

ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญาโท
ของ
อัญชลี พิมพ์พจน์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2553

ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญาโท
ของ
อัญชลี พิมพ์พันธ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ
ของ
อัญชลี พิมพ์พจน์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2553

อัญชลี พิมพ์พจน์. (2553). *ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: อาจารย์ ดร.จารุวรรณ พลอยดวงรัตน์ และอาจารย์ ดร.เสกสรรค์ ทองคำบรรจง

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 9 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน ด้าน การบริหารกิจการนักเรียน ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการวิจัยทางการศึกษา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ตามความคิดเห็นของมหาบัณฑิต และผู้ร่วมงานของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามสถานภาพ หน่วยงาน ที่สังกัด และปีที่สำเร็จการศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นมหาบัณฑิต และเพื่อนร่วมงาน จำนวน 150 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่น 0.98 วิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test (Independent Samples) และความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 9 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหาร งบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารการ ประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ด้านการบริหารจัดการ เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการวิจัยทางการศึกษา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม โดยภาพรวม อยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด
2. ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามความคิดเห็นของมหาบัณฑิต และผู้ร่วมงาน จำแนกตาม สถานภาพ และปีที่สำเร็จการศึกษา พบว่าไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาตามหน่วยงานที่สังกัด พบว่า ด้านบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน และด้านคุณธรรม จริยธรรม ของ

มหาบัณฑิตในสถานศึกษาของรัฐมีความเป็นผู้นบริหารมีอาชีพมากกว่าในสถานศึกษาเอกชน อย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

PROFESSIONAL ADMINISTRATORS OF MASTER'S DEGREE GRADUATES
IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION PROGRAM, SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

AN ABSTRACT
BY
UNCHALEE PIMPOJ

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

May 2010

Unchalee Pimpoj. (2010). *Professional Administrators of Master's degree Graduates in Educational Administration Program, Srinakharinwirot University*. Master Thesis, M.Ed. (Educational Administration). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Jaruwat Ployduangrat., Ed.D, Saeksan Thongkhumbunchong., Ed.D

The purposes of the research were to study and compare the perceptions the professional administrators of the master's degree graduates in educational administration, Srinakharinwirot University, in 9 aspects, Academic Management ,The Budgetary Management, Personnel Management, Quality Assurance in Education, Administration Relations and Community Relations, Student Personnel Management, Information Technology Management, Education Research, Morality and Desirable Virtue, The opinions of the master degree graduate and the colleagues, considered to status, organization, Year Qualification Obtained. The sample group studied were 150 persons, The instrument used was a rating scale questionnaire with 0.98 reliability value. The statistics used in the analysis included percentage, mean, standard deviation, t-test (Independent Samples) and one-way analysis (One-way ANOVA).

The results of this research were as follows:

1. The professional administrators of master's degree graduates in educational administration, Srinakharinwirot University in 9 aspects, Academic Management ,The Budgetary Management , Personnel Management, Quality Assurance in Education, Administration Relations and Community Relations, Student Personnel Management, Information Technology Management, Education Research, Morality and Desirable Virtue, were at the high level in general consideration. When considered in separate aspects, it was found that had 1 aspects, Morality and Desirable Virtue, at the highest level.

2. Professional administrators of master's degree graduates in educational administration, Srinakharinwirot University, considered to status, Year Qualification Obtained, there was no statistically significant difference. Considered to organization, there was no statistically significant difference. When considered in separate aspects, there

were the Public Relations Administration, Community Relations, and Morality and Desirable Virtue in public schools more than private schools at .05 level of significance.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ของ

อัญชลี พิมพ์พจน์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2553

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

..... ประธาน

(อาจารย์ ดร. จารุวรรณ พลอยดวงรัตน์)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ)

..... กรรมการ

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.เสกสรรค์ ทองคำบรรจง)

(อาจารย์ ดร. จารุวรรณ พลอยดวงรัตน์)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.เสกสรรค์ ทองคำบรรจง)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.นิตย์ โรจน์รัตน์วานิชย์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาโทนี้ สำเร็จได้ด้วยดีเป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร.จรรุวรรณ พลอยดวงรัตน์ ประธานกรรมการควบคุมปริญญาโท อาจารย์ ดร. เสกสรรค์ ทองคำบรรจง กรรมการควบคุมปริญญาโท ซึ่งท่านทั้งสองได้สละเวลาอันมีค่าเพื่อให้ คำปรึกษาแนะนำในการจัดทำงานวิจัยนี้ อีกทั้งทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ในการทำงานวิจัย และ รู้ถึงคุณค่าของงานวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการพิจารณาโครงการปริญญาโท ผู้ช่วย ศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ อาจารย์ ดร.นิตย์ โรจน์รัตนวาณิชย์ รวมทั้งคณาจารย์ใน ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางในการทำปริญญาโทฉบับนี้ ตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จสมบูรณ์เป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณนายสมภาร พิมพ์พจน์ นางบุญศรี พิมพ์พจน์ นายกิติกร สุเมธินท กุล ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ห่วงใย และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัย ตลอดเวลาในการทำวิจัยครั้งนี้ ประโยชน์และคุณค่าที่เกิดจากการทำปริญญาโทฉบับนี้ ขอบูชาให้ บิดา มารดา ครูอาจารย์ และ ผู้มีพระคุณต่อผู้วิจัยทุกท่าน

อัญชลี พิมพ์พจน์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
ประชากร	4
ตัวแปรที่ศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
สมมติฐานในการวิจัย	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ	11
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา	24
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต ..	33
การบริหารงานวิชาการ	33
การบริหารงบประมาณ	39
การบริหารงานบุคคล	42
การประกันคุณภาพการศึกษา	46
การบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน	51
การบริหารกิจการนักเรียน	55
การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ	58
การวิจัยทางการศึกษา	63
คุณธรรม จริยธรรม	68

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย	75
ประชากร	75
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	76
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	76
การเก็บรวบรวมข้อมูล	77
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	77
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	79
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	80
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	80
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	81
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	99
ความมุ่งหมายของการวิจัย	99
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	100
การเก็บรวบรวมข้อมูล	100
การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล	101
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	101
อภิปรายผล	102
ข้อเสนอแนะ	105
บรรณานุกรม	108

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก	118
ภาคผนวก ก หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	119
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	124
ภาคผนวก ค แบบสอบถามการวิจัย	126
ภาคผนวก ง หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา	141
ประวัติย่อผู้วิจัย	147

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตัวแปร สถานภาพ หน่วยงานที่สังกัด	81
2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม ปีที่สำเร็จการศึกษา.....	82
3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยรวมและรายข้อ	83
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง ด้านงบประมาณ โดยรวม และรายข้อ	84
5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมและรายข้อ	85
6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการประกันคุณภาพ การศึกษา โดยรวมและรายข้อ	86
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการบริหารการ ประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน โดยรวมและรายข้อ	87
8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการบริหารกิจการ นักเรียนโดยรวมและรายข้อ	88
9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศโดยรวมและรายข้อ	89
10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการวิจัยทางการศึกษา โดยรวมและรายข้อ	90
11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง ด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยรวมและรายข้อ	91
12 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนก ตามสถานภาพ โดยรวมและรายด้าน	92
13 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนก ตาม หน่วยงานที่สังกัด โดยรวมและรายด้าน	93

14	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามปีที่สำเร็จการศึกษา	95
15	วิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของกลุ่มตัวอย่าง โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามปีที่สำเร็จการศึกษา	97

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	กรอบความคิดในการวิจัย.....	9
---	----------------------------	---

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในช่วงการเปลี่ยนแปลงตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ และเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีรูปแบบกระบวนการบริหารที่เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบ ผู้บริหารในยุคปัจจุบันต้องเป็นผู้บริหารมืออาชีพ และขณะเดียวกันจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความคิด มีวิจรรย์ญาณ และคิดสร้างงาน (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. 2541: 1)

ผู้บริหารยุคปัจจุบันจึงจำเป็นต้องเป็นผู้บริหารแบบมืออาชีพ กล่าวคือ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและความประพฤติเป็นที่ยอมรับ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์ในการทำงาน แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เสมอ มีความสามารถโน้มน้าวให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน มีความเป็นประชาธิปไตย นอกจากนี้จะเป็นผู้บริหารมืออาชีพแล้ว ผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะที่ดี มีหลักสำคัญในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งโดยรวมแล้วงานบริหารจะต้องทำให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจในการปฏิบัติอย่างพึงพอใจของสมาชิกและงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ภายใต้เวลาและงบประมาณที่จำกัด (สมชาย เทพแสง. 2543: 15-16) การบริหารกิจการใดๆ ที่เกี่ยวกับสาธารณะในด้านยุคโลกาภิวัตน์มีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยผู้บริหารมืออาชีพ จึงจะทำให้ธุรกิจเหล่านั้นดำเนินการไปได้ด้วยดี และบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ เพราะการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็วอย่างไร้พรมแดน และกระทบกระเทือนไปทุกประเทศทั่วโลก ในด้านการจัดการศึกษาก็ไม่มีเว้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ จึงจะทำให้การบริหารการศึกษาและการจัดการศึกษาประสบความสำเร็จและเป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ (ธีระ รุญเจริญ. 2545: 11)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีการจัดการศึกษาสาขาการบริหารการศึกษา หลักสูตรต่อไปนี้ 1) หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต เริ่มเปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2496 นับเป็นแห่งแรกที่เปิดสอนในประเทศไทย มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ในปี พ.ศ. 2498, 2500, 2505 และ 2508 โดยลำดับ 2) หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2514 มีการปรับปรุงหลักสูตร ในปี พ.ศ. 2517, 2527, 2532, 2534, 2541 และ 2543 โดยลำดับ 3) หลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2529 และเป็นการศึกษาในระดับปริญญาเอก สาขาการบริหารการศึกษา ที่เกิดขึ้นเป็นแห่งแรกในประเทศไทย และพัฒนาการมาโดยลำดับ (สุรางค์ เบญจศรี. 2547: บทคัดย่อ)

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2543 มีวัตถุประสงค์ เพื่อผลิตมหาบัณฑิตทางการบริหารการศึกษาให้มีคุณลักษณะดังนี้ คือ มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์การใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล สอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรม และระบบคุณค่าแห่งสังคมไทย โดยรวม ท้องถิ่นและชุมชน เป็นนักบริหารมืออาชีพที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ก้าวทันมิติแห่งการเปลี่ยนแปลง มีความรู้ความสามารถในการศึกษาค้นคว้าและวิจัย เพื่อประโยชน์ต่อการบริหาร การศึกษาให้บรรลุผล (แผน ก) และมีความรู้ความสามารถในการศึกษาค้นคว้า สามารถนำเอา ทฤษฎีหรือผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการบริหารการศึกษา (แผน ข) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการทำงาน มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และมีคุณธรรม จริยธรรม (ภาควิชาการบริหารการศึกษา. 2543: 2) นอกจากนี้ทางภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ทำวิจัยเรื่องการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบัณฑิตระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอก เกี่ยวกับการนำ ความรู้ไปใช้ในการทำงาน และพัฒนาตนเองของบัณฑิตหลังจากสำเร็จการศึกษา จำแนกตามวุฒิ การศึกษา อายุ เพศ หน่วยงานที่สังกัด และประเภทของหลักสูตรที่แตกต่างกัน และเพื่อศึกษา ข้อเสนอแนะของบัณฑิตเกี่ยวกับภาควิชาการบริหารการศึกษาในเรื่องผลิตบัณฑิต การเรียน การ สอน กิจกรรมของภาควิชา อาจารย์ และอื่น ๆ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาสำหรับวาง แผนการพัฒนาภาควิชาฯ ให้ถูกทิศทางและเป็นประโยชน์แก่นิสิตต่อไปในอนาคต ผลการวิจัยพบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการ และดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหาร สำเร็จการศึกษา หลักสูตรภาคพิเศษ ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ในการทำงานหลังจากสำเร็จการศึกษา พบว่า บัณฑิตมีการนำความรู้ไปใช้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง หลังจากสำเร็จการศึกษา พบว่า บัณฑิตมีการพัฒนาตนเองหลังจากจบการศึกษา โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ส่วนการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ในการทำงาน และการพัฒนาตนเองหลังจากสำเร็จการศึกษา พบว่า บัณฑิตภาคปกติและภาคพิเศษมีการนำ ความรู้ไปใช้ในการทำงานและพัฒนาตนเองไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างบัณฑิตระดับ ปริญญาเอก และระดับปริญญาโท พบว่าไม่แตกต่างกันทั้ง 2 เรื่อง รวมทั้งการจำแนกตามเพศ อายุ และหน่วยงานที่สังกัด ไม่แตกต่างกัน (สุพีพรรณ พัฒนพานิชย์; และทัศนาศาสตร์. 2545: บทคัดย่อ)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ของ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปี การศึกษา 2549 - 2551 ที่ดำรงตำแหน่งเป็น ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของรัฐ และเอกชน โดยสอบถามผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ มหาบัณฑิต และ ผู้ร่วมงานของมหาบัณฑิต ใน 9 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้าน

การบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการวิจัยทางการศึกษา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ตามความคิดเห็นของมหาบัณฑิต และผู้ร่วมงานของมหาบัณฑิตว่ามีคุณลักษณะและความสามารถตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ตั้งไว้หรือไม่ ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นสิ่งสำคัญที่เป็นตัวชี้วัดคุณภาพของมหาบัณฑิต และมหาบัณฑิตสามารถนำข้อมูลย้อนกลับมาปรับปรุง และพัฒนาตนเอง อาจารย์ภาควิชาสาขาการบริหารการศึกษา และผู้บริหาร สามารถนำไปเป็นแนวทางในการตัดสินใจปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 9 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการวิจัยทางการศึกษา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ตามความคิดเห็นของมหาบัณฑิต และผู้ร่วมงานของมหาบัณฑิต
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของมหาบัณฑิต และผู้ร่วมงานของมหาบัณฑิตในความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามสถานภาพ หน่วยงานที่สังกัด และปีที่สำเร็จการศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยทำให้ทราบความคิดเห็นของมหาบัณฑิต และผู้ร่วมงานของมหาบัณฑิต ในความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปีการศึกษา 2549 - 2551 ที่ดำรงตำแหน่งเป็น ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของรัฐ และเอกชน
2. เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นรวมถึงพัฒนานิสิตต่อไปในอนาคต ทั้ง 9 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านวิจัยทางการศึกษา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม
3. มหาบัณฑิต ได้ทราบจุดอ่อนจุดแข็ง และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเอง เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปีการศึกษา 2549 - 2551 ที่ดำรงตำแหน่งเป็น ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของรัฐ และเอกชน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขต รายละเอียดดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย มหาบัณฑิตที่ดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของรัฐ และเอกชน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2549 - 2551 ดำรงตำแหน่งเป็น ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของรัฐ จำนวน 30 คน และเอกชน จำนวน 25 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่ และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นมหาบัณฑิตที่สำเร็จตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของรัฐ จำนวน 28 คน และเอกชน จำนวน 24 คน

2. ผู้ร่วมงานของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของรัฐ จำนวน 56 คน และเอกชน จำนวน 48 คน ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต โดยใช้สัดส่วนมหาบัณฑิตต่อผู้ร่วมงานของมหาบัณฑิต เป็น 1 : 2 และใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามมหาบัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1.1 สถานภาพ ได้แก่

1.1.1 มหาบัณฑิต

1.1.2 ผู้ร่วมงานของมหาบัณฑิต

1.2 หน่วยงานที่สังกัด

1.2.1 สถานศึกษาในหน่วยงานของรัฐ

1.2.2 สถานศึกษาในหน่วยงานของเอกชน

1.3 ปีที่สำเร็จการศึกษา

1.3.1 ปีการศึกษา 2549

1.3.2 ปีการศึกษา 2550

1.3.3 ปีการศึกษา 2551

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต ตามความคิดเห็นของมหาบัณฑิต และผู้ร่วมงานของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยศึกษา 9 ด้าน ดังต่อไปนี้

- 2.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ
- 2.2 ด้านการบริหารงบประมาณ
- 2.3 ด้านการบริหารงานบุคคล
- 2.4 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา
- 2.5 ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน
- 2.6 ด้านการบริหารกิจการนักเรียน
- 2.7 ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 2.8 ด้านการวิจัยทางการศึกษา
- 2.9 ด้านคุณธรรม จริยธรรม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **หลักสูตร** หมายถึง หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หลักสูตรปรับปรุง พศ. 2543 ที่เรียนทั้งในระบบปกติ และระบบพิเศษ

2. **มหาบัณฑิต** หมายถึง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปีการศึกษา 2549 - 2551 ที่ดำรงตำแหน่งเป็น ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของรัฐ และเอกชน

3. **ผู้บริหารสถานศึกษา** หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งหน้าที่ดังต่อไปนี้

3.1 **ผู้อำนวยการสถานศึกษา** หมายถึง มหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2549-2551 ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารสูงสุดในสถานศึกษา และรับผิดชอบการบริหารงานในสถานศึกษา ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของรัฐ และเอกชน

3.2 **รองผู้อำนวยการสถานศึกษา** หมายถึง มหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2549 -2551 ดำรงตำแหน่งเป็นรองจากผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รักษาราชการแทน หรือปฏิบัติหน้าที่แทนผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาของรัฐและเอกชน

4. **ผู้ร่วมงานของมหาบัณฑิต** หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติงานร่วมกับมหาบัณฑิต ที่ทำงานในหน่วยงานเดียวกันกับมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปีการศึกษา 2549 - 2551 ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของรัฐ และเอกชน

5. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่มีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาเอก หรือ มีประสบการณ์การสอนในระดับปริญญาโทหรือปริญญาตรี มีส่วนร่วมในการพัฒนา/ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษา ระดับมหาวิทยาลัย

6. ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ หมายถึง การเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารได้อย่างยอดเยี่ยม มีความรับผิดชอบ เป็นผู้มีทั้งศาสตร์และศิลป์ในการปฏิบัติงานอย่างสูงสุดและพร้อมที่จะนำพองค์กร ไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ใน 9 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการวิจัยทางการศึกษา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ดังต่อไปนี้

6.1 การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การเป็นผู้มีความสามารถบริหารจัดการการเรียนรู้ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น นิเทศการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา

6.2 การบริหารงบประมาณ หมายถึง การวางรูปแบบหรือแนวการดำเนินงานของตน หรือหน่วยงานของตน โดยแสดงถึงรายรับและรายจ่ายของโครงการที่จะดำเนินการ มาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน ซึ่งผู้บริหารมุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้และเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นระบบ

6.3 การบริหารงานบุคคล หมายถึง การเป็นผู้ที่มีความสามารถสรรหาคณาจารย์ที่มีประสิทธิภาพเข้ามาปฏิบัติงาน สามารถจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับหน้าที่ที่รับผิดชอบ สามารถพัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเสริมสร้างขวัญและกำลังใจสำหรับครูและบุคลากรในสถานศึกษา สามารถให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาการทำงานให้แก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษา

6.4 การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การเป็นผู้ที่มีความสามารถจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา สามารถประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สามารถจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา เพื่อรองรับการประเมินภายนอก

6.5 การบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน หมายถึง การเป็นผู้ที่มีความสามารถบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารไปสู่ผู้เรียนครูและบุคลากรในสถานศึกษา สามารถเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารและกิจกรรมของสถานศึกษาไปสู่ชุมชน สามารถใช้ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมในการประชาสัมพันธ์ สามารถสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน โดยมีเป้าหมายในการเข้าไปช่วยเหลือชุมชนและเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม สามารถระดมทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษา

6.6 การบริหารกิจการนักเรียน หมายถึง การเป็นผู้ที่มีความสามารถบริหารจัดการให้เกิดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน สามารถบริหารจัดการให้เกิดงานบริการผู้เรียน สามารถส่งเสริมการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในด้านต่างๆ สามารถส่งเสริมวินัย คุณธรรม จริยธรรมและความสามัคคีในหมู่คณะ

6.7 การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การเป็นผู้ที่มีความสามารถใช้และบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาและการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมสามารถประเมินการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำมาปรับปรุงการบริหาร จัดการ สามารถส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา

6.8 การวิจัยทางการศึกษา หมายถึง การเป็นผู้ที่มีความสามารถในการเฝ้าหาความรู้ ในการค้นคว้า ทดลองสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ เพื่อให้ได้ความรู้และการแก้ไขอย่างถูกต้องเกี่ยวกับการศึกษา และพัฒนาตนให้เกิดความรู้ที่ทันสมัย และสามารถส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้

6.9 คุณธรรม จริยธรรม หมายถึง การเป็นผู้นำเชิงคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้ร่วมงานมีคุณธรรมและจริยธรรมที่เหมาะสม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2543 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ภาควิชาการบริหารการศึกษา. 2543: 2) มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

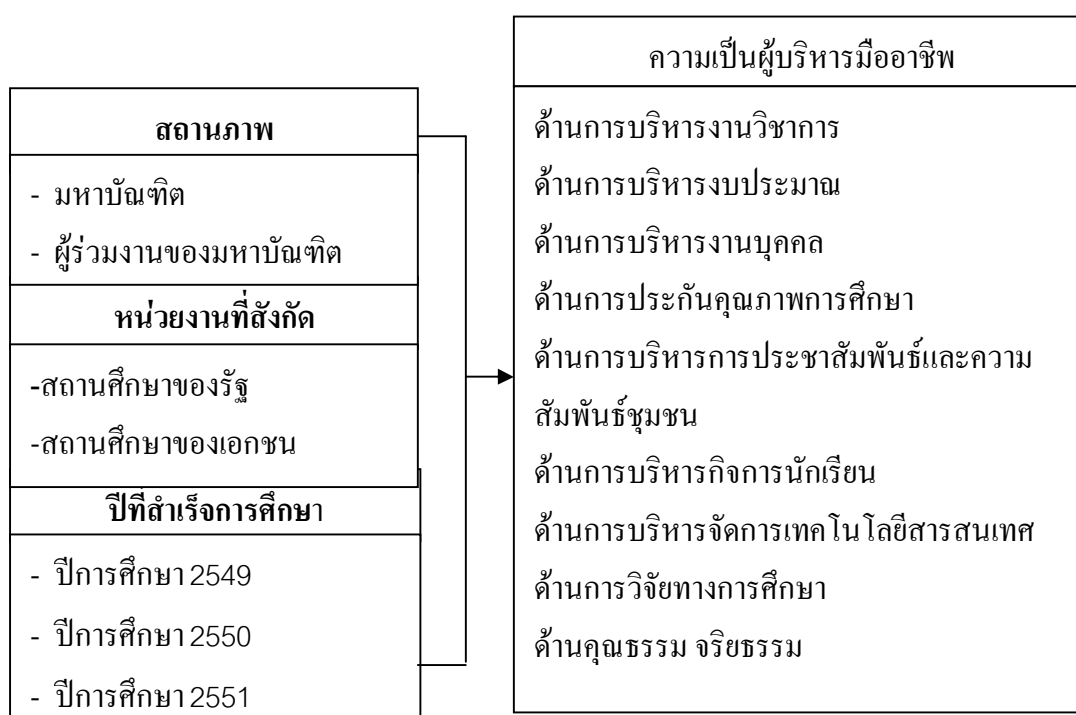
1. มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์การใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารการศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล สอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรม และระบบคุณค่าแห่ง สังคมไทยโดยรวม ท้องถิ่นและชุมชน
 2. เป็นนักบริหารมืออาชีพที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ก้าวทันมิติแห่งการเปลี่ยนแปลง
 3. มีความรู้ความสามารถในการศึกษาค้นคว้าและวิจัย เพื่อประโยชน์ต่อการบริหาร การศึกษาให้บรรลุผล (แผน ก) และมีความรู้ความสามารถในการศึกษาค้นคว้า สามารถนำเอา ทฤษฎีหรือผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการบริหารการศึกษา (แผน ข)
 4. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการทำงาน
 5. มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และมีคุณธรรมจริยธรรม
- ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา มาเป็นกรอบในการวิจัย ซึ่ง ได้แนวคิดจาก สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2548: 19-22) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การบริหารด้านวิชาการ ได้แก่ สามารถบริหารจัดการการเรียนรู้อุทิศพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา นิเทศการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้
2. การบริหารด้านธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่ ได้แก่ สามารถจัดระบบงานสารบรรณได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ สามารถบริหารจัดการงบประมาณอย่างถูกต้องและเป็นระบบ สามารถวางระบบการบริหารและจัดการทรัพยากรภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางกายภาพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้
3. การบริหารงานบุคคล ได้แก่ สามารถสรรหาบุคลากรที่มีประสิทธิภาพเข้ามาปฏิบัติงาน สามารถจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับหน้าที่ที่รับผิดชอบ สามารถพัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเสริมสร้างขวัญและกำลังใจสำหรับครูและบุคลากรในสถานศึกษา สามารถให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาการทำงานให้แก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษา
4. การบริหารกิจการนักเรียน ได้แก่ สามารถบริหารจัดการให้เกิดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน สามารถบริหารจัดการให้เกิดงานบริการผู้เรียน สามารถส่งเสริมการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในด้านต่างๆ สามารถส่งเสริมวินัย คุณธรรม จริยธรรมและความสามัคคีในหมู่คณะ
5. การประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ สามารถจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา สามารถประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สามารถจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอก
6. ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ สามารถใช้และบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาและการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม สามารถประเมินการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำมาปรับปรุงการบริหาร จัดการ สามารถส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา
7. การบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน ได้แก่ สามารถบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารไปสู่ผู้เรียนครูและบุคลากรในสถานศึกษา สามารถเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารและกิจกรรมของสถานศึกษาไปสู่ชุมชน สามารถใช้ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมในการประชาสัมพันธ์ สามารถสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน โดยมีเป้าหมายในการเข้าไปช่วยเหลือชุมชนและเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม สามารถระดมทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษา

8. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ได้แก่ การเป็นผู้นำเชิงคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้ร่วมงานมีคุณธรรมและจริยธรรมที่เหมาะสม

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้สรุปเป็นกรอบแนวคิดในเรื่องความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบความคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. มหาบัณฑิตและผู้ร่วมงานของมหาบัณฑิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษาของ ใน 9 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการวิจัยทางการศึกษา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ไม่แตกต่างกัน

2. มหาวิทยาลัยสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ที่สังกัดหน่วยงานที่แตกต่างกัน มีความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ใน 9 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการวิจัยทางการศึกษา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ไม่แตกต่างกัน

3. มหาวิทยาลัยสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ใน 9 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการวิจัยทางการศึกษา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยมาเป็น แนวทางในการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต

9 ด้าน ดังนี้

- 3.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ
- 3.2 ด้านการบริหารงบประมาณ
- 3.3 ด้านการบริหารงานบุคคล
- 3.4 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา
- 3.5 ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน
- 3.6 ด้านการบริหารกิจการนักเรียน
- 3.7 ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 3.8 ด้านการวิจัยทางการศึกษา
- 3.9 ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ

1.1 ความหมายของผู้บริหารมืออาชีพ

มีนักวิชาการให้ความหมายของผู้บริหารมืออาชีพหลายท่าน ดังนี้

จำลอง นักพ็อน (2543: 1-3) ได้ให้ความหมายนักบริหารการศึกษามืออาชีพไว้ว่า นักบริหารการศึกษามืออาชีพนั้นจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการบริหารการศึกษาได้อย่าง ยืดหยุ่น สามารถทำให้เป้าหมายหรืออุดมการณ์ทางการศึกษาขององค์กรที่กำหนดไว้ให้บรรลุผล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องเป็นผู้ที่มีทั้งศาสตร์และศิลป์ในการปฏิบัติงานอย่างสูงสุดจนเป็น แบบอย่างแก่ผู้บริหารการศึกษาอื่น ๆ ได้

หวน พิณรุพันธ์ (2548: 15-17) ได้ให้ความหมายว่า ถ้าแยกคำว่านักบริหารมืออาชีพ ออกเป็น “นักบริหาร” คำหนึ่งกับ “มืออาชีพ” คำหนึ่ง จะได้ความหมายของคำทั้งสองคำ โดยเริ่มจาก ความหมายของนักบริหาร ดังนี้

1. นักบริหาร คือ ผู้ที่ดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการในหน่วยงานหรือองค์กร จำต้องมี “นักบริหาร” หรือบางแห่งเรียกว่า “ผู้บริหาร”

2. นักบริหาร คือ คนที่ทำงานร่วมกับคนอื่น ความสำเร็จของเรา อยู่ที่การทำงานร่วมกับคนอื่น หรือเราเป็น Input การบริหารเป็น Process ความสำเร็จ Output ของการบริหาร ต้องผ่านการกระทำของบุคคลอื่น จึงต้องมีเพื่อนร่วมงาน ส่วนความหมายของ “มืออาชีพ” นั้นมีความหมายดังนี้

1. มืออาชีพ หมายถึง ผู้ที่มีความชำนาญทางด้านนั้น ๆ เป็นอย่างมาก จนกระทั่งสามารถนำเอาความรู้ ความชำนาญ ที่มีอยู่นั้นไปประกอบอาชีพได้อย่างดี และถึงแม้ว่าไม่ได้นำเอาความรู้ ความชำนาญ และความสามารถ ไปใช้ประกอบอาชีพ

2. มืออาชีพ (Professional) เป็นคำที่เราไปยืมมาจากวงการกีฬาในวงการกีฬา มีอยู่ 2 คำคือ มืออาชีพ และมือสมัครเล่น ซึ่งแยกความต่างได้อย่างชัดเจน หากเมื่อไหร่เป็นมืออาชีพ แปลว่าคนคนนั้นต้องดำรงชีวิตด้วยกีฬาประเภทนั้น เช่น ฟุตบอลอาชีพ นักมวยอาชีพ ในการเป็นมืออาชีพนั้นมีเงื่อนไขมากมายที่ต้องปฏิบัติตาม

สำหรับ “ผู้บริหารมืออาชีพ” หรือ “นักบริหารมืออาชีพ” มีความหมายทั้งที่แตกต่างและคล้ายคลึงกันคือ ผู้บริหารที่พยายามทำให้ องค์กรประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย หรือนโยบายขององค์กรด้วยเหตุผล และหลักการซึ่งเป็นที่ยอมรับ โดยประยุกต์ทฤษฎีหรือแนวทางต่าง ๆ อย่างผสมกลมกลืนกันแล้วนำไปสู่ปฏิบัติ นักบริหารมืออาชีพ หรือที่เรียกกันง่าย ๆ ว่า “มือโปร” มาจากภาษาอังกฤษว่า Professional Manager นั้น มีคุณสมบัติหลัก ๆ คือ มีการศึกษาดีมีประสบการณ์กว้างจากงานหลายด้าน และมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาได้อย่างชาญฉลาด โดยกระทำการอย่างเป็นระบบ มีลำดับขั้นตอนเป็นระเบียบ และมีแบบแผน คุณสมบัติดังกล่าวนี้ จะได้มากก็โดยการฝึกฝนเรียนรู้ และพัฒนามาอย่างเป็นระบบและใช้เวลายาวนานทีเดียว และที่สำคัญคือ จะต้องมีการผ่านประสบการณ์จากการปฏิบัติมากพอควรด้วย ผู้บริหารมืออาชีพยังหมายถึง ผู้บริหารที่พยายามทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ ตามเป้าหมายหรือนโยบายขององค์กรด้วยเหตุผลและหลักการซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยประยุกต์ทฤษฎีหรือแนวทางต่าง ๆ อย่างกลมกลืนกันแล้วนำไปสู่การปฏิบัติ

สรุปได้ว่า ผู้บริหารมืออาชีพ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารได้อย่างยอดเยี่ยม สามารถผลิตผลงานที่โดดเด่นแตกต่างจากผู้บริหารอื่น ๆ มีความเป็นผู้ที่มีทั้งศาสตร์และศิลป์ในการปฏิบัติงานอย่างสูงสุดและพร้อมที่จะนำพาองค์กร ไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

1.2 ลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ

มีนักวิชาการที่เสนอความคิดเกี่ยวกับความเป็นผู้บริหารมืออาชีพไว้ หลายท่านดังนี้
ชาญชัย อาจินสมาจาร (2541: 97-100) ได้กล่าวถึงผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. คุณสมบัติทางกาย
 - 1.1 ว่องไว สง่า
 - 1.2 บุคลิกภาพมีเสน่ห์
 - 1.3 แต่งตัวง่าย ๆ มีรสนิยม

- 1.4 เสียงพูดชัดเจน
- 1.5 อิริยาบถเป็นไปตามธรรมชาติ
- 1.6 มีอุปนิสัยสม่ำเสมอ
- 1.7 สุขภาพดี
2. คุณสมบัติทางสติปัญญา
 - 2.1 มีความสามารถในการแปลแผนให้ผู้อื่นได้
 - 2.2 มีเจตคติขอสืบสวน (Inquiry)
 - 2.3 ตระหนักในบทบาทของตนเอง
 - 2.4 มีความสามารถในการก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์
 - 2.5 มีทักษะในการปฏิบัติงาน
 - 2.6 มีความคิดริเริ่ม
 - 2.7 มีความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเด็กและความเจริญงอกงามของเด็ก
 - 2.8 มีความรู้เกี่ยวกับปัญหาสังคม
 - 2.9 รู้จุดอ่อนของตัวเอง
 - 2.10 เข้าใจทฤษฎีและแนวปฏิบัติทางการศึกษา
 - 2.11 มีความสามารถในการติดต่อสื่อความหมาย
 - 2.12 มีความสามารถในการวางแผนได้เป็นอย่างดีและเป็นระบบ
 - 2.13 เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล
 - 2.14 มีความรู้กว้างขวาง
3. คุณสมบัติทางอารมณ์
 - 3.1 มีความสามารถเข้าใจในอารมณ์ของบุคคลอื่น
 - 3.2 แจ่มใส ร่าเริงและมีความสุข
 - 3.3 มีอารมณ์มั่นคง
 - 3.4 มีความอิสระจากการเผชิญหน้า
 - 3.5 ไม่เสียใจเมื่อประสบกับปัญหาและความผิดหวัง
 - 3.7 มีความหวัง
 - 3.8 มีแรงจูงใจสูง
4. คุณสมบัติทางส่วนบุคคล
 - 4.1 มีสามัญสำนึก
 - 4.2 มีความคิดสร้างสรรค์
 - 4.3 เป็นที่พึ่งของคนอื่นได้
 - 4.4 มีความเสียสละ
 - 4.5 เป็นคนตรงไปตรงมา
 - 4.6 มีความยุติธรรม

- 4.7 ไม่คุยโอ้อวด
- 4.8 เป็นคนเปิดเผย
- 4.9 เป็นคนเชื่อถือได้
- 4.10 เคารพบุคลิกภาพของคนอื่น
- 4.11 มีความเชื่อมั่นในตนเอง
- 4.12 เป็นคนแก้ปัญหาเก่ง
- 4.13 อุดหนุนต่อจุดอ่อนของคนอื่น
- 5. คุณสมบัติทางสังคม
 - 5.1 ว่องไวและปรับตัวเข้ากับสังคมได้
 - 5.2 หลีกเลี่ยงการวิพากษ์วิจารณ์ที่ไม่จำเป็น
 - 5.3 ให้ความร่วมมือกับบุคคลอื่น
 - 5.4 เสียสละเพื่อความก้าวหน้าของสังคม
 - 5.5 มีความยุติธรรมและความเสมอภาค
 - 5.6 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
 - 5.7 เป็นความเชื่อถือของทุกคน
 - 5.8 แก้ปัญหาให้คนอื่นได้
 - 5.9 มีความซื่อสัตย์
 - 5.10 รู้ปัญหาของผู้อื่น
 - 5.11 สนใจในกิจกรรมของสังคม
 - 5.12 มีความอดทน
 - 5.13 เป็นผู้นำแบบประชาธิปไตย
 - 5.14 มีน้ำใจในการให้บริการต่อสังคม
 - 5.15 มีความจริงใจ
 - 5.16 เข้าใจความสามารถและความฉลาดของคนอื่น
 - 5.17 อุทิศตนเพื่องานของสังคม
- 6. คุณสมบัติทางศีลธรรม
 - 6.1 มีความสามารถในการแยกแยะสิ่งที่ถูกและที่ผิด
 - 6.2 มีความเชื่อในค่านิยมแบบประชาธิปไตย
 - 6.3 มีจริยธรรม
 - 6.4 คุณลักษณะดี
 - 6.5 มีอุดมการณ์สูง
 - 6.6 ควบคุมตัวเองได้
 - 6.7 ตระหนักในตัวเองโดยผ่านทางบริการทางสังคม
 - 6.8 เคารพตัวเอง

สมชาย เทพแสง (2543: 20-23) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพว่า เป็นกัปตันที่ชำนาญทางที่นำไปสู่จุดมุ่งหมายและนำไปสู่ความสำเร็จตามนโยบายที่กำหนดไว้ ดังนั้นผู้บริหารต้องมีลักษณะที่ดี หลักการสำคัญในการปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งโดยภาพรวมแล้วงานบริหารจะต้องทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานอย่างพึงพอใจของสมาชิก และงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ภายใต้อำนาจ และงบประมาณที่จำกัด ถ้าสามารถทำได้ก็ถือว่าเยี่ยม แต่อย่างไรก็ตามความเป็นผู้บริหารที่เก่งดี มีคนชื่นชมศรัทธานั้น บางครั้งขึ้นกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ด้วยที่เรียกว่า “สถานการณ์สร้างวีรบุรุษ” ซึ่งลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพต้องมีลักษณะ 20 P ดังนี้

1. Psychology ผู้บริหารต้องมีจิตวิทยาในการบริหารคน รู้นิสัยใจคอของลูกน้องเป็นอย่างดี ที่เรียกว่า “รู้เขารู้เรา รบร้อยครั้งชนะร้อยครั้ง” ดังนั้นจึงจำเป็นต้องศึกษาใจคอของแต่ละคนว่าเป็นคนอย่างไร หรือ การบริหารใครต้องวิเคราะห์เขาก่อนอันดับแรก

2. Personality ผู้บริหารต้องมีบุคลิกภาพที่ดีตั้งแต่การแต่งกาย การเดิน การยิ้มแย้มแจ่มใส การพูดจาควรมีหลักเกณฑ์ที่เชื่อถือ และควรมีอัธยาศัยไมตรีทำให้เกิดความประทับใจ รวมทั้งการวางตนให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่การงาน มารยาทต่าง ๆ ต้องคำนึงถึงทุก ๆ ด้าน

3. Pioneer ผู้บริหารมืออาชีพต้องกล้าได้กล้าเสีย ผู้บริหารต้องวางแผนเชิงรุกเพื่อให้คนยอมรับศรัทธาต้องทนกับความเหน็ดเหนื่อยและมีความมานะอดทนเพื่อให้ได้ตามเป้าหมายเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีกับผู้ใต้บังคับบัญชา

4. Poster ผู้บริหารมืออาชีพ ต้องเป็นนักประชาสัมพันธ์ที่ดี และการประชาสัมพันธ์ที่ดีที่สุด คือ มุขปาฐะ

5. Parent ผู้บริหารมืออาชีพ ต้องเป็นพ่อแม่หรือผู้ปกครองและต้องมีพรหมวิหารธรรม 4 คือ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา และผู้บริหารต้องวางตัวเป็นกลางให้ความยุติธรรมแก่ทุกฝ่าย

6. Period ผู้บริหารมืออาชีพต้องเป็นคนตรงเวลา การทำงานตรงเวลาสะท้อนให้เห็นว่าเป็นความซื่อสัตย์ได้ทางหนึ่ง และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

7. Pacific ผู้บริหารมืออาชีพต้องมีความสุข รอบคอบ ใจเย็น ถ้ามีความสุขรอบคอบทำให้งานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าประมาทงานอาจจะเสียหายภายหลัง และมีกลยุทธ์ที่ยอดเยี่ยม ดังสำนวนภาษาอังกฤษที่ว่า “a snake in the grass” เปรียบเสมือน “เสือซ่อนเล็บ หรือคมในฝัก”

8. Pleasure ผู้บริหารมืออาชีพต้องมีอารมณ์ขัน แก่สถานการณ์ในช่วงที่ตึงเครียดได้ จะช่วยให้คนอื่นไว้วางใจ ตลอดจนการทำงานเป็นไปด้วยความสุขไม่เคร่งเครียด

9. Prudent ผู้บริหารมืออาชีพ ต้องมองการณ์ไกลหรือมีวิสัยทัศน์และผู้บริหารมืออาชีพต้องทันสมัยอยู่ตลอดเวลาและสามารถคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นล่วงหน้าได้ส่งผลให้เกิดความผิดพลาดน้อยลง

10. Principle ผู้บริหารมืออาชีพต้องยึดหลักการเป็นหลัก รวมทั้งทฤษฎีต่าง ๆ ที่สามารถอ้างอิงหรือพิสูจน์ได้

11. Perfect งานที่เกิดขึ้นต้องให้สมบูรณ์ที่สุดเท่าที่จะทำได้ และมีความครบถ้วนถูกต้อง มีการตรวจสอบ ประเมินผลงานอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นคุณภาพของงานเป็นหลัก
12. Point งานที่ทำงานต้องมีวัตถุประสงค์แน่นอนชัดเจนสามารถดำเนินไปอย่างมีทิศทาง
13. Plan งานที่ทำงานต้องมีการวางแผนอย่างรอบคอบและพึงระลึกอยู่เสมอว่า “งานใดก็ตามถ้ามีการวางแผนงาน งานนั้นสำเร็จไปแล้วครึ่งทาง”
14. Pay ผู้บริหารมืออาชีพต้องมีการกระจายงานอย่างทั่วถึง และให้รางวัลบุคคลที่ทำผลงานดีเด่น เพื่อเป็นขวัญกำลังใจกับบุคคลที่สร้างสรรค์ผลงานให้เจริญก้าวหน้าอยู่เสมอจะช่วยให้บุคลากรมุ่งทำงาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อไป
15. Participation ผู้บริหารมืออาชีพต้องให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมและมองเห็นความสำคัญในการทำงาน พร้อมจะช่วยงานให้บรรลุวัตถุประสงค์
16. Pundit ผู้บริหารมืออาชีพต้องมีความรู้เรื่องงานที่จะทำอย่างชัดเจน และสามารถปฏิบัติได้
17. Politic ผู้บริหารมืออาชีพต้องมีความรู้ความเข้าใจด้านการเมืองการปกครอง บางครั้งต้องทำตนเหมือนนักการเมืองเข้ากับคนได้ทุกชั้น ตลอดจนลุ่มบาง อย่าแข็งเกินไป
18. Poet ผู้บริหารมืออาชีพต้องมีความสามารถด้านสำนวนโวหาร เพราะถ้าเรามีความสามารถด้านการเขียนจะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจให้กับตนเอง และเกิดความศรัทธาจากคนอื่น
19. Perception ผู้บริหารมืออาชีพ ต้องมีความสามารถในการหยั่งรู้ คาดการณ์ตรวจสอบ และทบทวนสิ่งที่คาดการณ์ไว้ ตลอดจนบันทึกเหตุการณ์และเลือกใช้อย่างเหมาะสม
20. Psycho ผู้บริหารมืออาชีพต้องมีจิตวิญญาณของนักบริหาร เป็นผู้มีความรักในอาชีพครู เป็นนักบริหารที่มีอุดมการณ์และปณิธานที่แน่วแน่ในการแก้ไขปัญหาสังคม ตลอดจนการปฏิรูประบบสังคมโดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานผู้บริหารต้องรักในศักดิ์ศรีในสถาบันและของตนเองไม่ดูถูกดูแคลนอาชีพของตนเองและพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ระเบียบวินัย ตลอดจนจรรยาบรรณในอาชีพของตน

สุรศักดิ์ ปาเฮ (2543: 72 – 73) กล่าวถึงความเป็นนักบริหารมืออาชีพ สามารถจำแนกได้ดังนี้

1. มีความพร้อมทางด้านข้อมูลสารสนเทศ (command of basic factor) นักบริหารต้องรู้ความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกองค์กร โดยมีข้อมูลและสารสนเทศช่วยในการดำเนินการและบริหารงานให้บังเกิดประสิทธิภาพสูงสุด
2. มีความรู้ทางวิชาชีพ (relevant professional knowledge) เป็นความรู้ที่รวมถึงความรู้เทคนิค เช่น เทคโนโลยีสารสนเทศ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ทางการบริหาร เช่น หลักการทฤษฎีการบริหารจัดการ การวางแผน การจัดองค์กร หลักสูตรการสอน การวัดผลและประเมินผล เป็นต้น

3. มีความรู้เท่าทันในสถานการณ์ (continuing sensitivity to events) สามารถปรับตัวและสนองตอบได้ฉับไวและต่อเนื่องกับสถานการณ์รอบด้าน และสามารถดำเนินบทบาทได้อย่างเหมาะสม รวดเร็ว และเข้าใจความรู้สึกของคนรอบข้าง

4. มีทักษะในการเข้าสังคม (social skills and abilities) โดยการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ เช่น การสื่อสาร การกระจายอำนาจ การเจรจาต่อรอง การมอบหมายงาน การสมาคม การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นทั้งภายในและนอกองค์กร

5. มีทักษะในการวิเคราะห์ปัญหา แก้ปัญหา และตัดสินใจ (analytical, problem solving, decision making skill) อาศัยหลักตรรกศาสตร์การใช้เหตุผลและวิจารณ์ญาณเข้าช่วยเพื่อรักษาสมดุลให้เกิดในองค์กร

6. การควบคุมอารมณ์ (emotional resilience) นักบริหารต้องมีจิตใจที่เข้มแข็ง มั่นคงในอารมณ์ ไม่หวั่นไหวง่าย จะต้องรู้จักควบคุมอารมณ์ ความรู้สึก มีจิตระลึกละเมอและแสดงออกได้อย่างเหมาะสม

7. มีพฤติกรรมกล้าเสี่ยง (proactivity inclination to respond purposefully to events) นักบริหารต้องมองเห็นงานได้อย่างชัดเจน รู้ระบบการทำงานอย่างดี รู้ภารกิจหน้าที่ความรับผิดชอบทั้งตนเองและสมาชิกในองค์กร และรู้รับผิดชอบอย่างสม่ำเสมอ คำนึงถึงผลประโยชน์ระยะยาวและเป้าหมายโดยรวม

8. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (creativity) ริเริ่มโครงการใหม่ ๆ และทำให้สำเร็จ เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นวิธีการที่เกิดการยอมรับว่าเป็นแนวคิดที่ดี มีความละเอียดรอบคอบ และยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม

9. มีความไวต่อบุคคลอื่น (mental agility) เกี่ยวข้องกับระดับสติปัญญา สามารถค้นหาทางเลือกได้หลากหลาย เพื่อการแก้ปัญหา รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ให้เกียรติ และสนใจในความรู้สึกของคนอื่น

10. มีความใฝ่รู้และฝึกฝนการเรียนรู้ (balanced learning habits and skills) ต้องรู้ว่าอะไร อะไร และต้องรู้ให้จริง ต้องคิดเป็น คิดได้ และบูรณาการความรู้ได้ ประยุกต์ใช้ได้ สามารถสร้างทฤษฎีหรือกฎเกณฑ์ได้จากการปฏิบัติงาน สามารถพัฒนางานวิชาการและรูปแบบวิธีการจากทฤษฎีได้

บัตทิต แทนพิทักษ์ (2545: 14-16) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคปฏิรูปการศึกษา จำเป็นต้องมีการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีทั้ง ความสามารถในการบริหารจัดการและมีความสามารถในการเป็นผู้นำคือมีภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพ ซึ่งมีคุณลักษณะอยู่ 4 ประการดังนี้

1. ความเสถียร
2. การดลใจ
3. การสร้างความสัมพันธ์เป็นรายบุคคล
4. การกระตุ้นการใช้ปัญญา

1. ความเสน่ห์หา (Charismatic) เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารมีอิทธิพลต่อครูโดยการพูดปลุกเร้าอารมณ์โน้มน้าวจิตใจด้วยการใช้อำนาจที่มีประสิทธิผลของผู้บริหาร ผู้บริหารสามารถทำให้ครูเชื่อถือ ศรัทธา ภูมิใจ และเชื่อมั่นในความสามารถของผู้บริหาร ครูจะรู้สึกอบอุ่นใจเมื่ออยู่ใกล้ และภาคภูมิใจที่ได้ทำงานร่วมกับผู้บริหาร ความเสน่ห์หาจะไปด้วยกันกับวิสัยทัศน์ ผู้บริหารที่เป็นแบบเสน่ห์หาจะแน่ใจว่า วิสัยทัศน์คือ ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน ผู้บริหารจะสร้างเป้าหมายอุดมคติ และนำทุกคนไปสู่ความต้องการอนาคต โดยการปลุกเร้าความเชื่อ ความศรัทธา ความสามารถของครูให้มีความตั้งใจ และมั่นใจที่จะต่อสู้เพื่อเป้าหมายที่สูงกว่า ดีกว่าตลอดจนทำให้ทุกคนมีความเชื่อมั่นในตนเองรับรู้ว่างานที่ทำนั้นมีคุณค่าและมีความหมายซึ่งจะทำให้ครูเกิดความพยายามในการปฏิบัติงานมากกว่าปกติให้ได้ผลลัพธ์ที่มีคุณภาพมากกว่าและทุกคนมีความสุขความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ความเสน่ห์หานี้จึงเกิดจากความสามารถในการนำของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารจะเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาทั้งระบบของค์รวม (Holistic) ด้วยการส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สำหรับอนาคตของสถานศึกษา คำนึงถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดเพื่อกระตุ้นให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งจะทำให้สถานศึกษามีระบบการทำงาน และวัฒนธรรมในการทำงาน ตลอดจนค่านิยมของสถานศึกษามีการพัฒนาดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

2. การดลใจ (Inspiration) เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารใช้กระตุ้นดลใจครู ให้เพิ่มความตระหนักและความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายในอนาคตของสถานศึกษาซึ่งทุกคนมีส่วนร่วมในความสำเร็จนั้นโดยการอธิบายให้เห็นคุณค่าของเป้าหมายและสร้างความเชื่อมั่นว่าจะสามารถปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมายได้ ผู้บริหารจะสื่อวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาให้ทุกคนเข้าใจและทำให้ทุกคนร่วมกันสานวิสัยทัศน์ให้เป็นจริง ทั้งโดยการพูด การเขียน การกระทำ และสัญลักษณ์ที่เน้นความผูกพัน และความมุ่งมั่นพยายามของทุกคน ทำให้ทุกคนก้าวหน้าพ้นจากความสนใจตนเองเพื่อเป้าหมายที่เหนือกว่าและสูงกว่าตามภารกิจและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารที่จะเป็นผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพจะต้องมีความสามารถในการกระตุ้นดลใจสร้างระบบการสื่อสาร การประสานงาน และระบบข้อมูลสารสนเทศ สร้างและพัฒนาที่มงานกลุ่มต่าง ๆ ตลอดจนการจัดระบบโครงสร้างของสถานศึกษาให้เหมาะสม ยืดหยุ่นและมีประสิทธิภาพที่จะทำให้ผู้บริหารเป็นผู้นำเหนือกลุ่มผู้นำต่าง ๆ ในสถานศึกษา

3. การมุ่งความสัมพันธเป็นรายบุคคล (Individualized Consideration) เป็นกระบวนการที่มีผู้บริหารให้ความสนใจดูแลครูแต่ละคนอย่างใกล้ชิด ผู้บริหารจะปฏิบัติต่อครูทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ช่วยเหลือชี้แนะการทำงานเมื่อครูต้องการด้วยความเข้าใจ ผู้บริหารจะร่วมทำงานกับ คณะครู และร่วมในกิจกรรมการพัฒนาครู ตลอดจนส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองตามความต้องการ ความสนใจและความสามารถ การมุ่งความสัมพันธเป็นรายบุคคลนี้จะให้ประสบการณ์ที่เป็น การเรียนรู้แก่ครูที่ดีที่สุด โดยช่วยพัฒนาการเป็นผู้นำของครู อีกทั้งยังเป็นการสื่อความหมายแบบสองทาง ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารได้ข้อมูลในการตัดสินใจที่ดีขึ้น และสามารถช่วยลดปัญหาความคลุมเครือในบทบาทของครู ได้เป็นอย่างดี การมุ่งความสัมพันธเป็นรายบุคคลไม่ใช่เป็นเพียง การยอมรับความต้องการของ

ครูเท่านั้นแต่ยังเป็นการปลุกเร้า กระตุ้น สนับสนุน ส่งเสริม และ ยกกระตือรือร้นความต้องการของครูให้สูงขึ้น ผู้บริหารยังมีความพยายามที่จะพัฒนาประสบการณ์ของครูให้สูงขึ้น เช่น มอบงานที่ทำ ทาย เพิ่มความรับผิดชอบ ช่วยสร้างความมั่นใจในสิ่งที่ครูจะไปทำนอกเหนือจากที่คาดหวังไว้ เพื่อให้ครูมีโอกาสในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ ผู้บริหารที่จะเป็นผู้นำแบบ เปลี่ยนสภาพนั้นจะต้องมีความสามารถเชิงมนุษย์ รู้จักเข้าใจ และมีความสัมพันธ์อันดีกับครูทุกคน เป็นผู้นำทางความคิดเป็นที่ยอมรับ ศรัทธา และเป็นแบบอย่างที่ดี สามารถสร้างและพัฒนาครูให้เป็น ผู้นำในสถานศึกษา เพราะผลสำเร็จของการเป็นผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพไม่ได้วัดแต่เพียงผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) ที่ออกมาจากการปฏิบัติงานเท่านั้น แต่ยังวัดที่ผู้นำสามารถสร้าง และพัฒนาผู้ตามให้มีความเป็นผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพและมีประสิทธิภาพด้วยเช่นกัน

4. การกระตุ้นการใช้ปัญญา (Intellectual Stimulation) เป็นกระบวนการที่ผู้บริหาร กระตุ้นให้ครูตระหนักในปัญหากระตุ้นสร้างระบบการคิดและเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มียุทธศาสตร์ในการคิดและการแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่ ๆ ผู้บริหารจะกระตุ้นการใช้ปัญญา และ ความคิดในการป้องกันปัญหามากกว่าการแก้ไขปัญหา ส่งเสริมให้ครูแสดงความคิดเห็นโดยมีเหตุผล สนับสนุน ผู้บริหารจะกระตุ้นให้ครูตระหนักในการคิดแบบจินตนาการ สร้างสรรค์ ตลอดจนมีความ เชื่อ และค่านิยมของตนเองและสนับสนุนส่งเสริมให้ครูแก้ปัญหของผู้บริหารนี้จะทำให้ครูได้พัฒนา ความสามารถที่จะแก้ปัญหตามความเชื่อและค่านิยมนั้น ๆ สิ่งสำคัญของกระตุ้นการใช้ปัญญาของ ผู้บริหารนี้จะทำให้ครูได้พัฒนาความสามารถที่จะแก้ปัญหในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยตนเอง และนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีคุณภาพด้วยความผูกพัน ดังนั้นผู้บริหารที่จะเป็นผู้นำแบบเปลี่ยน สภาพจึงต้องพัฒนาระบบกระบวนการและวิธีการคิดและการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในสถานศึกษา โดยเฉพาะระบบการวางแผน การปฏิบัติงานตามแผน การกำกับติดตามประเมินผลและรายงานของ ครูทั้งที่เป็นรายบุคคลและทีมงานหรือระบบกลุ่มของหมวด/งาน หรือฝ่ายในสถานศึกษา รวมทั้ง ภาพรวมของสถานศึกษาทั้งระบบทั้งหมด ผู้บริหารจะต้องสร้างสรรค์ระบบ จัดโครงสร้างและ กระบวนการทำงานที่ดี สร้างและพัฒนาทีมงานและการบริหารจัดการให้เกิดกระบวนการคิดและ ตัดสินใจร่วมกันเพื่อความสำเร็จของสถานศึกษา

รุ่ง แก้วแดง (2547: 1-2) กล่าวว่า คำว่า “ผู้บริหารมืออาชีพ” เป็นคำที่ค่อนข้างใหม่ สำหรับวงการศึกษาก็จะเริ่มเป็นที่กล่าวถึงมากขึ้นก็เมื่อมีการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงยังไม่มีใครให้คำจำกัดความที่ชัดเจนว่าผู้บริหารมืออาชีพทาง การศึกษามีลักษณะอย่างไร โดยในหมวด 7 ได้กำหนดไว้ว่า ทั้งผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะ ใด ๆ โดยในหมวด 7 ได้กำหนดไว้ว่า ทั้งผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษาในระดับเขต พื้นที่การศึกษา ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามที่กฎหมายกำหนด โดยในภาพรวมคำว่า “มี ออาชีพ” หรือ “professional” มีคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

1. ต้องเป็นคนที่ยังชีพด้วยงานนั้น คือ ต้องมีรายได้หลักจากงานในวิชาชีพที่ทำและ ทุ่มเวลาให้กับงานในอาชีพนั้นจริง ๆ

2. ต้องมีการศึกษาและอบรม เพื่อให้มีความรู้ มีศาสตร์ มีหลักการ มีทฤษฎี มีการวิจัยค้นคว้า จนรู้ชัดและรู้จริง และมีการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

3. ต้องนำศาสตร์ไปใช้ในการบริหาร มีการฝึกฝนอย่างจริงจังในอาชีพนั้น ๆ จนเกิดความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ที่มากพอ

4. ต้องมีการรับรองมาตรฐานแห่งวิชาชีพ โดยมีการออกใบรับรองหรือใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ เช่น แพทย์ พยาบาล หนายความ นักบัญชี สถาปนิก วิศวกร เป็นต้น ซึ่งในการตัดสินใจ การวิเคราะห์ และการดำเนินการในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพดังกล่าว จะต้องใช้ผู้มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ เท่านั้น

5. ต้องมีจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ สำหรับยึดถือและปฏิบัติโดยเคร่งครัด

6. มีองค์กรหรือสมาคมวิชาชีพให้การรับรอง โดยการออกใบประกอบวิชาชีพเพื่อควบคุมกำกับดูแลคุณภาพ มาตรฐานและจรรยาบรรณ รวมทั้งมีมาตรการลงโทษเมื่อมีการกระทำที่ผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ

กล่าวโดยสรุป คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารได้อย่างยอดเยี่ยม ทั้งการด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณการบริหารงานบุคคล การประกันคุณภาพการศึกษา การประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน การบริหารกิจการนักเรียน การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ การวิจัยทางการศึกษา และคุณธรรมจริยธรรม พร้อมทั้งจะนำพาองค์กร ไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และมีการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง สามารถสร้างและพัฒนาทีมงานและการบริหารจัดการให้เกิดกระบวนการคิดและตัดสินใจร่วมกันเพื่อความสำเร็จของสถานศึกษา

1.3 บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารมืออาชีพ

วันทนา เมืองจันทร์ (2543: 11-15) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารที่มีผลต่อความสำเร็จทางการบริหารสถานศึกษา ดังนี้

1. บทบาทผู้บริหารในฐานะผู้นำ ผู้บริหารต้องเป็นผู้มีอุดมการณ์ในการทำงาน รู้วิธีนำเทคโนโลยี นวัตกรรมทางการศึกษามาใช้พัฒนาการเรียนการสอนเป็นผู้นำทางวิชาการ

2. บทบาทในด้านดำเนินการ ผู้บริหารต้องจัดดำเนินงานอย่างเป็นระบบและให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ จัดให้มีระบบสารสนเทศ การนิเทศภายใน ตลอดจนการเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน

3. บทบาทในการปรับปรุงเสริมแต่งให้ก้าวหน้า ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จในการบริหารทุกคน จะมีคุณธรรมประจำใจ ใจกว้าง ใจดี ใจเย็น ยิ้มแย้ม แจ่มใส เปิดโอกาสและสนับสนุนให้บุคลากรมีความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ผู้บริหารจะช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานทุกด้าน รวมทั้งขจัดข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคในการทำงานทั้งหมด

4. บทบาทในฐานะนักพูดที่มีศิลป์และนักฟังที่ดี ผู้บริหารจะต้องมีทักษะในการพูดเพื่อประสานงาน การพูดเพื่อให้ความรู้ การบรรยาย การสอน การนิเทศ การให้คำปรึกษาแนะนำแก้ไข

ปัญหารวมทั้งทักษะการพูดเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ เพื่อกำกับติดตามประเมินผลการทำงานและ จำต้องฝึกการเป็นนักฟังที่ดี

5. บทบาทในฐานะผู้เข้าสังคมได้ดี ผู้บริหารที่มีประสบความสำเร็จจะเข้าสังคมกับ บุคลากร ครูอาจารย์ นักเรียน ประชาชน และชุมชน ตลอดจนผู้นำทางศาสนาได้อย่างเหมาะสม

6. บทบาทในการช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ร่วมงาน ผู้บริหารที่ดีต้องเป็นผู้ให้ตลอดกาล ตั้งแต่ ให้ความรัก ความหวังดี เมตตา กรุณา ห่วงใยต่อสวัสดิภาพของบุคลากรในหน่วยงาน รวมทั้งให้ เกียรติยกย่อง ความรู้ ความชำนาญต่าง ๆ ของผู้ใต้บังคับบัญชา

7. บทบาทในการสร้างศรัทธาค่านิยม บทบาทนี้สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการอุทิศเวลา ให้แก่ทางราชการ เป็นผู้บุกเบิกและเริ่มงานใหม่ ๆ มีความสามารถในการทำงานได้ทุกเรื่อง จน ประสบผลสำเร็จและใช้หลักมนุษยสัมพันธ์โดยเฉพาะการประพัตินให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่คนรอบ ข้าง โดยยึดคุณธรรมประจำใจพร้อมทั้งสร้างค่านิยมขององค์กรให้แก่ครู อาจารย์ บุคลากรใน โรงเรียน

8. บทบาทนักริเริ่มและสร้างสรรค์ ผู้บริหารที่มีประสบความสำเร็จส่วนมากจะเป็นนัก ริเริ่มสร้างสรรค์ เพียรพยายามสร้างบรรยากาศในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความคิดริเริ่มและมีการ สร้างสรรค์ ได้แก่ การสนับสนุนและส่งเสริมสิ่งใหม่ ๆ ขึ้นภายในโรงเรียน ตลอดจนสร้างสรรค์ รูปแบบการจัดการ การบริหารการทำงานที่มีประสิทธิภาพโครงการ จึงจำเป็นต้องกำหนดการ ติดตามผลงานนั้นเป็นระยะสั้น ระยะยาว ตามความจำเป็นเพื่อผู้บริหารจะได้สังเกตและดูความ เคลื่อนไหวของงาน และยังเป็นการให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความรู้สึกว่าเขาได้ทำงานภายใต้ความสนใจ และดูแลอย่างใกล้ชิดของผู้บริหารอีกด้วย

9. การประเมินผลงาน เพื่อสัมมนาประชาสัมพันธ์ และรายงานผู้บริหารเป็นผู้กำหนด รูปแบบแนวทางการประเมิน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประชาสัมพันธ์และการรายงานผลต่อประชาชน จังหวัด กรม กระทรวง

ถวิล อรัญเวศ (2544: 15-19) ได้กล่าวถึงบทบาทของนักบริหารมืออาชีพในยุคเขตพื้นที่ การศึกษา ไว้ดังนี้

1. บทบาทผู้ตัดสินใจนักบริหารมืออาชีพต้องมีข้อมูลเพียงพอในการตัดสินใจหรือวินิจฉัย สั่งการเป็นคนสุขุมรอบคอบ มีเหตุผลในการตัดสินใจ

2. บทบาทผู้ไวต่อข้อมูลนักบริหารมืออาชีพจะต้องไวต่อข้อมูลที่ทันสมัยอยู่เสมอ

3. บทบาทผู้เพิ่มพูนวิสัยทัศน์ นักบริหารมืออาชีพจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถสื่อวิสัยทัศน์ได้เป็นอย่างดี

4. บทบาทผู้ซื่อสัตย์และสร้างสรรค์ผลงานนักบริหารมืออาชีพจะต้องเป็นผู้สร้างสรรค์ ผลงาน มีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้

5. บทบาทผู้ประสานสัทธินักบริหารมืออาชีพจะต้องสามารถประสานกับหน่วยงานและ บุคคลได้เป็นอย่างดีสามารถไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและขจัดปัดเป่าปัญหาต่าง ๆ ในหน่วยงานได้

6. บทบาทเป็นผู้คิดสร้างสรรค์วิธีการทำงานใหม่ นักบริหารมืออาชีพจะต้องยึดหลักการหาวิธีการทำงานใหม่ ๆ อยู่เสมอ

7. บทบาทผู้จูงใจเพื่อนร่วมงาน นักบริหารมืออาชีพจะต้องสามารถโน้มน้าวเพื่อนร่วมงานให้เกิดความกระตือรือร้นในการทำงานและรับผิดชอบต่องานสูง

8. บทบาทผู้ทนทานต่อปัญหาอุปสรรค นักบริหารมืออาชีพต้องอดทนอดกลั้นต่ออุปสรรคพร้อมที่จะเผชิญต่อปัญหาและสยบปัญหาอย่างสันติสุข

9. บทบาทผู้รู้จักยืดหยุ่นตามสถานการณ์ นักบริหารมืออาชีพต้องยืดหยุ่นกลางในการดำเนินงาน

10. บทบาทผู้บริหารงานแบบมีส่วนร่วม นักบริหารมืออาชีพจะต้องให้บุคลากรผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาได้ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบต่อผลงานที่เกิดขึ้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 33-37) ได้กล่าวถึงบทบาท ภารกิจ และการจัดการในโรงเรียนของผู้บริหารมืออาชีพ ไว้ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ งานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผลรวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ

2. การบริหารงบประมาณ การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการมีความคล่องตัวโปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อผลประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน

3. การบริหารงานบุคคล ในสถานศึกษา เป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. การบริหารทั่วไป เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบการบริหารองค์กร ให้การบริหารงานอื่น บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริมสนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุก

รูปแบบมุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหาร และการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักบริหารงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้น ความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้จนกระทั่งการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สรุปได้ว่า บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ มีดังนี้

1. วางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และหาวิธีทำงานใหม่ ๆ อยู่เสมอ
2. พัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผลรวมทั้งการวัดปัจจัย เกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ
3. กระตุ้น จูงใจ และให้ขวัญ กำลังใจผู้ร่วมงาน และช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ร่วมงาน
4. ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานอยู่เสมอ
5. มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษา สามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนององภารกิจของสถานศึกษา
6. การบริหารจัดการมีความคล่องตัวโปร่งใส ตรวจสอบได้
7. มีคุณธรรมประจำใจ และอดทนอดกลั้นต่ออุปสรรค

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กชกร มีมกระโทก (2546: บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพยุค ปฏิรูปการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา พ.ศ. 2540 ในทัศนะผู้บริหารและครูในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 3-4 ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพยุคปฏิรูป โดยรวม อยู่ในระดับ มาก และผลการเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา พ.ศ. 2540 จำแนกตามสถานภาพ โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บุญเพ็ง พิลาล้ำ. (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณสมบัติของผู้บริหารมืออาชีพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีต่อคุณสมบัตินี้ของ ผู้บริหารการศึกษามืออาชีพทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่าต่ำ คือ ด้านเจตคติ ด้านทักษะ ด้านอื่น ๆ และด้านความรู้ ส่วนผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และผู้บริหารที่มี ประสบการณ์ในการบริหารแตกต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ประสิทธิ์ ชูนิกาگون (2549: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียน มืออาชีพที่ชุมชนต้องการในเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะผู้บริหาร โรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกกลุ่ม โดยมีความต้องการด้านคุณลักษณะเฉพาะ/ ความสามารถ และทักษะเฉพาะตัวมากที่สุด รองลงมาได้แก่ คุณลักษณะพื้นฐาน และคุณลักษณะเชิงบูรณาการ

ส่วนเพศชายและเพศหญิง มีความต้องการคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียนมืออาชีพโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนกลุ่มอาชีพต่าง ๆ มีความต้องการคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียนมืออาชีพโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มอาชีพข้าราชการ/ผู้ได้รับเงินเดือนจากรัฐและกลุ่มลูกจ้างและกรรมกร มีความต้องการคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียนมืออาชีพมากกว่ากลุ่มอาชีพอื่น ๆ ส่วนประชาชนที่วุฒิการศึกษาต่างกันต้องการคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่มีวุฒิมัธยมศึกษาอนุปริญญาเทียบเท่าขึ้นไป มีความต้องการคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียนมืออาชีพมากกว่าประชาชนที่มีวุฒิมัธยมศึกษาอื่น ๆ ส่วนผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปมีความต้องการคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียนมืออาชีพมากกว่าประชาชนในกลุ่มอื่น

แฟร์ (Fair, 2001: Abstract) ทำวิจัยเรื่อง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิผลตามการรับรู้ของผู้อำนวยการการศึกษารัฐนิวเจอร์ซีย์ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ดีมีประสิทธิผล คือ สามารถติดต่อสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างบรรยากาศที่ดีในโรงเรียน สามารถเป็นผู้นำในชุมชน เพื่อสร้างวิชาชีพทางสังคม เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงบริหารแบบมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด และมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน ตลอดจนการพัฒนาบุคลากร ตามความต้องการของแต่ละบุคคล

บัลดีโก และโรเบิร์ต เอส (Baldygo, Robert S. 2003: 190-A) ได้ศึกษาการถ่ายทอดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในวิทยาลัยชุมชนในอเมริกา การศึกษาพบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารระดับสูงจะมีมากกว่าผู้นำในระดับรองลงมาและการสนับสนุนต่าง ๆ จากผู้บริหารระดับสูงจะเป็นพื้นฐานในการถ่ายทอดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในระดับรองลงมา ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์อย่างดีระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับผลสำเร็จของงาน ประสิทธิภาพของผู้นำและความพึงพอใจในตัวผู้นำ

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2548: 19-26) ได้กำหนดไว้ดังนี้

มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ

มาตรฐานความรู้

1. มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบริหารการศึกษาหรือเทียบเท่าหรือคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง โดยมีความรู้ ดังต่อไปนี้

1. หลักและกระบวนการบริหารการศึกษา
2. นโยบายและการวางแผนการศึกษา
3. การบริหารด้านวิชาการ
4. การบริหารด้านธุรการ การเงิน พัสดุและอาคารสถานที่
5. การบริหารงานบุคคล

6) การประเมินนโยบายการศึกษา

สมรรถนะ

- 1) สามารถวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำนโยบายการศึกษา
- 2) สามารถกำหนดนโยบาย วางแผนการดำเนินงานและประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา
- 3) สามารถจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่มุ่งให้เกิดผลดี คุ่มค่าต่อการศึกษา สังคมและสิ่งแวดล้อม
- 4) สามารถนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติ
- 5) สามารถติดตาม ประเมิน และรายงานผลการดำเนินงาน

3. การบริหารด้านวิชาการ

สาระความรู้

- 1) การบริหารจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2) หลักการและรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร
- 3) การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
- 4) หลักและแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศ
- 5) กลยุทธ์การนิเทศการศึกษา
- 6) การวางแผนและการประเมินผลการนิเทศการศึกษา
- 7) ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา
- 8) หลักการและเทคนิคการวัดและประเมินผลทางการศึกษา
- 9) สถิติและคอมพิวเตอร์เพื่อการวิจัย

สมรรถนะ

- 1) สามารถบริหารจัดการการเรียนรู้
- 2) สามารถพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 3) สามารถนิเทศการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา
- 4) สามารถส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้

4. การบริหารด้านธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่

สาระความรู้

- 1) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่
- 2) การจัดวางระบบควบคุมภายใน
- 3) เทคนิคการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา

สมรรถนะ

- 1) สามารถจัดระบบงานสารบรรณได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) สามารถบริหารจัดการงบประมาณอย่างถูกต้องและเป็นระบบ

3) สามารถวางระบบการบริหารและจัดการทรัพยากรภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) สามารถพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางกายภาพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้

5. การบริหารงานบุคคล

สาระความรู้

หลักการบริหารงานบุคคล

สมรรถนะ

1. สามารถสรรหาบุคลากรที่มีประสิทธิภาพเข้ามาปฏิบัติงาน
2. สามารถจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับหน้าที่ที่รับผิดชอบ
3. สามารถพัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. สามารถเสริมสร้างขวัญและกำลังใจสำหรับครูและบุคลากรในสถานศึกษา
5. สามารถให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาการทำงานให้แก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษา

6. การบริหารกิจการนักเรียน

สาระความรู้

- 1) คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์
- 2) ระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน
- 3) การจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน

สมรรถนะ

- 1) สามารถบริหารจัดการให้เกิดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน
- 2) สามารถบริหารจัดการให้เกิดงานบริการผู้เรียน
- 3) สามารถส่งเสริมการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในด้านต่าง ๆ
- 4) สามารถส่งเสริมวินัย คุณธรรม จริยธรรมและความสามัคคีในหมู่คณะ

7. การประกันคุณภาพการศึกษา

สาระความรู้

- 1) หลักการ และกระบวนการในการประกันคุณภาพการศึกษา
- 2) องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา
- 3) มาตรฐานการศึกษา
- 4) การประกันคุณภาพภายในและภายนอก
- 5) บทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพการศึกษา

สมรรถนะ

- 1) สามารถจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา
- 2) สามารถประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 3) สามารถจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอก

8.การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ

สาระความรู้

- 1) เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา
- 2) เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ
- 3) เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้

สมรรถนะ

- 1) สามารถใช้และบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาและการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม
- 2) สามารถประเมินการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำมาปรับปรุงการบริหารจัดการ
- 3) สามารถส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา

9.การบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน

สาระความรู้

- 1) หลักการประชาสัมพันธ์
- 2) กลยุทธ์การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

สมรรถนะ

- 1) สามารถบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารไปสู่ผู้เรียนครูและบุคลากรในสถานศึกษา
- 2) สามารถเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารและกิจกรรมของสถานศึกษาไปสู่ชุมชน
- 3) สามารถใช้ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมในการประชาสัมพันธ์
- 4) สามารถสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน โดยมีเป้าหมายในการเข้าไปช่วยเหลือชุมชนและเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
- 5) สามารถระดมทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษา

10.คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

สาระความรู้

- 1) คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหาร

- 2) จรรยาบรรณของวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา
- 3) การพัฒนาจริยธรรมผู้บริหารให้ปฏิบัติตนในกรอบคุณธรรม
- 4) การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance)

สมรรถนะ

- 1) เป็นผู้นำเชิงคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
- 2) ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา
- 3) ส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้ร่วมงานมีคุณธรรมและจริยธรรมที่เหมาะสม

มาตรฐานการปฏิบัติงาน

มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษา

คุณสมบัติเบื้องต้นที่สำคัญประการหนึ่งของผู้บริหารมีอาชีพ คือ การเข้าร่วมเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ ด้วยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพ ได้แก่ การเป็นผู้ริเริ่ม ผู้ร่วมงาน ผู้ร่วมจัดงานหรือกิจกรรม รวมทั้งการเป็นผู้เสนอผลงาน และเผยแพร่ผลงานขององค์กร เพื่อให้สมาชิกยอมรับและเห็นคุณประโยชน์ของผู้บริหารที่มีต่อการพัฒนาองค์กรตลอดจนการนำองค์กรให้เป็นที่ยอมรับของสังคมโดยส่วนรวม

มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียน และชุมชน

ผู้บริหารมีอาชีพแสดงความรัก ความเมตตา และความปรารถนาดีต่อองค์กร ผู้ร่วมงาน ผู้เรียน และชุมชน ด้วยการตัดสินใจในการทำงานต่าง ๆ เพื่อผลการพัฒนาที่จะเกิดขึ้นกับทุกฝ่าย การตัดสินใจของผู้บริหารต้องผ่านกระบวนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผลของการกระทำ เนื่องจากการตัดสินใจของผู้บริหารมีผลต่อองค์กรโดยส่วนรวม ผู้บริหารจึงต้องเลือกแต่กิจกรรมที่จะนำไปสู่ผลดี ผลทางบวก ผลต่อการพัฒนาของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และระมัดระวังไม่ให้เกิดผลทางลบโดยมิได้ตั้งใจ ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่ความไว้วางใจ ความศรัทธาและความรู้สึกเป็นที่พึงได้ของบุคคลทั้งปวง

มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ

ความสำเร็จของการบริหาร อยู่ที่การดำเนินการเพื่อให้บุคลากรในองค์กร หรือผู้ร่วมงานได้มีการพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ ผู้บริหารมีอาชีพต้องหาวิธีพัฒนาร่วมงานโดยการศึกษา จุดเด่น จุดด้อยของผู้ร่วมงาน กำหนดจุดพัฒนาของแต่ละคน และเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมกับการพัฒนาด้านนั้น ๆ แล้วใช้เทคนิคการบริหารและการนิเทศภายในให้ผู้ร่วมงานได้ลงมือปฏิบัติจริง ประเมิน ปรับปรุง ให้ผู้ร่วมงานรู้ศักยภาพ เลือกแนวทางที่เหมาะสมกับตนและลงมือปฏิบัติจนเป็นผลให้ศักยภาพของผู้ร่วมงานเพิ่มพูนพัฒนาก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้งนำไปสู่การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง

ผู้บริหารมีอาชีพวางแผนงานขององค์กรได้อย่างมียุทธศาสตร์เหมาะสมกับเงื่อนไข ข้อจำกัดของผู้เรียน ครู ผู้ร่วมงาน ชุมชน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับนโยบาย แนวทาง เป้าหมายของการพัฒนา เมื่อนำไปปฏิบัติจนเกิดผลต่อการพัฒนาอย่างแท้จริง แผนงาน ต้องมีกิจกรรมสำคัญที่นำไปสู่ผลของการพัฒนา ความสอดคล้องของเป้าหมาย กิจกรรม และ ผลงานถือเป็นคุณภาพสำคัญที่นำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพสูง มีความคุ้มค่าและเกิดผล อย่างแท้จริง

มาตรฐานที่ 5 พัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูง ขึ้นเป็นลำดับ นวัตกรรมการบริหาร เป็นเครื่องมือสำคัญของผู้บริหารในการนำไปสู่ผลงานที่มี คุณภาพและประสิทธิภาพสูงขึ้นเป็นลำดับ ผู้บริหารมีอาชีพต้องมีความรู้ในการบริหารแนวใหม่ๆ เลือกและปรับปรุง ใช้นวัตกรรมได้หลากหลาย ตรงกับสภาพการณ์ เงื่อนไข ข้อจำกัดของงาน และองค์กร จนนำไปสู่ผลได้จริง เพื่อให้องค์กรก้าวหน้าพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง ผู้ร่วมงานทุก คนได้ใช้ศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ มีความภาคภูมิใจในผลงานร่วมกัน

มาตรฐานที่ 6 ปฏิบัติงานขององค์กรโดยเน้นผลถาวร

ผู้บริหารมีอาชีพเลือกและใช้กิจกรรมการบริหารที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นของ บุคลากรและองค์กร จนบุคลากรมีนิสัยในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ผู้บริหารต้องมีความเพียร พยายาม กระตุ้น ยั่วยุ ทำทลาย ให้บุคลากรมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ และชื่นชมผลสำเร็จเป็น ระยะๆ จึงควรเริ่มจากการริเริ่ม การร่วมพัฒนา การสนับสนุนข้อมูล และให้กำลังใจให้บุคลากร ศึกษา ค้นคว้า ปฏิบัติ และปรับปรุงงานต่างๆ ได้ด้วยตนเอง จนเกิดเป็นค่านิยมในการพัฒนางาน ตามภาวะปกติ อันเป็นบุคลิกภาพที่พึงปรารถนาของบุคลากรและองค์กร รวมทั้งบุคลากรทุกคน ชื่นชมและศรัทธาในความสามารถของตน

มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ

ผู้บริหารมีอาชีพสามารถนำเสนอผลงานที่ได้ทำสำเร็จแล้ว ด้วยการรายงานผลที่แสดงถึง การวิเคราะห์งานอย่างรอบคอบ ครอบคลุมการกำหนดงานที่จะนำไปสู่ผลแห่งการพัฒนาการลงมือ ปฏิบัติจริง และผลที่ปรากฏมีหลักฐานยืนยันชัดเจน การนำเสนอรายงานเป็นโอกาสที่ผู้บริหาร จะได้คิดทบทวนถึงงานที่ได้ทำไปแล้วว่ามีข้อจำกัด ผลดี ผลเสีย และผลกระทบที่มีได้ระวางไว้ อย่างไร ถ้าผลงานเป็นผลดี จะชื่นชม ภาคภูมิใจได้ในส่วนใด นำเสนอให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นได้ อย่างไร ถ้าผลงานยังไม่สมบูรณ์จะปรับปรุงเพิ่มเติมได้อย่างไร และจะนำเสนอประสบการณ์ที่ได้พบไป ใช้ประโยชน์ในการทำงานต่อไปอย่างไร คุณประโยชน์อีกประการหนึ่งของรายงานที่ดี คือ การ นำผลการประเมินไปใช้ในการประเมินตนเอง รวมทั้งการทำให้เกิดความรู้สึกชื่นชมของผู้ร่วม ปฏิบัติงานทุกคนการที่ผู้ปฏิบัติงานได้เรียนรู้เกี่ยวกับความสามารถและศักยภาพของตนเป็นขั้นตอน สำคัญอย่างหนึ่งที่จะนำไปสู่การรู้คุณค่าแห่งตน

มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

ผู้บริหารมีหน้าที่แนะนำ ตักเตือน ควบคุม กำกับดูแลบุคลากรในองค์กร การที่จะ ปฏิบัติ หน้าที่ดังกล่าวให้ได้ผลดี ผู้บริหารต้องประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดี มิฉะนั้นคำ แนะนำตักเตือน

หรือการกำกับดูแลของผู้บริหารจะขาดความสำคัญ ไม่เป็นที่ยอมรับของ บุคลากรในองค์กร
 ผู้บริหารที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในทุกๆ ด้าน เช่น ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความยุติธรรม
 และบุคลิกภาพจะมีผลสูงต่อการยอมรับของบุคลากร ทำให้เกิดความเชื่อถือศรัทธาต่อการ
 บริหารงาน จนสามารถปฏิบัติตามได้ด้วยคามพึงพอใจ

มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์

หน่วยงานการศึกษาเป็นองค์กรหนึ่งที่อยู่ในชุมชน และเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคมซึ่งมี
 องค์กรอื่นๆ เป็นองค์ประกอบ ทุกหน่วยงานมีหน้าที่ร่วมมือกันพัฒนาสังคมตามบทบาทหน้าที่
 ผู้บริหารสถานศึกษา/ผู้บริหารการศึกษาเป็นบุคลากรสำคัญของสังคมหรือชุมชนที่จะชี้แนะ
 ทางการพัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้าตามที่ต้องการ ผู้บริหารมีอาชีพต้องร่วมมือกับชุมชน
 และหน่วยงานอื่นในการเสนอแนวทางปฏิบัติ แนะนำ ปรับปรุงการปฏิบัติ และแก้ปัญหาของ
 ชุมชนหรือหน่วยงานอื่น เพื่อให้เกิดผลดีต่อสังคมส่วนรวม ในลักษณะร่วมคิดร่วมวางแผน และ
 ร่วมปฏิบัติด้วยความเต็มใจ เต็มความสามารถ พร้อมทั้งยอมรับความสามารถ รับฟังความคิดเห็น
 และเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ความสามารถของตนอย่างเต็มศักยภาพ เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศ
 ประชาธิปไตยและการร่วมมือกันในสังคม นำไปสู่การยอมรับและศรัทธาอย่างภาคภูมิใจ

มาตรฐานที่ 10 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา

ความประทับใจของผู้ร่วมงานที่มีต่อผู้บริหารองค์กรอย่างหนึ่ง คือความเป็นผู้รอบรู้ทันสมัย
 รู้อย่างกว้างขวางและมองไกลผู้บริหารมีอาชีพจึงต้องติดตามการเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้นในโลกทุก
 ๆ ด้าน จนสามารถสนทนากับผู้อื่นด้วยข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย และนำข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่
 ได้รับ มาใช้ในการพัฒนางานและผู้ร่วมงาน การตื่นตัว การรับรู้ และการมีข้อมูลข่าวสาร
 สารสนเทศเหล่านี้ นอกจากเป็นประโยชน์ต่องาน พัฒนาแล้ว ยังนำมาซึ่งการยอมรับและ
 ความรู้สึกเชื่อถือของผู้ร่วมงาน อันเป็นเงื่อนไขเบื้องต้นที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่ลึกซึ้งต่อเนื่อง
 ต่อไป

มาตรฐานที่ 11 เป็นผู้นำและสร้างผู้นำ

ผู้บริหารมีอาชีพสร้างวัฒนธรรมขององค์กรด้วยการพูดนำ ปฏิบัตินำ และจัดระบบงาน
 ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรม โดยการให้รางวัลแก่ผู้ที่ทำงานได้สำเร็จแล้ว จนนำไปสู่การพัฒนา
 ตนเอง คิดได้เอง ตัดสินใจได้เอง พัฒนาได้เองของผู้ร่วมงานทุกคน ผู้บริหารมีอาชีพจึงต้อง
 แสดงออกอย่างชัดเจน และสม่ำเสมอเกี่ยวกับวัฒนธรรมขององค์กร เพื่อให้ผู้ร่วมงานมีความมั่นใจใน
 การปฏิบัติ จนสามารถเลือกการกระทำที่สอดคล้องกับวัฒนธรรม แสดงออกและชื่นชมได้ด้วย
 ตนเอง ผู้บริหารจึงต้องสร้างความรู้สึกประสบความสำเร็จให้แก่บุคลากรแต่ละคนและทุกคนจน
 เกิดภาพความเป็นผู้นำในทุกๆระดับนำไปสู่ องค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง

มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์

การพัฒนาองค์กรให้ก้าวหน้าอย่างยั่งยืนสอดคล้องกับความก้าวหน้าของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป
 อย่างไม่หยุดยั้ง ผู้บริหารจำเป็นต้องรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถปรับงานให้ทันต่อการ
 เปลี่ยนแปลงและสามารถจัดการกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้สอดคล้อง สมดุลและเสริมสร้างซึ่งกัน

และกัน ผู้บริหารมืออาชีพจึงต้องตื่นตัวอยู่เสมอ มองเห็นการเปลี่ยนแปลงอย่างรอบด้าน รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงในอนาคต และกล้าที่จะตัดสินใจดำเนินการเพื่อผลในอนาคต อย่างไรก็ตาม การรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงนี้ ย่อมเป็นสิ่งประกันได้ว่า การเสี่ยงในอนาคตจะมีโอกาสผิดพลาดน้อยลง การที่องค์กรปรับได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงนี้ ย่อมเป็นผลให้องค์กรพัฒนาอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับความก้าวหน้าของโลกตลอดไป

มาตรฐานการปฏิบัติตน

จรรยาบรรณต่อตนเอง

1. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง อยู่เสมอ

จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ

2. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต และรับผิดชอบต่อวิชาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ

จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ

3. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ศิษย์ และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า

4. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัย ที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์ และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ

5. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ

6. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคมของศิษย์ และผู้รับบริการ

7. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องให้บริการด้วยความจริงใจและเสมอภาค โดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ

จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

8. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาพึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ โดยยึดมั่นในระบอบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

จรรยาบรรณต่อสังคม

9. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา พึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์ และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุริยา มนตรีภักดิ์ (2550: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการพัฒนาบุคลากรตามมาตรฐานการปฏิบัติของข้อบังคับคุรุสภา 2548 ในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพชรบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาบุคลากรตามมาตรฐานการปฏิบัติของข้อบังคับคุรุสภา 2548 ในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพชรบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้ปฏิบัติการสอน โดยจำแนกตามตำแหน่งวิทยฐานะ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในตำแหน่ง พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาบุคลากร ไม่แตกต่างกัน ส่วนการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้ปฏิบัติการสอน โดยจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาบุคลากรแตกต่างกัน

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต 9 ด้าน

3.1 การบริหารงานวิชาการ

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญของการบริหารการศึกษาทุกระดับ ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องรับผิดชอบ และต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ประมวลการสอน อุปกรณ์การสอน การจัดตารางสอน แบบเรียน ห้องสมุดโรงเรียน การวัดผลการศึกษา การสอนต่างๆ ที่ทันสมัย อยู่เสมอ มีนักวิชาการให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ หลายท่านดังนี้

พิชัย เสี่ยมจิตต์ (2542: 3) ได้สรุปความหมายการบริหารงานวิชาการไว้ 3 ประเด็น ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์ที่จะนำทรัพยากรในการบริหารมาประกอบการตามกระบวนการการบริหารในการจัดกิจกรรม การพัฒนา หรือปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

2. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การที่ผู้บริหารใช้อำนาจที่มีอยู่ในการดำเนินงาน กิจกรรมการพัฒนาหรือปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

3. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง ศิลปะในการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาหรือปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543: 2) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ คือ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานใช้ความสามารถในการนำเอาทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่มาบริหารจัดการเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้ดีขึ้นเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

หลักสูตร

ความหมายของหลักสูตร

กรมวิชาการ (2540: 6) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หมายถึง ข้อกำหนดแผนการเรียนการสอนเพื่อนำไปสู่ความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ หลักสูตรประกอบด้วย จุดหมาย หลักการ โครงสร้าง จุดประสงค์การเรียนรู้ (แต่ละรายวิชา) เนื้อหาของรายวิชา สื่อการเรียนการสอน วิธีสอนและการประเมินผล

สรุปได้ว่า หลักสูตร คือ แผนการ หรือแนวทางต่างๆ ที่จัดกระทำให้กับผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มวิชา ขอบข่ายเนื้อหา จุดหมายโครงสร้าง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านต่างๆ ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

หลักสูตรท้องถิ่น

ความหมายของหลักสูตรท้องถิ่น

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 107) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรท้องถิ่นไว้ว่า หมายถึง มวลประสบการณ์ที่สถานศึกษาหรือหน่วยงานและบุคคลในท้องถิ่นจัดให้แก่ผู้เรียน ตามสภาพและความต้องการของท้องถิ่นนั้นๆ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541: 8) ได้กล่าวว่า หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง หลักสูตรที่ท้องถิ่นเพิ่มขยายหรือเพิ่มรายละเอียด เนื้อหาสาระ แผนการสอน สื่อการเรียน การสอน กิจกรรมให้เหมาะสมกับความต้องการเฉพาะท้องถิ่น โดยยึดหลักสูตรแกนกลางเป็นแม่บท ไม่ขัดต่อเจตนารมณ์ และจุดหมายของหลักสูตรแกนกลาง เพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและความต้องการของท้องถิ่น

สรุปได้ว่า หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง ประสบการณ์ทั้งมวลที่โรงเรียนหรือชุมชนท้องถิ่นนั้นๆ จัดทำเพิ่มเติมจากหลักสูตรแกนกลาง เพื่อให้ตรงกับความต้องการและสอดคล้องกับสภาพการดำเนินชีวิตของคนในสังคมนั้น โดยยึดสาระของหลักสูตรแกนกลางไว้ และไม่ทำให้จุดหมายของหลักสูตรแกนกลางเปลี่ยนไป

กระบวนการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

มีผู้กล่าวถึงกระบวนการบริหารงานทางวิชาการ ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543: 5-6) กล่าวว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาโดยทั่วไปมีขอบข่ายค่อนข้างกว้างขวาง หลักการบริหารงานวิชาการ จะแบ่งเป็นขั้นตอนของกระบวนการบริหารงานวิชาการดังนี้

1. ขั้นตอนดำเนินการจะเป็นการกำหนดนโยบายและวางแผนงานด้านวิชาการโดยมีงานต่อไป

- 1.1 จัดทำงานวิชาการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
- 1.2 จัดสภาพงานวิชาการและวิธีการทำงาน
- 1.3 จัดครูอาจารย์เข้าสอน
- 1.4 จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน
- 1.5 จัดทำโครงการสอน
- 1.6 จัดตารางสอน
- 1.7 ประเมินเทคนิคนักเรียน
- 1.8 การลงทะเบียนนักเรียน

2. ชั้นการดำเนินงานเป็นขั้นที่จัดและดำเนินงานรวมทั้งการควบคุมดูแลให้ปฏิบัติตามแผน ที่วางไว้โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 การดำเนินงานการสอนตามหลักสูตรโดยการดูแลให้การสอนเป็นไปตามโครงการ สอนในแต่ละรายวิชา เป็นการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ

2.2 การดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรทางด้านวิชาการ ได้แก่ การจัด โครงการสอนซ่อมเสริม โครงการส่งเสริมเด็กเรียนดี โครงการส่งเสริมการค้นคว้าด้วยตนเอง การจัด ชุมชนต่างๆ ลูกเสือและเนตรนารี มีการแนะแนวการศึกษาและอาชีพตลอดจนการให้คำปรึกษาใน การแก้ปัญหาต่างๆ จัดให้มีห้องสมุดโรงเรียนเพื่อเป็นแหล่งค้นคว้า

2.3 งานที่เกี่ยวกับการบริหารส่งเสริมให้มีการบริการเกี่ยวกับสื่อการสอนเพื่อ ช่วยเหลือครูในด้านการสอนและอุปกรณ์ต่างๆ มีการจัดรวบรวมเอกสาร คำสอน คู่มือครูรวมทั้งการ จัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น อาคารสถานที่ การจัดหาวัดอุปกรณ์ เป็นต้น

3. ชั้นส่งเสริมและติดตามผลในด้านวิชาการเพื่อให้ได้มาตรฐาน ของงานวิชาการ ผู้บริหาร ควรมีการส่งเสริม ปรับปรุง พัฒนา และประเมินผลงานด้านวิชาการ ดังนี้

3.1 ส่งเสริมให้ครูอาจารย์ได้ปรับปรุงตนเองด้านวิชาการ

3.2 สนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาการ ได้แก่ การกำหนดจุดมุ่งหมายและ นโยบายที่เหมาะสมกับโรงเรียนและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้

3.3 ริเริ่มและสร้างสรรค์ในการปรับปรุงงานด้านวิชาการ

3.4 จัดบรรยากาศทางวิชาการในสถานศึกษา เช่น การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทางด้าน วิชาการ

3.5 จัดให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาทางวิชาการ

3.6 จัดตั้งคณะทำงานทางวิชาการขึ้น ลักษณะของคณะทำงาน อาจจัดรวมกันเป็นคณะครู ในแผนกเดียวกันมาร่วมกันทำงานและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

3.7 ส่งเสริมให้จัดตั้งชุมนุมหรือชมรมทางวิชาการเพื่อจัดกิจกรรมและเผยแพร่งานด้าน วิชาการ

3.8 ส่งเสริมให้มีการเข้าร่วมประชุมสัมมนาฝึกอบรม เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และ เพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ

3.9 ส่งเสริมให้ศึกษาต่อเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ

สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารงานทางวิชาการ มีขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นก่อนดำเนินการ ได้แก่ จัดทำงานวิชาการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร จัดสภาพงานวิชาการและวิธีการทำงาน จัดครูอาจารย์เข้าสอน จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน จัดทำโครงการสอน จัดตารางสอน ประมุขนิเทศนักเรียน การลงทะเบียนนักเรียน
2. ขั้นการดำเนินงาน ได้แก่ ดำเนินงานการสอนตามหลักสูตร ดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรทางด้านวิชาการ การบริหารส่งเสริม ให้มีการบริการเกี่ยวกับสื่อการสอน
3. ขั้นส่งเสริมและติดตามผล ได้แก่ ส่งเสริมให้ครูอาจารย์ได้ปรับปรุงตนเองด้านวิชาการ สนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาการ จัดบรรยากาศทางวิชาการในสถานศึกษา ส่งเสริมให้มีการเข้าร่วมประชุมสัมมนาฝึกอบรม

แนวคิดการบริหารงานวิชาการ

กิติมา ปรีดีดิลก (2532: 48) ได้กล่าวถึงงานวิชาการสรุปได้ว่า งานวิชาการเป็นสิ่งสำคัญ โรงเรียนจะดีหรือเลวขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการทั้งสิ้น งานวิชาการมีจุดมุ่งหมายที่จะสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม การที่จะทำให้อุดมการณ์ดังกล่าวสำเร็จผู้บริหารจะต้องวางแผนทางปฏิบัติให้ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อการพัฒนาของโรงเรียน

บรรจง พงษ์ศาสตร์ (2536: 2) ได้กำหนดนโยบายในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยม โดยสรุปได้ว่า ผู้บริหารควรกระตุ้นครู อาจารย์ให้สนใจบรรยากาศทางวิชาการมากขึ้น โดยผู้บริหารต้องเร่งหามาตรการในการให้ครูพัฒนาตนเอง รับผิดชอบตนเองและสังคม รู้จักหาเทคนิคมาช่วยเสริมการสอน เพื่อให้เด็กนักเรียนมีประสบการณ์สูงขึ้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้คือ การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน

อุทัย บุญประเสริฐ (2540: 34) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียน มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัดเมื่อการบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542: 1) ได้กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใดมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษา จะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาและเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545: 111) เสนอว่า งานด้านวิชาการ เป็นงานหลักที่สำคัญที่สุดในการบริหารและจัดการศึกษาในสถานศึกษาผู้บริหาร

สถานศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจขอบข่ายเนื้อหาและหลักการบริหารงานด้านวิชาการอย่าง ลึกซึ้ง ในขอบข่ายงานวิชาการ ต่อไปนี้

1. ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านการนิเทศภายใน
4. ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา
5. ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นงานที่เกี่ยวกับ ด้านหลักสูตรและการบริหาร หลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน ด้านการวัดและประเมินผล การศึกษา ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งบ่งชี้ความสามารถของผู้บริหารในการที่จะ ส่งเสริมให้การเรียนการสอนในสถานศึกษาประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นัยนา ตันติวิสุทธิ์ (2546: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับ พฤติกรรมผู้นำในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ปฏิบัติงานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ งานการเรียนการสอน งานวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อสารการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล และงานนิเทศภายใน อยู่ในระดับมาก ส่วน สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนบางคนขาดความรู้ความเข้าใจในการ บริหารงานวิชาการ ขาดการวางแผนและติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ และขาดการ ส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานวิชาการของคุณ ส่วนแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนมีการวางแผนการดำเนินงานวิชาการร่วมกับครู มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูมี ความรู้ในการปฏิบัติงานวิชาการ และมีความต้องการในการพัฒนางานวิชาการ ส่วนเรื่องพฤติกรรม ผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการนั้น ผู้บริหารโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความเป็น ผู้นำทางวิชาการมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ประวิทย์ วงษ์แก้ว (2546: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ได้ จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์ในการบริหารงานโรงเรียน โดยรวมและทุกด้านอยู่ใน ระดับปานกลาง ยกเว้นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีปัญหาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนโดยโรงเรียนขนาดเล็กและ โรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาการบริหารงานวิชาการมากกว่าโรงเรียนกลาง และจำแนกตาม ประสบการณ์ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โดยรวมและทุกด้านแตกต่างกัน

จารุวรรณ ประทุมศรี (2547: บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเพิ่ม คุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ระดับปริญญาโทบัณฑิต ใน

มหาวิทยาลัยของรัฐ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ในขั้นตอนที่ 1 สามารถจำแนกเป็นสมรรถนะ 4 ด้าน คือ ด้านการปฏิบัติงานขั้นสูง ด้านการบริหารจัดการ ด้านการวิจัย และด้านการสอนและเป็นที่ปรึกษาวิชาการ องค์ประกอบคุณภาพจัดการศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ระดับปริญญา มหาบัณฑิต ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ อาจารย์ หลักสูตร นิสิต/ นักศึกษา กระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผล ทรัพยากรสนับสนุน และการบริหาร ผลการวิจัยระยะที่ 2 การเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์ตามดัชนีพบจุดแข็ง จุดอ่อนของการจัดการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ซึ่งได้นำมาเป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนารูปแบบการเพิ่มคุณภาพการจัดการศึกษาในการวิจัยระยะที่ 3 และผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์การเพิ่มคุณภาพตามองค์ประกอบทั้ง 6 ด้าน และจากการสัมมนาผู้เชี่ยวชาญ พบว่า รูปแบบสามารถนำไปปรับใช้ได้ให้เหมาะสมตามบริบทของแต่ละมหาวิทยาลัย ซึ่งจะทำให้คุณภาพในการจัดการศึกษาเพิ่มขึ้น

สุณี ทรัพย์ประเสริฐ (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถในการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราษฏร์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะด้านความรู้ ความสามารถในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก และผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความรู้ความสามารถในการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีคุณลักษณะความรู้ความสามารถในการบริหารงานวิชาการทางด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร และด้านการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กนกรดา ผงสูงเนิน (2549: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการและพฤติกรรมผู้นำทางการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมากเช่นกัน ส่วนประสิทธิผลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความสามารถในการปรับตัวของโรงเรียน ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และด้านความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ส่วนพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารในการจัดการศึกษา โดยรวมและรายด้านทุกด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มินูดิน (ทิพยากร นิตยสมบุรณ์. 2539: 32; อ้างอิงจาก Minudin. 1987: 2403) ได้ทำการวิจัยบทบาทด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในรัฐซาบารห์ มาเลเซีย พบว่า ส่วนใหญ่ผู้บริหารมีหน้าที่หลักในด้านการประเมินโครงการของโรงเรียน สนับสนุนให้ผู้ร่วมงานมีการศึกษา และประสบการณ์เพิ่มขึ้น กำหนดวัตถุประสงค์ของโรงเรียนอย่างชัดเจน ควบคุมโครงการและกิจกรรมอื่น ๆ ทั้งหมดของโรงเรียน สอนในระดับชั้น รู้และเข้าใจกฎข้อบังคับในการเรียนรายวิชาต่าง ๆ

3.2 การบริหารงบประมาณ

ความหมายของงบประมาณ

มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

ไกรยุทธ ธีรตยาคีนันท์ (2545: 15) ให้ความหมายของคำว่า งบประมาณ หมายถึง แผนการใช้จ่ายเงินที่เป็นรูปแบบ สำหรับการปฏิบัติการในอนาคต เป็นเครื่องมือควบคุมการปฏิบัติการเหล่านั้น อันเป็นการคาดคะเนค่าใช้จ่าย และรายรับที่จะเกิดขึ้นในการข้างหน้า

ชัยยุทธ ศิริสุทธิ์ (2547: 24) ให้ความหมายของคำว่า งบประมาณ หมายถึง แผนเบ็ดเตล็ด ซึ่งแสดงออกในรูปตัวเงิน แสดงการดำเนินงานทั้งหมดในระยะเวลาหนึ่ง แผนนี้จะรวมถึง งบประมาณ บริการ กิจกรรม โครงการและค่าใช้จ่าย ตลอดจนทรัพยากรที่จำเป็นในการสนับสนุนในการดำเนินงานให้บรรลุตามแผนนี้ ย่อมประกอบด้วยภาระกระทำ 3 ขั้นตอนด้วยกันคือ (1) การจัดเตรียม (2) การอนุมัติ และ (3) การบริหาร

สรุปได้ว่า งบประมาณ หมายถึง แผนการบริหาร กิจกรรม โครงการที่แสดงให้เห็นรูปตัวเงินของรายรับ รายจ่าย ซึ่งเป็นการคาดคะเนการใช้จ่ายทรัพยากรที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

การบริหารงานงบประมาณ

มีนักวิชาการได้กล่าวถึงการบริหารงานงบประมาณ หลายท่านดังนี้

ประชุม รอดประเสริฐ (2539: 17) กล่าวถึงการบริหารงบประมาณว่า เป็นวิถีทางการเงินที่ผู้บริหารได้วางรูปแบบหรือแนวการดำเนินงานของตน หรือหน่วยงานของตน โดยแสดงถึงรายรับและรายจ่ายของโครงการที่จะดำเนินการไว้ ทั้งเป็นการควบคุมการดำเนินงานทางการเงินของผู้บริหารหรือหน่วยงานด้วย

รุ่ง แก้วแดง (2546: 121-122) ได้กล่าวถึงการบริหารงบประมาณและเงินแบบใหม่ว่า โรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญกับการวางแผนและกำหนดเป้าหมายและจัดลำดับความสำคัญของการใช้จ่ายเงินให้ชัดเจน กล่าวคือ ต้องให้ความสำคัญกับกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นอันดับแรก และในการดำเนินงานก็ต้องแสดงให้เห็นว่า ได้ใช้งบประมาณที่สอดคล้องกับแผน เป้าหมาย และวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 39 - 47) ได้กล่าวถึงการบริหารงบประมาณดังนี้

1. แนวคิดในการบริหารงบประมาณ

การบริหารงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากการบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านงบประมาณมีความเป็นอิสระคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้
- 2.2 เพื่อให้ได้ผลผลิต ผลลัพธ์เป็นไปตามข้อตกลงการให้บริการ
- 2.3 เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารทรัพยากรอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ
3. ขอบข่ายการบริหารงานงบประมาณ ซึ่งมีแนวทางในการปฏิบัติดังนี้ คือ
 - 3.1 การจัดทำและเสนอของบประมาณ
 - 3.2 การจัดทำแผนกลยุทธ์ หรือแผนพัฒนาการศึกษา คุรุบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วม
 - 3.3 การวิเคราะห์ความเหมาะสมการเสนอของบประมาณ
 - 3.4 การจัดสรรงบประมาณ
 - 3.5 การเบิกจ่ายและการอนุมัติงบประมาณ
 - 3.6 การตรวจสอบติดตามประเมินผลและรายงานการใช้จ่ายเงินและผลการดำเนินงาน
 - 3.7 การประเมินผลการใช้จ่ายเงินและผลการดำเนินงาน
 - 3.8 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
 - 3.9 การระดมทรัพยากร
 - 3.10 การจัดทำรายได้และผลประโยชน์
 - 3.11 กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา
 - 3.12 กองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษา
 - 3.13 การบริหารการเงิน การเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน การจ่ายเงิน การนำส่งเงิน การโอนเงิน การกักเงินไว้เบิกเลื่อมปี ให้เป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด
 - 3.14 การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน
 - 3.15 การบริการพัสดุและสินทรัพย์
 - 3.16 การจัดหาพัสดุ

สรุปได้ว่าการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา นั้นเป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องกระทำ และวางรูปแบบหรือแนวการดำเนินงานของตน โดยแสดงถึงการทำเสนอของบ การจัดสรรงบประมาณ การระดมทรัพยากร การจัดทำรายได้และผลประโยชน์ รวมถึงรายรับและรายจ่ายของโครงการที่จะดำเนินการไว้ มาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน ซึ่งผู้บริหารควรมุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รัตติกรณ์ สุชาติ (2551: บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่องการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานในการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนตามขอบข่ายงานด้านงบประมาณ ได้แก่ ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล การรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ด้านการบริหารการเงิน ด้านการบริหารบัญชี และด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ มีสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในระดับมากทุกด้าน โดยพบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการบริหารงานตามหลักคุณธรรม หลักนิติธรรม และหลักความโปร่งใส มากกว่าหลักอื่นๆ สภาพปัญหาสำคัญที่พบได้แก่ปัญหาเกี่ยวกับความล่าช้าและความไม่เพียงพอในการจัดสรรงบประมาณ ปัญหาการบริหารงบประมาณ ไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียน ปัญหาเกี่ยวกับความคุ้มค่าและการใช้จ่ายงบประมาณ ปัญหาด้านการขาดความพร้อมในการระดมทรัพยากร และปัญหาด้านการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล การบริหารงบประมาณ สำหรับข้อเสนอแนะสำคัญได้แก่ ควรมีการบริหารงบประมาณให้สอดคล้องกับสภาพของโรงเรียน การใช้จ่ายงบประมาณควรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่ามีกระบวนการตรวจสอบประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และรัฐควรสนับสนุนส่งเสริมให้มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะมาปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนเพื่อให้การบริหารงบประมาณในโรงเรียนเกิดประสิทธิภาพให้มากที่สุด

จุฑามาศ พุ่มสวัสดิ์ (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการบริหารการเงินในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารเห็นด้วยกับการบริหารการเงินในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนผู้บริหารที่สังกัดขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารการเงินในสถานศึกษาโดยรวมและด้านการตรวจสอบภายใน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านงบประมาณ ด้านการรับ – จ่ายและเก็บรักษาเงินและด้านการบัญชี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ ส่วนผู้บริหารที่เคยและไม่เคยเข้ารับการเพิ่มพูนความรู้ด้านการเงิน มีความคิดเห็นต่อการบริหารการเงินในสถานศึกษา โดยรวม ด้านการบัญชี และด้านการตรวจสอบภายใน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านการงบประมาณและด้านการรับ – จ่ายและเก็บรักษาเงินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จำริญ จันท์เพ็ญ (2549: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานบริหารงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการตรวจสอบติดตามและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนการรวบรวมปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานบริหารงบประมาณ จากการประชุมกลุ่มสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีปัญหาในการมีส่วนร่วม การ

เปิดโอกาสให้มีการกำหนดผลผลิต ผลลัพธ์และตัวชี้วัดความสำเร็จการจัดทำและเสนอขอ
งบประมาณ ของคณะกรรมการสถานศึกษามีน้อย การจัดสรรงบประมาณบางโครงการไม่สอดคล้อง
กับความจำเป็นของสถานศึกษา เนื่องจากถูกกำหนดโดยหน่วยงานต้นสังกัด การเก็บรักษาเงินสด
ของสถานศึกษาปฏิบัติยังไม่ถูกต้องตามระเบียบ และการทำแผนตรวจสอบติดตามและประเมินผล
การใช้งบประมาณ มีการปฏิบัติที่ยังไม่ชัดเจน

3.3 การบริหารงานบุคคล

มีผู้ให้ความหมายของการบริหารงานบุคคลไว้หลายท่าน ดังนี้

อำนาจ แสงสว่าง (2540: 2) การบริหารงานบุคคล หมายถึง กระบวนการที่ใช้กล
ยุทธ์และศิลปะอย่างมีประสิทธิภาพในการจัดการทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตาม
เป้าหมายขององค์การ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541: 7) การบริหารงานบุคคล
หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับบุคลากรในหน่วยงานในอันที่จะให้ได้บุคลากรมา
ปฏิบัติงานตามความต้องการ และเพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง
มีขอบข่ายกว้างขวางครอบคลุมตั้งแต่การกำหนดนโยบายการจัดทำแผน อัตรากำลัง การกำหนด
ค่าตอบแทน การสรรหา บรรจุแต่งตั้ง การพัฒนา การสร้างขวัญและกำลังใจการดำเนินการทางวินัย
ตลอดจนการให้พ้นจากหน่วยงาน

ธงชัย สันติวงษ์ (2540: 3) ให้ความหมายการบริหารงานบุคคลว่า หมายถึง ภารกิจ
ของผู้บริหารทุกคน (และของผู้ชำนาญการด้านบุคลากรโดยเฉพาะ) ที่มุ่งปฏิบัติในกิจกรรมทั้งปวงที่
เกี่ยวกับบุคลากร เพื่อให้ปัจจัยด้านบุคคลขององค์การเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพสูงสุด
ตลอดเวลา ซึ่งจะส่งผลสำเร็จต่อเป้าหมายขององค์การ

ปรียาพร วงศ์นุตรโรจน์ (2542: 140) กล่าวว่า การบริหารงานบุคคล หมายถึง
กระบวนการดำเนินงานที่ผู้บริหารได้ใช้ศาสตร์และศิลป์ในการพิจารณาบุคคลเพื่อสรรหา บรรจุ
แต่งตั้งให้บุคคลที่มีความสามารถ มีความเหมาะสมเข้ามาทำงานในหน่วยงาน และขณะปฏิบัติงานก็
ได้มีการดำเนินการในการจัดทำประวัติ การพัฒนาและบำรุงรักษาบุคคลเพื่อให้บุคคลสามารถ
ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มความสามารถ มีขวัญและกำลังใจในการทำงาน รวมทั้งการให้ผู้ที่พ้นจากงาน
สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข

พนัส หันนาคินทร์ (2542: 7) ให้ความหมายของการบริหารงานบุคคลว่า เป็น
กระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้องค์การสามารถใช้ประโยชน์จากบุคคลที่มาร่วมในกิจกรรมของ
องค์การได้อย่างเต็มที่และในขณะเดียวกันองค์การก็จะเอื้อประโยชน์ให้แก่บุคคลเหล่านั้นได้ตาม
ต้องการ

สรุปได้ว่า การบริหารงานบุคคล หมายถึง การเป็นผู้ที่มีความสามารถสรรหาบุคลากรที่
มีประสิทธิภาพเข้ามาปฏิบัติงาน สามารถจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับหน้าที่ที่รับผิดชอบ สามารถ
พัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถ

เสริมสร้างขวัญและกำลังใจสำหรับครูและบุคลากรในสถานศึกษา สามารถให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาการทำงานให้แก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษา

บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาบุคลากร

จากการศึกษาเอกสาร พบว่า มีนักวิชาการกล่าวถึงบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาบุคลากร ไว้ดังนี้

ชาญชัย อาจิมสมาจาร (2540: 101-105) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาบุคลากร แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านวัตถุประสงค์ ผู้บริหารต้องกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางการศึกษา และจุดมุ่งหมายทางการบริหาร ส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรทางการศึกษาให้ปฏิบัติงานตามเป้าหมาย ยอมรับเป้าหมายร่วมกัน สร้างความร่วมมือให้บุคลากรทางการศึกษาทุกคนทำให้เป้าหมายบรรลุผลสัมฤทธิ์
2. ด้านการวางแผน ต้องมีการวางแผนพัฒนาบุคลากร เพื่อส่งผลต่อการพัฒนางานให้ได้ตามเป้าหมาย เน้นการปฏิบัติได้จริงแต่สามารถยืดหยุ่นได้
3. ด้านการจัดองค์การ มีการวางแผนพัฒนาบุคลากร เพื่อส่งผลต่อการพัฒนางานให้ได้ตามเป้าหมาย เน้นการปฏิบัติได้จริงแต่สามารถยืดหยุ่นได้
4. ด้านการปฏิบัติงาน มีการแนะนำหรือสอนงานแก่บุคลากร เคารพความรู้ บุคลิกภาพ และให้เกียรติบุคลากรทุกคน เป็นผู้ประสานในภาพรวมในกิจกรรมการพัฒนาสัมฤทธิ์ ทั้งในเรื่องหลักสูตรวิธีสอน กฎระเบียบใช้อำนาจหน้าที่ตัดสินใจแบบมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรนอกจากนี้ต้องทำให้บุคลากรเคารพตนเอง และมีความพึงพอใจในตัวเอง มีความรับผิดชอบ เกิดสามัคคีในการทำงาน และร่วมแก้ไขปัญหาในการทำงาน
5. ด้านการประเมินผล ประเมินผลทั้งทางด้านคุณภาพและปริมาณ คำนวณจุดอ่อน จุดแข็ง ประเมินผลเพื่อปรับปรุงงาน โดยประเมินผลอย่างต่อเนื่องและนำมาปรับปรุงบุคลากร

วีรนาถ มานะกิจ (2544: 15) ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำในการพัฒนาบุคลากรว่า ต้องรับผิดชอบในการบริหารด้านการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการผู้ใต้บังคับบัญชา และควบคุมสั่งการ ซึ่งเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และอำนาจในการจัดการ เช่น การให้คุณให้โทษ การยกย่องการบังคับบัญชา เป็นต้น โดยพฤติกรรมแบบต่างๆ ของภาวะผู้นำ ได้แก่ ภาวะผู้นำที่มุ่งเน้นคนและมุ่งงาน ภาวะผู้นำแบบใกล้ชิดและธรรมดา ภาวะผู้นำแบบถือตนเองเป็นใหญ่กับแบบประชาธิปไตย เป็นต้น

สรุปได้ว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาบุคลากรนั้น ผู้บริหารจะต้องกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางการศึกษาและจุดมุ่งหมายทางการบริหาร ส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรทางการศึกษาให้ปฏิบัติงานตามเป้าหมาย วางแผนพัฒนาบุคลากร เพื่อส่งผลต่อการพัฒนางาน มีการกำหนดตำแหน่งการสรรหาและการแต่งตั้งเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

ตลอดจนวินัยและการรักษาวินัย เพื่อให้บุคลากรได้ปฏิบัติงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบให้บรรลุวัตถุประสงค์

ความสำคัญของการบริหารงานบุคคล

วิจิตร อวาทกุล (2540: 27) ได้กล่าวความจำเป็นที่องค์กรต้องพัฒนาบุคลากรไว้ว่า บุคลากรใหม่ที่เข้าทำงาน จะมีเพียงความรู้ก่อนการทำงาน ซึ่งได้ศึกษาเล่าเรียนมาจากสถาบันทางการศึกษา แต่ยังไม่อยู่ในสภาพที่จะปฏิบัติงานในองค์กรได้ องค์กรต้องมีการสอนงานอบรม เพื่อปรับปรุงความรู้ให้สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานในองค์กรได้ ขณะเดียวกันก็เป็นการเพิ่มพูนความรู้ให้กับบุคลากรเดิมให้เป็นผู้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้าน และเพื่อความก้าวหน้าขององค์กร ทำให้องค์กรมีความพร้อมที่จะดำรงอยู่ท่ามกลางการแข่งขัน

บัญชา อึ้งสกุล (2543: 6) ได้กล่าวว่า การบริหารงานบุคคลเป็นหัวใจของการบริหาร ไม่ว่าจะเป็นการบริหารของหน่วยงานประเภทใด หน่วยงานขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ จะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และได้รับความสำเร็จตามเป้าหมาย ต้องได้รับความร่วมมือของบุคคลทุกคน ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ถ้าการบริหารงานบุคคลไม่ดีเท่าที่ควรหรือบกพร่อง หน่วยงานนั้นจะเจริญก้าวหน้าได้ยาก

คณิงนิจ กองผาพา (2543: 13) สรุปความสำคัญและความจำเป็นของการพัฒนาบุคลากรว่า การพัฒนาบุคลากรเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อหน่วยงาน เพราะทำให้บุคคลได้เพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ทักษะ และเจตคติในการปฏิบัติงาน ปรับตัวให้ทันกับวิทยาการ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ยังช่วยให้ก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน ทั้งยังทำให้หน่วยงานได้รับผลผลิตเพิ่มขึ้น และลดความสิ้นเปลือง เมื่อได้รับการพัฒนาแล้ว ความสามารถและความประพฤติดของบุคลากรจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่หน่วยงานต้องการ

สรุปได้ว่า การบริหารงานบุคคล เป็นการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถทางด้านทักษะ และเจตคติในการปฏิบัติงาน ไม่ว่าจะอยู่หน่วยงานประเภทใด จะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และได้รับความสำเร็จตามเป้าหมาย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุวัฒน์ วรวัฒน์ (2542: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลในเขตการศึกษา 9 ผลการวิจัยพบว่า โดยส่วนรวมและจำแนกตามประเภทของการบริหารงาน มีปัญหาการบริหารงานบุคลากรในภาพรวม และในรายด้านทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีรายชื่อที่เป็นปัญหาระดับปานกลางที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การได้รับการจัดสรรอัตรากำลังพนักงานครูเทศบาลการโอน(ย้าย) พนักงานของครูเทศบาลตรงตามความต้องการของโรงเรียน การให้ความสำคัญกับปัญหาความต้องการของบุคลากร การได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณในการพัฒนาบุคลากร การศึกษาสภาพปัญหาความต้องการของบุคลากร ทั้งด้านส่วนตัวและการปฏิบัติงาน การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของพนักงานครูเทศบาล ให้เหมาะสม

กับสภาพสังคมปัจจุบัน การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรเพื่อพิจารณาเลื่อนเงินเดือน ประจำปี การพยายามปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรให้ดีขึ้น ส่วนผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี มีปัญหาการบริหารงานในภาพรวม สูงกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

สมพร เสรีวัลลภ (2545: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาการพัฒนาบุคลากรโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษา มีการพัฒนาบุคคล ตามความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรโดยดูจากผลการเรียน และมีการวางแผนพัฒนาบุคลากร เป็นแบบปฏิบัติงานประจำปี และกำหนดเป็นโครงการเฉพาะกิจ การปฏิบัติพัฒนาบุคลากร ได้แก่ การจัดประชุมหรืออบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน สัมมนาทางวิชาการ โดยมีผู้บริหารเป็นผู้จัดกิจกรรมการพัฒนากับการประเมินผลการพัฒนาบุคลากร จะดำเนินการภายหลังเสร็จสิ้นแผนงาน และประเมินระหว่างดำเนินการ ผู้ทำหน้าที่ประเมินคือ ผู้บริหาร และมีการตั้งกรรมการเฉพาะกิจ และนำผลการประเมินไปใช้ในการแก้ปัญหาคือ ปัญหาที่พบ คือ ขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินงาน ทำให้บุคลากรไม่มีโอกาสพัฒนาอย่างทั่วถึง ขาดผู้เชี่ยวชาญในการวิเคราะห์ความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร การวางแผน ขาดการติดตามการประเมินผลอย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นปัญหาที่พบมากที่สุด

สุดหทัย เบ็ญจศิริวรรณ (2548: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารงานบุคคล ในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตราชเทวี สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตราชเทวี สังกัดกรุงเทพมหานคร มีการบริหารงานบุคลากรโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำด้านมุ่งงานกับการกำหนดความต้องการบุคลากรมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .22 ส่วนพฤติกรรมผู้นำด้วยมุ่งสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์กับการจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .34 และพฤติกรรมผู้นำด้านมุ่งประสิทธิผลมีความสัมพันธ์กับการจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .24

สกุรัตน์ กุมพาศ (2550: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของครูตามแนวปฏิรูปการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนที่มีมากกว่าครึ่ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษาว่า ตนมีความใกล้ชิดกับผู้บริหาร ผู้บริหารให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือ ตรวจสอบ ส่งไปอบรม จัดงบประมาณและค่าใช้จ่ายในการอบรม และพอใจในความเพียงพอของอุปกรณ์การสอน หนังสือประกอบการสอน ซึ่งจำนวนครูผู้สอนจำนวนเกือบครึ่งแสดงความคิดเห็นตรงข้าม เช่น ตนไม่มีความใกล้ชิดกับผู้บริหาร ผู้บริหารไม่ให้กำลังใจ ไม่ให้ความช่วยเหลือ ไม่ตรวจสอบ เป็นต้น ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ควรให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับทราบเพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ไข และปรับปรุงตนเอง เพื่อให้

ครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชาได้รับการตอบสนองในประเด็นต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นมากขึ้น ส่วนการวิจัยในชั้นเรียน มีครูเคยทำการวิจัยในชั้นเรียนจำนวนร้อยละ 72.30 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนทุกคนได้ทำวิจัยในชั้นเรียน โดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้ด้านการ

3.4 การประกันคุณภาพการศึกษา

มีผู้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้หลายท่าน ดังนี้

เกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา (2541: 16) ได้ให้ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง ระบบประกันคุณภาพที่เกิดขึ้นในงานประถมศึกษา เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการจัดการศึกษาจะบรรลุจุดมุ่งหมายสำคัญ คือ เด็กได้รับการพัฒนาที่สมดุลทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาอย่างน้อยในระดับพื้นฐานที่เด็กไทยทุกคนพึงได้รับ และมีโอกาสพัฒนาไปจนเต็มตามศักยภาพของแต่ละคน

สุพัฒน์ พรมวัง (2542: 24) ให้ความหมายว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการ แผนงาน ยุทธศาสตร์ที่กำหนดขึ้นเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า การจัดการศึกษาของโรงเรียนมีคุณภาพ ผู้ที่จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานสากล สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

เกียรติศักดิ์ ทันจันทร์ (2543: 9) ให้ความหมายว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะยกมาตรฐานของโรงเรียนให้ได้คุณภาพมาตรฐาน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้ข้อมูลคุณภาพมาตรฐานของโรงเรียน เพื่อรายงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและให้ทุกฝ่ายร่วมกันสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียน ให้ได้ผู้เรียนที่มีคุณภาพมาตรฐานตามที่กำหนดไว้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543: 7) ให้ความหมายว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและดำเนินกิจกรรมตามภารกิจของสถานศึกษา การพัฒนาผู้เรียนโดยใช้ข้อมูลคุณภาพมาตรฐานของโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และให้ได้ผู้เรียนที่มีคุณภาพมาตรฐานตามที่กำหนดไว้

แนวคิดของการประกันคุณภาพการศึกษา

การเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว อันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีส่งผลกระทบโดยตรงต่อวิถีการดำรงชีวิตของคนทั่วไป การแข่งขันเพื่อความอยู่รอดของประเทศต่างๆ มีอัตราสูงขึ้นทุกขณะ ความสำคัญของการพัฒนาประเทศจึงมิได้ขึ้นอยู่กับระบบทุนหรือทรัพยากรอีกต่อไป แต่ขึ้นอยู่กับศักยภาพของคนเป็นสำคัญ แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) จึงแสดงจุดเน้นได้ “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” การศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญที่จะต้องพัฒนาคนที่จะต้องพัฒนาคนให้มีคุณภาพ เพื่อเป็นพลังการพัฒนาประเทศในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541: 1)

ลิปพนนท์ เกตุทัต (2540: 208) ได้ให้ข้อเสนอเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาไว้หลายประการ ดังต่อไปนี้

1. สถานศึกษาทุกระดับจะต้องมีกลไกควบคุมคุณภาพการเรียนการสอนที่ดีนับตั้งแต่คุณภาพการสอนของครู คุณภาพของห้องสมุด คุณภาพการบริการต่างๆ ที่จัดให้นักเรียนหรือนักศึกษาโดยกลไกดังกล่าวต้องเป็นกลไกที่ชัดเจน ตรวจสอบได้
2. หน่วยงานและสังคมภายนอก ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบและดูแลคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจัง
3. ต้องมีการนำข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาไปประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้สถาบัน เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพและความชอบธรรมในการนำเงินประชาชนมาใช้ในสถานศึกษา
4. สื่อมวลชนต้องเล่นข่าวการศึกษาในด้านคุณภาพมากขึ้น เพื่อสร้างความตระหนักแก่ประชาชนและกระตุ้นให้หน่วยงานที่จัดการศึกษาสนใจ เรื่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจัง
5. การให้หน่วยงานที่เป็นกลางทำการประเมินคุณภาพ และจัดอันดับสถาบันการศึกษา (Ranking) เช่น ที่มีการจัดในหลายประเทศ และใช้ประโยชน์จากข้อมูลการประเมินนี้เพื่อผลักดันสถาบันศึกษาด้านคุณภาพต่อไป

เจษฎา แซ่มประเสริฐ (2540: 3) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาตามแนวของ ISO 9000 ไว้ว่า การประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะยกมาตรฐานของโรงเรียนต่างๆ ที่ยังไม่เข้ามาตรฐาน เครื่องชี้วัดเบื้องต้นที่จะบ่งชี้ถึงคุณภาพจัดการศึกษาของโรงเรียนในขณะนี้คือ

1. การบริหารการใช้หลักสูตร
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. ความศรัทธาของผู้ปกครองและชุมชน

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นแผนการควบคุมคุณภาพการเรียนการสอนที่ดีนับตั้งแต่คุณภาพการสอนของครู คุณภาพของห้องสมุด คุณภาพการบริการต่างๆ ที่จัดให้นักเรียนโดยกลไกดังกล่าวต้องเป็นกลไกที่ชัดเจน ตรวจสอบได้

หลักการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พิจารณาดังนี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2546: 11)

1. ระบบประกันคุณภาพ ไม่ใช่เรื่องชี้ผิดชี้ถูกหรือการตรวจสอบ แต่เป็นเครื่องมือที่ต้องใช้ควบคู่กับการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา
2. มาตรฐานการศึกษาจะต้องสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ ให้มีความหลากหลายและยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. การประกันคุณภาพมีภารกิจหลัก 4 ส่วน ซึ่งต้องแยกบทบาทหน้าที่ให้ชัดเจน

3.1 การกำหนดมาตรฐาน หรือหลักเกณฑ์ของระบบการประกันคุณภาพ เป็นหน้าที่ของส่วนกลางเช่น กระทรวงศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

3.2 การประเมินภายในเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาในการพัฒนาระบบการประเมินภายในชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม

3.3 การประเมินภายนอกให้องค์กรอิสระในรูปองค์กรมหาชนทำหน้าที่ ในการประเมินภายนอก

3.4 การนำผลการประเมินไปใช้เป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหารการศึกษา ดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการรับรองหรือประกันว่าการบริหาร คุณภาพของโรงเรียนจะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา

องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance) ประกอบด้วย (กรม สามีญศึกษา. 2543: 6)

1. การควบคุมคุณภาพ (Quality Control = QC.)
2. การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Auditing = Qau.)
3. การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment = Qas.)

การควบคุมคุณภาพ (Quality Control)

เป็นการดำเนินงานที่เริ่มจากการศึกษาความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และ กำหนดมาตรฐานของผู้เรียน วิธีการจัดการ ปัจจัยมีการวางแผนยุทธศาสตร์ และดำเนินตามแผน อย่างเป็นระบบ

การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Auditing)

ระหว่างการดำเนินตามแผนจะมีการตรวจสอบคุณภาพ โดยตรวจสอบมาตรฐานต่าง ๆ ของผลผลิต ตรวจสอบแผนยุทธศาสตร์ ตรวจสอบการปฏิบัติงานของบุคลากร เพื่อพัฒนาปรับปรุง แก้ไขจุดบกพร่องต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment)

เป็นการประเมินคุณภาพโดยรวมทั้งองค์กร ทั้งกระบวนการจัดการและผลผลิตเพื่อ รับรองคุณภาพ การประเมินคุณภาพนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ระบุไว้ 2 ประเภทคือ

การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมิน และรับรองคุณภาพโดยคณะบุคคล ในหน่วยงานในสังกัด

การประเมินคุณภาพภายนอก หมายถึง การประเมินและรับรองคุณภาพโดยคณะ บุคคลภายนอก อาจเป็นสำนักรับรองมาตรฐานหรือองค์กรอิสระ

การประกันคุณภาพการศึกษาครอบคลุมถึงมวลกิจกรรมและภารกิจทางวิชาการและทางการบริหารที่มีการวางแผนล่วงหน้า และมีการประสานสัมพันธ์อย่างเป็นระบบเพื่อที่จะสร้างความมั่นใจที่สมเหตุสมผลว่าผู้เรียนจะมีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ การออกแบบและการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาจะยึดหลักการดังต่อไปนี้ (กรมวิชาการ. 2545: 14-15)

1. คุณภาพการศึกษาในบริบทของการประกันคุณภาพจะเน้นการสร้าง ความพึงพอใจให้กับผู้บริโภครวมทั้งภายในและภายนอก

คุณภาพภายใน หมายถึง ความรู้ความสามารถและคุณลักษณะของผู้เรียนที่สร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับช่วงต่อในทุกขั้นตอนของกระบวนการผลิต หรือทุกระดับชั้นเรียน

คุณภาพภายนอก หมายถึง ความพึงพอใจ ในเชิงเศรษฐกิจและสังคมระดับมหัพภาค (Macro Socio-economic Level) ซึ่งหมายถึง ความรู้ความสามารถและคุณลักษณะของผู้เรียนที่จำเป็นต่อความอยู่รอด และการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรมของประเทศชาติในการแข่งขันทางธุรกิจ การค้าและทางเทคโนโลยี ระดับภูมิภาคและระดับโลก

2. การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการจัดการศึกษาทั้งระบบและสถานศึกษา และเป็นยุทธศาสตร์เชิงรุกที่เน้นการวางแผน และเตรียมการป้องกันล่วงหน้าก่อนที่ปัญหาจะเกิดขึ้น ไม่ใช้การแก้สถานการณ์เฉพาะหน้าเพื่อตอบสนองต่อปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว

3. การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการสร้างความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนรากฐานของหลักวิชา หลักฐานข้อเท็จจริงที่สามารถตรวจสอบได้ กระบวนการวิเคราะห์และประมวลผลที่เป็นวิทยาศาสตร์ หลักตรรกและความสมเหตุสมผล

4. การตรวจสอบ การวัดผลและประเมินผลในบริบทของการประกันคุณภาพมีจุดประสงค์ที่สำคัญซึ่งให้ได้มาซึ่งข้อมูลย้อนกลับสำหรับใช้ในการวางแผนเพื่อการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มีใช้การจับผิดหรือการตัดสินให้รางวัลหรือลงโทษ

5. คุณภาพของการออกแบบ (มาตรฐานการศึกษา หลักสูตร และแผนการสอน) และกระบวนการทำงาน (การเรียนการสอน การบริหารหลักสูตร ครูและบุคลากรทางการศึกษา) เป็นองค์ประกอบสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

6. การประกันคุณภาพการศึกษาเน้น ความสำคัญของการสร้าง ความรู้ ทักษะ และความมั่นใจแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษาเพื่อสร้างโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

7. การประกันคุณภาพการศึกษา ให้ความสำคัญต่อการประสานสัมพันธ์ภายในระหว่างหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับ และการมีส่วนร่วมของหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัด

8. ภาวะผู้นำและความเอาใจจริงเอาใจ (Commitment) ของผู้บริหารสถานศึกษา และการกระจายอำนาจความรับผิดชอบที่เหมาะสมเป็นปัจจัยสำคัญ ของการประกันคุณภาพการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปัญญา ปรารค์ทอง (2545: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดมาตรฐานโรงเรียน และด้านการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐาน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียน โดยรวมและรายด้านกำหนดมาตรฐานโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย ส่วนผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน ที่มีผู้บริหารมีวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน สภาพการดำเนินงานในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีประสบการณ์การบริหารต่างกัน โดยรวมและด้านการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐาน ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนมีสภาพการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสภาพการดำเนินงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยรวมและด้านการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐาน มีสภาพการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการดำเนินงานมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดใหญ่มีสภาพการดำเนินงานไม่แตกต่างกับโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก ส่วนด้านการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนมีสภาพการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน

ชาติรี รัตนพิพิธชัย (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการใช้ทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับมาก คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้ความคิด ด้านความคิดรวบยอด ด้านเทคนิค และด้านการศึกษาและการสอน ส่วนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก คือ ด้านการเตรียมการ ด้านการดำเนินการ และด้านการรายงาน ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทักษะการบริหารโรงเรียนทั้ง 5 ด้าน กับการประกันคุณภาพภายใน เป็นความสัมพันธ์ทางบวก โดยการใช้ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนด้านความคิดรวบยอด และด้านมนุษยสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลางกับการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน และการใช้ทักษะการบริหารด้านการศึกษาและการสอน ด้านเทคนิค และด้านความรู้ความคิดมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูงกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน

วุฒิชัย บุญหล้า (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษา มีการประกันคุณภาพภายใน อยู่ในระดับมาก ส่วนโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีการประกันคุณภาพภายใน ไม่แตกต่างกัน และโรงเรียนที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกแล้วกับโรงเรียนที่ยังไม่ได้

รับการประเมินคุณภาพภายนอก มีการประกันคุณภาพภายในแตกต่างกัน ส่วนวิสัยทัศน์ของ
ผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการประกันคุณภาพภายใน

สมโภชน์ หลักฐาน (2549: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการประกัน
คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยกระบวนการมีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนา
ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีความเหมาะสม มีคุณภาพและมีประโยชน์
ในระดับมากที่สุดจากการประเมินของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่นำไปใช้ ทั้ง 6 เล่ม ได้แก่ 1.
การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 2. สภาพที่เป็นจริงของ
สถานศึกษา 3. มาตรฐานการศึกษา 4. แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการตรวจสอบทบทวน
คุณภาพการศึกษา 5. วิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 6. รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี
ส่วนความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของ
ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน หลังการรับการนิเทศ และใช้คู่มือปฏิบัติการพัฒนาระบบการประกัน
คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สูงกว่าการรับการนิเทศและใช้คู่มือปฏิบัติการ การพัฒนา
ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน มีความพึงพอใจต่อโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ
การศึกษาภายในสถานศึกษา โดยกระบวนการมีส่วนร่วม โดยรวมในระดับมากที่สุด

3.5 การบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน

ความหมายชุมชน

ชูชาติ พวงสมจิตร์ (2540: 31) ได้ให้ความหมายของชุมชน หมายถึง กลุ่มคนที่อยู่
รวมกันในอาณาบริเวณแห่งหนึ่งมีลักษณะเป็นสังคมขนาดเล็ก โดยบุคคลในชุมชนนั้นมีวัตถุประสงค์
ร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน มีการทำกิจกรรมร่วมกัน และมีระเบียบสังคมของตน

ศิริวัตร บุญประสพ (2541: 13) ได้ให้ความหมายของชุมชน หมายถึง กลุ่มคนที่อาศัย
อยู่ร่วมกันมีขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ประเพณี ภาษาพูด และความเชื่อในทางเดียวกัน มีความ
สามัคคี ร่วมแรงร่วมใจกัน ทำกิจกรรมอันหนึ่งอันใดให้สำเร็จลุล่วงร่วมกันได้

พินิจดา วีระชาติ (2542: 14) กล่าวว่าไว้ว่า ชุมชนจะต้องประกอบไปด้วย

1. กลุ่มคนหรือประชาชนจำนวนหนึ่ง
2. สถาบันทางสังคม เช่น ครอบครัว เป็นต้น
3. อาณาเขต
4. มีวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีคล้ายกัน
5. มีการกระทำต่าง ๆ ร่วมกัน

สรุปได้ว่า ชุมชน หมายถึง ประชาชน หรือกลุ่มบุคคลจำนวนหนึ่งที่อาศัยอยู่ในบริเวณ
เดียวกัน มีขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ภาษาพูด และทำกิจกรรมอันหนึ่งอันใดให้สำเร็จ
ลุล่วงร่วมกันได้

ความหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

มีผู้สรุปถึงความสำคัญของการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนไว้หลายท่าน ดังนี้

โกมล ศิริผันแก้ว (2541: 22) ได้สรุปว่า โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของชุมชน จึงต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในทุกด้าน โดยเฉพาะการให้ความรู้ด้านวิชาชีพแก่ชุมชน การเลือกสรรคน รวมทั้งเป็นแหล่งถ่ายทอดวัฒนธรรมให้กับสังคม และโรงเรียนจะต้องได้รับการสนับสนุนจากชุมชนในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะทรัพยากร แหล่งวิทยากร การแก้ไขปัญหาความประพฤตินักเรียน ทั้งการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจอันดี ความร่วมมือซึ่งกันและกัน

สุพจน์ จันทราช (2541: 18) ได้สรุปว่า โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ที่ต้องให้ความช่วยเหลือและร่วมมือกัน ฟังพาอาศัยกันและกันได้ ช่วยส่งเสริมหรือให้สิ่งที่อีกฝ่ายหนึ่งขาดได้ ทำให้ทั้งโรงเรียนและชุมชนสามารถพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าดีกว่าที่จะอาศัยพึ่งพาตนเองเพียงอย่างเดียว

สำภา บุญมาก (2544: 19) ได้สรุปถึงความสำคัญของการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ไว้ดังนี้

1. เป็นการส่งเสริมแหล่งความรู้วิทยากรต่าง ๆ ในการศึกษาแก่เยาวชนและประชาชน
 2. เป็นการร่วมกันคัดสรรและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และคุณภาพการศึกษาให้กับสมาชิกของชุมชน
 3. เป็นการดำเนินงานร่วมกันในการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาและชุมชน
 4. เป็นการส่งเสริมให้โรงเรียนและชุมชนได้ดำเนินกิจกรรมการพัฒนาทางสังคมร่วมกัน
 5. เป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี และแก้ปัญหาความขัดแย้ง พร้อมทั้งเกิดความสามัคคีของทั้งโรงเรียนและชุมชน
 6. เป็นการทำให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน เกิดทัศนคติที่ดีต่อการร่วมกันสร้างสรรค์ความพร้อมทุก ๆ ด้านของโรงเรียนและชุมชน
 7. เป็นการสร้างศูนย์รวมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน โดยโรงเรียนเป็นอุทยานและแหล่งวิทยากรต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชน
 8. เป็นการดำเนินงานร่วมกันเพื่อสร้างมาตรฐานคุณภาพทางการศึกษา คุณภาพชีวิต วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีสิ่งแวดล้อมและพลังงานธรรมชาติ ให้สืบทอดและพัฒนาต่อเนื่องอย่างถาวร และมีกระบวนการที่ถูกต้องเหมาะสม และบรรลุเป้าหมายขององค์การ
- สรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน

เป็นการส่งเสริมแหล่งความรู้วิชาการต่าง ๆ ส่งเสริมให้โรงเรียนและชุมชนได้ดำเนินกิจกรรมการพัฒนาทางสังคมร่วมกัน และบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาที่วางไว้

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

มีผู้สรุปถึงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้หลายท่าน ดังนี้

กัลยา พลธิรักษ์ (2539: 29) ได้สรุปบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ตามหน้าที่ในฐานะเป็นผู้บริหารโรงเรียน โดยเป็นผู้ประสานงานในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ทำหน้าที่กำหนดแนวทางและรูปแบบของการดำเนินงานและในบางครั้งก็ต้องลงมือปฏิบัติงานด้วยตนเองเพื่อให้เกิดผลดีที่สุด นอกจากนี้ยังต้องทำหน้าที่เป็นผู้แก้ปัญหาบางประการแก่ชุมชนรวมทั้งนำวิธีการใหม่ ๆ หรือการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีสู่สังคม บทบาทอีกประการหนึ่ง คือ บุคลิกภาพและการวางตัวของผู้บริหารโรงเรียนในหมู่ประชาชน เช่น ความจริงใจ ความเป็นกันเอง การยกย่องให้เกียรติชุมชน การเยี่ยมเยียนชุมชน เป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

พินิจดา วีระชาติ (2542: 44) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องมีคุณสมบัติในด้าน “ชอบสังคม” แม้จะชอบเก็บตัว จำเป็นจะต้องฝึกฝนตนเองไว้ เป็นคนชอบสังคม เรื่องนี้สามารถฝึกฝนได้ไม่ยากนัก เพราะนอกจากผู้บริหารจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนแล้วยังต้องกระตุ้นให้บุคลากรในโรงเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยเช่นกัน ในทำนองเดียวกันผู้บริหารจะต้องหาทางกระตุ้นให้ชุมชนเข้ามา มีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนด้วย

สรุปได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องศึกษาชุมชนและรู้จักชุมชนได้โดยละเอียดเพื่อวางแผนในการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนเข้าพบปะกับประชาชนในชุมชน หรือการเข้าร่วมงานในชุมชนและเชิญชุมชนมามีส่วนร่วมการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สาคร จันทะเลิศ (2542: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 9 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านการวางแผนงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการประเมินผลงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน และด้านการวางแผนงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผู้บริหารในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ

ชุมชนโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่การบริหารงานด้านการสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียนและด้านการให้บริการชุมชน โรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลางมีการบริหารมากกว่าผู้บริหารในโรงเรียนขนาดเล็ก

สมชาย อำพันธ์ (2546: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการให้บริการชุมชน และด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น และด้านการประชาสัมพันธ์ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ลิขิต การะภักดี (2546: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ งานการร่วมกิจกรรมของชุมชน งานการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน งานประชาสัมพันธ์โรงเรียน งานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น และงานการให้บริการแก่ชุมชน และมีการจำแนกสถานภาพตามบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านงานการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารเห็นว่าโรงเรียนมีการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนมากกว่าครูผู้สอนและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประไพพรรณ ผ่องสวัสดิ์ (2549: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ ประเภทบุคคล ประเภทสถานที่ ประเภทประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและประเพณี และประเภทอาชีพ ตามลำดับ ส่วนผู้บริหารที่มีอายุต่างกัน ระดับการศึกษาต่างกัน ประสบการณ์ทำงานต่างกัน และผู้บริหารที่มีระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชนต่างกัน มีการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาที่มีสถานที่ตั้งโรงเรียนต่างกัน มีการส่งเสริมการใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษาในเขตเมือง มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน มากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีสถานที่ตั้งโรงเรียนในเขตอำเภอบางกรวย

พงศ์ศักดิ์ ศรีสมทรง (2552: ออนไลน์) ได้ทำวิจัยเรื่อง บทบาทการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนบ้านในเขียว 1 ตำบลทอนหงส์ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า ระดับบทบาทการพัฒนาความสัมพันธ์

ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนในงานร่วมกิจกรรมของชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่าการจัดให้คณะครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการแข่งขันกีฬาที่ประชาชนในชุมชนจัดขึ้น มีบทบาทในการพัฒนาในระดับมากที่สุด การจัดให้คณะครูและนักเรียนเข้าร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับประเพณี และวัฒนธรรมที่ชุมชนจัดขึ้น มีบทบาทในการพัฒนาในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ มีบทบาทในการพัฒนาในระดับปานกลาง ระดับบทบาทการพัฒนางานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนในงานให้ชุมชนร่วมกิจกรรมของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ มีบทบาทในการพัฒนาในระดับปานกลาง ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงบทบาทการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียน คือ ควรจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้ ควรจัดงานบริการแก่ชุมชนให้มากกว่าเดิม ควรให้ความร่วมมือกับชุมชนเมื่อชุมชนขอความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ ควรมีกิจกรรมภายในโรงเรียนและให้ชุมชนมีส่วนร่วม อย่างสม่ำเสมอ ควรจัดให้มีวิทยากรจากหน่วยงานต่างๆ มาสอนนักเรียน และควรประสานงานกับทุกองค์กรและชุมชนเมื่อมีการจัดกิจกรรม

ลอเรย์ (Lawey. 1998: 17) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาสังคมในท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า การให้ความสำคัญกับท้องถิ่นโดยนำเอาภูมิปัญญาในระดับท้องถิ่นที่มีความรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ เข้ามาสู่โรงเรียน จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ระหว่างโรงเรียน กับชุมชนได้ใน 3 วัน แนวทางที่ใช้ในการศึกษา คือ 1) การใช้พื้นที่ชุมชนเป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า 2) องค์กรในระดับท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 3) ชุมชนผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการศึกษา

3.6 การบริหารกิจการนักเรียน

ความหมายของกิจการนักเรียน

อมรา เล็กเริงสินธุ์ (2537: 229) ได้ให้ความหมายกิจการนักเรียน หมายถึง กิจการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนในห้องเรียนปกติ

พิชัย เสี่ยงมจิต (2542: 60-61) ได้ให้ความหมายกิจการนักเรียน หมายถึง กิจการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนในส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนปกติ ทั้งในและนอกโรงเรียน โดยเริ่มตั้งแต่นักเรียนจะเข้าเรียน ระหว่างเรียน จนกระทั่งออกจากโรงเรียน

สรุปได้ว่า งานกิจการนักเรียน หมายถึง กิจการที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียน ที่ไม่เกี่ยวข้องกับจัดการเรียนการสอนปกติ

ความมุ่งหมายของงานกิจการนักเรียน

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542: 148) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของงานกิจการนักเรียน ไว้ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการในสถานศึกษา จัดกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษาเพื่อจะได้ช่วยพัฒนาทางด้านสติปัญญา เพื่อความสำเร็จและก้าวหน้าทางวิชาการ

2. เพื่อจัดให้บริการต่าง ๆ ที่จะช่วยให้นักศึกษาแต่ละคนได้พัฒนาตนเอง และช่วยให้เข้าใจความมุ่งหมายในการดำเนินชีวิตในสถานศึกษา

3. เพื่อเปิดโอกาสให้ใช้ชีวิตแบบประชาธิปไตยในรูปแบบของสถานักเรียน องค์กรนักเรียน รวมทั้งรูปแบบของกิจกรรมนักศึกษาอื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักใช้สิทธิและความรับผิดชอบ รวมทั้งการเรียนรู้วิธีการทำงานกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ

4. เพื่อเปิดโอกาสให้คณาจารย์ นักเรียน ได้มีโอกาสติดต่อ พบปะซึ่งกันและกัน นอกห้องเรียนที่งานกิจการนักเรียนจะเป็นตัวกลางช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีแก้ไขปัญหาชีวิต

5. เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้รับความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียนทั้งนี้โดยการให้ความช่วยเหลือในด้านเงินทุนในกรณีจำเป็น เช่น การให้ทุน การให้เงินยืม การจัดหางานให้ทำ เป็นต้น

6. เพื่อช่วยให้นักเรียนแต่ละคนได้พัฒนาความรับผิดชอบและความมีวินัยในตัวเองให้สูงขึ้น

7. เพื่ออธิบายถึงจุดมุ่งหมาย นโยบาย กฎระเบียบ และการบริหารงานของสถานศึกษาแก่นักเรียนและบุคคลทั่วไป

8. เพื่อช่วยสร้างบรรยากาศให้กับผู้เกี่ยวข้องกับงานกิจการนักเรียน มีขวัญในการปฏิบัติงานสูงขึ้น และมีความรักใคร่ผูกพันกับสถานศึกษา

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของงานกิจการนักเรียน คือ เป็นการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ในโรงเรียน โดยจัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ ขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาให้นักเรียน ให้เข้าใจวิถีการดำเนินชีวิต รู้จักตนเอง นำความสามารถของตนเองมาใช้อย่างถูกต้อง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขความสำคัญและความจำเป็นในการบริหารกิจการนักเรียน

ความสำคัญของการบริหารงานกิจการนักเรียน

พิชัย เสงี่ยมจิต (2542: 61) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานกิจการนักเรียน ดังนี้

1. ส่งเสริมและควบคุมให้นักเรียนให้เรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข
2. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้กว้างขวางยิ่งขึ้นโดยเรียนรู้จากบุคคล เรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีเฉพาะการเรียนรู้ในห้องเรียนเท่านั้น
3. ส่งเสริมการใช้และควบคุมพลังความคิด พลังกายส่วนเกินที่นักเรียนมีอยู่ให้สามารถใช้ทิศทางที่ถูกต้องและควรจะเป็น
4. ส่งเสริมให้นักเรียนเจริญงอกงามเป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์
5. ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้สึกมีส่วนร่วม มีความเป็นเจ้าของในการบริหารสถาบัน

6. ส่งเสริมให้นักเรียนได้ประสบการณ์เพื่อนำไปสู่งานอาชีพรองนอกเหนือจากงานอาชีพหลักที่เรียนในห้องเรียน

7. ส่งเสริมและกระตุ้นให้นักเรียนบูรณาการการเรียนรู้ในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

8. ส่งเสริมความถนัดความสนใจ และความสามารถของนักเรียนแต่ละคน

9. ส่งเสริมบรรยากาศความเท่าเทียมกันในการที่จะได้รับการศึกษา

10. ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูและนักเรียน

11. ส่งเสริมจรรยาบรรณอาชีพอันดีในสังคมและเทิดทูนวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ

12. ช่วยประชาสัมพันธ์และสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถาบันและชุมชน

13. ส่งเสริมการใช้เวลาว่างของนักเรียนให้เกิดประโยชน์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2552: ออนไลน์) ได้กำหนดความสำคัญ ความสำคัญและความจำเป็นในการบริหารกิจการนักเรียน ไว้ว่าการบริหารกิจการนักเรียนคืองาน ส่งเสริม พัฒนา ควบคุม และแก้ไข ความประพฤติของนักเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัย ก่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในการอยู่ร่วมกัน เพื่อสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร

การดำเนินการบริหารกิจการนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพทำให้เกิดประโยชน์ 6 ประการ ดังนี้

1. ทำให้เกิดความสงบเรียบร้อยในโรงเรียน

2. ส่งเสริมให้การเรียนการสอนผ่านเกณฑ์มาตรฐานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา

3. นักเรียนแต่ละคนได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถเฉพาะตนเต็มตามศักยภาพ

4. นักเรียนที่มีปัญหาด้านต่างๆได้รับความช่วยเหลือ และแก้ไขพฤติกรรมให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ตามโครงการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

5. บุคลากรในโรงเรียนรู้จักควบคุมตนเองให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข รู้จักการให้และการรับ มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี เข้าใจและยอมรับกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ

6. บุคลากรในโรงเรียนเข้าใจรูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตย รู้จักใช้สิทธิและทำหน้าที่ของตนอย่างถูกต้อง

สรุปได้ว่า งานกิจการนักเรียนมีความสำคัญทั้งต่อนักเรียน ครู และผู้เกี่ยวข้อง ในการสร้างกณิสัยที่ดีให้แก่ นักเรียน และนักเรียนได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถเฉพาะตนเต็มตามศักยภาพส่งเสริมควบคุมนักเรียนให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มณูญ ชัยสูงเนิน (2549: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและ ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี ผลการวิจัยพบว่าการปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและมีปัญหาการปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านงานปกครองและระเบียบวินัย และด้านงานกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก มีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย ด้านงานสวัสดิการนักเรียน มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย ด้านงานกิจการนักเรียนประจำมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก มีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

กฤษณะ คำสุวรรณ (2550: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการ บริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตาม ความคิดเห็นของครูผู้สอน ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผลการเปรียบเทียบ ความแตกต่าง ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนพบว่า ครู ที่มีระดับการศึกษาต่างกันและประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วน ครูที่ทำการสอนในระดับช่วงชั้นที่ต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.7 การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ

ความหมายของสารสนเทศ

การบริหารงานในยุคปัจจุบัน เราจะพบว่า มีการใช้ข้อมูลและสารสนเทศกันเป็น จำนวนมาก ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของสารสนเทศ ดังนี้

ไพโรจน์ คชชา (2542: 1) ได้ให้ความหมาย สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลต่างๆ ที่ได้ ผ่านการเปลี่ยนแปลงหรือมีการประมวลหรือวิเคราะห์ผลสรุปด้วยวิธีการต่างๆ ให้อยู่ในรูปแบบที่มีความสัมพันธ์กัน มีความหมาย มีคุณค่าเพิ่มขึ้นและมีวัตถุประสงค์ในการใช้งาน

วิเศษศักดิ์ โคตรอาษา (2542: 1) ได้ให้ความหมายว่า สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลที่ ได้ถูกกระทำให้มีสัมพันธ์หรือความหมายนำไปใช้ประโยชน์ได้ เช่น การเก็บข้อมูล การขายรายวัน แล้วนำการประมวลผล เพื่อหาว่าสินค้าใดมียอดขายสูงที่สุด เพื่อจัดทำแผนการขายในเดือนต่อไป ซึ่งสารสนเทศมีประโยชน์คือ ให้ความรู้ทำให้เกิดความคิดและความเข้าใจทำให้เห็นสภาพปัญหา สภาพการเปลี่ยนแปลงว่าก้าวหน้าหรือตกต่ำสามารถประเมินค่าได้

มนตรี ดวงจิโน (2546: 1) ได้ให้ความหมายว่า สารสนเทศ หมายถึง ความรู้หรือ ข้อมูลและข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่ได้รับการประมวลแล้ว และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

สรุปได้ว่า สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลที่ผ่านกระบวนการประมวลผลแล้ว นำไปใช้ ประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารได้

ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ ไว้หลายท่าน ดังนี้

ครรรชิต มาลัยวงศ์ (2539: 17) ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำสารสนเทศไว้ใช้งาน โดยให้ความหมายเป็นแบบแคบและแบบกว้าง ดังนี้

แบบแคบ หมายถึง เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องใช้สำนักงานและอุปกรณ์โทรคมนาคมทั้งหลาย คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการเก็บและบันทึกข้อมูล เพื่อนำมาใช้ในการประมวลผลให้เกิดเป็นสารสนเทศสำหรับจัดส่งไปให้ผู้บริหารและปฏิบัติงานใช้ ซึ่งการจัดส่งอาจใช้ระบบโทรคมนาคม เช่น ระบบโทรสาร ระบบไปรษณีย์ อิเล็กทรอนิกส์ หรือระบบอื่น ๆ

แบบกว้าง หมายถึง การประยุกต์เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ในหน่วยงาน หรือในธุรกิจต่าง ๆ มุ่งไปที่การคิดค้นวิธีการจัดเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูล การจัดระบบข้อมูลให้ผู้ใช้สามารถใช้ข้อมูลร่วมกันอย่างสะดวก การจัดทำรายงาน ตลอดจนผลลัพธ์ในรูปแบบกราฟิก ที่ผู้ใช้เข้าใจง่าย การจัดทำระบบต่าง ๆ เพื่อช่วยสนับสนุนการบริหารของผู้บริหาร

วาสนา สุขกระสานติ (2541: 1-6) ได้ให้ความหมายไว้สรุปได้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ และระบบงานที่ช่วยให้ได้สารสนเทศที่ต้องการโดยจะรวมถึงเครื่องมือ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องใช้สำนักงาน อุปกรณ์โทรคมนาคมต่าง ๆ รวมทั้งซอฟต์แวร์ ทั้งแบบบทเรียนสำเร็จรูปและแบบพัฒนาขึ้นมาเพื่อใช้งานเฉพาะด้าน และรวมถึงกระบวนการในการนำอุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ข้างต้นมาใช้งานเพื่อรวบรวม จัดเก็บ ประมวลผล และแสดงผลเป็นสารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ต่อไป

สุชาติ กิระนันท์ (2541: 2) ได้ให้ความหมายของ เทคโนโลยีสารสนเทศ ว่า หมายถึง เทคโนโลยีทุกด้านที่เข้ามารวมกันในกระบวนการจัดเก็บ สร้างและสื่อสารสนเทศ ซึ่งเป็นทั้งเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ระบบฐานข้อมูล ระบบประยุกต์สารสนเทศต่าง ๆ การสื่อสารโทรคมนาคม และระบบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล การสร้างสารสนเทศ และการนำสารสนเทศไปใช้ในงานต่าง ๆ

สุเมธ วงศ์พานิชเลิศ (2542: 11) ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศว่า หมายถึง เทคโนโลยีที่ใช้ในการเสาะแสวงหา และรวบรวมข้อมูลข่าวสารเพื่อการประมวลวิเคราะห์เพื่อการจัดเก็บสะสม เพื่อการส่งแพร่กระจาย และเพื่อการนำสารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งข้อความเสียง ภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหว ไปใช้ด้วยกระบวนการทางอิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีสารสนเทศ จึงได้แก่ การรวมตัวของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีโทรคมนาคมเป็นหลัก รวมถึงเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ที่สำคัญอื่นๆ เช่น โทรศัพท์ โทรภาพ โทรสาร ดาวเทียม คอมพิวเตอร์ เคเบิลใยแก้วนำแสง เป็นต้น

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2545: 229) กล่าวว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วยระบบหลัก 2 ระบบ คือ ระบบเทคโนโลยีโทรคมนาคมกับระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งหมายถึงการนำเอาข้อมูลคอมพิวเตอร์ทุกรูปแบบเข้ามาใช้ร่วมกับเทคโนโลยีโทรคมนาคม ข้อมูลดังกล่าวมีทั้งภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง ตัวเลข และตัวอักษร การเชื่อมต่อดังกล่าวต้องอาศัยระบบและอุปกรณ์โทรคมนาคมเพื่อส่งข้อมูลเข้าถึงกันไม่ว่าจะเป็น สายเคเบิลใยแก้วทั้งบนบก และใต้น้ำ หรือผ่านดาวเทียม

ประมุข เสริมสุข (2546: 63) ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศไว้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง องค์ความรู้ วิธีการ รวมถึงเครื่องมืออุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อนำมาใช้ดำเนินการ จัดการกับข้อมูล เพื่อให้ข้อมูลนั้นเป็นสารสนเทศ การดำเนินการจัดการข้อมูล เรียกว่า การประมวลผลข้อมูล ซึ่งได้แก่ การจัดเก็บ การค้นหา การเปรียบเทียบ การคำนวณ รวมถึงการรับส่งข้อมูลจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง ดังนั้น เครื่องมืออุปกรณ์ที่จะนำมาใช้จะเกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์และเครื่องมือในการสื่อสารคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศก็คือ การรวมเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ากับเทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคม โดยที่เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์จะนำมาใช้ในการจัดเก็บและประมวลผลข้อมูล เพื่อการส่งข้อมูลและส่งผลลัพธ์ของการประมวลผลไปยังจุดต่าง ๆ ซึ่งจะประกอบด้วยเทคโนโลยี 2 ส่วน ดังนี้

1. เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ ฮาร์ดแวร์ และอุปกรณ์ต่อพ่วงอื่น ๆ ที่ใช้ร่วมกับคอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องอิเล็กทรอนิกส์แบบอัตโนมัติทำหน้าที่เหมือนสมองกล ใช้สำหรับการแก้ปัญหาต่าง ๆ หน้าที่ของคอมพิวเตอร์ คือ รับข้อมูลมาประมวลผล แสดงผล รวมทั้งทำหน้าที่ในการจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบที่สะดวกต่อการนำไปใช้ในภายหลัง

2. เทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคม ระบบสื่อสารใด ๆ ก็ตาม ใช้ในการสื่อสารข้อมูลทั้งแบบมีสาย เช่น สายโทรศัพท์ สายเคเบิลและแบบไร้สายผ่านทางอากาศ เช่น สัญญาณไมโครเวฟ ดาวเทียม คลื่นวิทยุ

สรุปได้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การประยุกต์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์มาจัดการข้อมูลให้เกิดประโยชน์ ซึ่งเทคโนโลยีที่ใช้ ประกอบด้วย เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคม ซึ่งมีความจำเป็นต่อกระบวนการดำเนินงานสารสนเทศ เริ่มตั้งแต่การแสวงหาข้อมูล การวิเคราะห์ การประมวลผล การจัดเก็บ การเรียกใช้ การแลกเปลี่ยน การเผยแพร่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในด้านความถูกต้อง แม่นยำ รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ และสามารถเชื่อมต่อสารสนเทศถึงกันได้

บทบาทและความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ

สุนทร แก้วลาย (2532: 166) กล่าวว่า ในการพัฒนาประเทศจะประสบผลสำเร็จอย่างเต็มประสิทธิภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับความเข้าใจที่ชัดเจนของผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบความสำเร็จขององค์กรในยุคที่มีการแข่งขันด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบข้อมูลข่าวสารจึงต้องเริ่มต้นจากการพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถและความกล้าในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ

โดยสามารถแยกแยะและเลือกเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความเหมาะสมมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด สามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพตั้งแต่การเก็บรวบรวม การประมวลผล การสื่อสาร การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศสามารถแบ่งได้ดังนี้

1. ช่วยในการจัดระบบข้อมูลจำนวนมากในแต่ละวัน
2. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสารสนเทศ เช่น การคำนวณตัวเลข การจัดเรียงลำดับ
3. ช่วยให้เก็บสารสนเทศไว้ในรูปแบบที่สามารถเรียกใช้ได้ง่าย
4. ช่วยให้สามารถจัดระบบอัตโนมัติเพื่อการประมวลผลและเรียกใช้สารสนเทศ
5. ช่วยในการเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพมากขึ้น
6. ช่วยในการสื่อสารระหว่างกันได้อย่างสะดวกรวดเร็วโดยการใช้ระบบโทรศัพท์และอื่น ๆ

กล่าวโดยสรุปการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ จะประสบผลสำเร็จอย่างเต็มประสิทธิภาพหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความเข้าใจที่ชัดเจนของผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบความสำเร็จขององค์กร ซึ่งต้องพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และเลือกเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความเหมาะสมมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สมพร กองสุข (2544: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมมีสภาพเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการบริหารโรงเรียนในด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบผู้บริหารโรงเรียนมัธยมที่มี เพศ อายุ และประสบการณ์การทำงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

วิภาวดี แพทยานนท์ (2546: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ส่วนกลาง กลุ่มที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในด้านเอกสารและสิ่งพิมพ์ ด้านกราฟิกและสื่อประสมหลายทางมีความสำคัญ ในการบริหารระดับมาก ส่วนด้านการสอนและการบริการทางการศึกษา ด้านการจัดฐานข้อมูล ด้านการติดต่อสื่อสารและด้านการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและการพัฒนาโปรแกรมเฉพาะมีความจำเป็นในระดับปานกลาง ส่วนสภาพปัญหาและอุปสรรค ของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหาร ในด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านการดำเนินการ และด้านการนำไปใช้ประโยชน์ ผู้บริหารยังให้ความสำคัญในเรื่องเหล่านี้ในระดับปานกลางและการทดสอบสมมติฐานระดับการใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศของผู้บริหาร จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา ในด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ปัญหาและอุปสรรค ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติในทุกๆ ด้าน

เคน (Cain, Kevin Gail. 2001: Abstract) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์ของผู้บริหารระดับสูงในเวอร์จิเนียตะวันตก ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมักจะใช้โปรแกรมประมวลผลคำ และโปรแกรมประเภทส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการสื่อสาร นอกจากนี้มีการใช้โปรแกรมประเภทฐานข้อมูลและตารางเพื่อจัดการด้านตัวเลข และมีการใช้คอมพิวเตอร์ในการผลิตเอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ

คาร์มาร์ (Casmar Stephen Paul. 2002: Abstract) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศคอมพิวเตอร์มาใช้ในการวิเคราะห์และวางแผนของคณะศึกษาศาสตร์ในวิทยาลัยด้านการศึกษาศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบต่อผู้ใช้ ซึ่งผลที่ออกมา นั่นคือ เครื่องมือเครื่องใช้ในต่างดั่งกล่าวมีความทันสมัย แต่ในด้านทักษะการใช้งานนั้นยังไม่สามารถพัฒนาได้เท่าทัน เครื่องมือเฉพาะงานบางอย่างไม่สามารถใช้งานได้เต็มที่ เนื่องจากผู้ใช้ขาดความชำนาญ และได้เสนอแนวคิดคือ การเน้นไปที่การสอนให้นำเอาเทคโนโลยีมาใช้อย่างเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

พิสมัย ชัยวิเศษ (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนในอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศโดยเฉพาะ ยังขาดสถานที่สำหรับปฏิบัติการเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ บุคลากรมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับการจัดระบบสารสนเทศพื้นฐานในงานข้อมูลสารสนเทศ ผู้บริหารนำข้อมูลไปใช้ในงานบริหารทั่วไป และได้มีการจัดอำนวยความสะดวกในการให้บริการข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน ส่วนปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหาร พบว่า งบประมาณที่ได้รับจากงบประมาณแผ่นดินมีไม่เพียงพอ ทำให้มีปัญหางบประมาณในการจัดซื้อเครื่องมือและชุดอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ งบประมาณสนับสนุนในการสร้างห้องปฏิบัติการเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านวัสดุครุภัณฑ์สำนักงาน ส่วนความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า ต้องการให้มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและทักษะความชำนาญทำหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีจำนวนเพียงพอต่อปริมาณงานในด้านงบประมาณและวัสดุครุภัณฑ์

วิศิระ ศิริสุนทร (2550: บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนในศูนย์ เครือข่ายน้ำพองสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการปฏิบัติการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารทั่วไป และด้านบริหารบุคคล ตามลำดับ ส่วนสภาพปัญหาโดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการบริหารบุคคล ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารวิชาการตามลำดับ

3.8 การวิจัยทางการศึกษา

ความหมายของการวิจัย

สุชาติ โสมประยูร และ วรณิ โสมประยูร (2547: 8) ได้สรุปการวิจัย หมายถึง การศึกษาค้นคว้าทางวิชาการอย่างมีระเบียบแบบแผนและเป็นระบบ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือหลักการบางอย่างที่เป็นองค์ความรู้หรือข้อเท็จจริงในมิติใหม่ที่ไม่เหมือนก่อน และเป็นวิธีการหรือกระบวนการแก้ปัญหาแบบใหม่ที่เชื่อถือได้ อันจะนำไปสู่ความก้าวหน้าทางวิชาการ ซึ่งสามารถจะนำเอาผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ทั้งในเชิงทฤษฎีและเชิงประยุกต์

สรุปได้ว่า การวิจัย หมายถึง การศึกษาทางวิชาการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้ข้อมูลในมิติที่ไม่เหมือนก่อน ซึ่งสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

ประเภทหรือรูปแบบของการวิจัย

การวิจัยอาจแบ่งออกได้หลายประเภท หรือหลายรูปแบบ ซึ่งมีผู้สรุปไว้ ดังนี้

สุชาติ โสมประยูร และ วรณิ โสมประยูร (2547: 11-12) ได้สรุปรูปแบบการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การวิจัยพื้นฐานหรือการวิจัยบริสุทธิ์ (Basic Research หรือ Pure Research) เป็นการวิจัยที่มุ่งสร้างแนวคิดหรือทฤษฎีใหม่ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการให้กว้างขวางและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยไม่ได้มุ่งที่จะนำผลการวิจัยนั้นไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาโดยตรง
2. การวิจัยประยุกต์ (Applied Research) เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาค้นคว้าเพื่อนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ในทางปฏิบัติสำหรับการแก้ปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเป็นการนำเอาผลวิจัยของการวิจัยพื้นฐานไปประยุกต์ใช้อีกต่อหนึ่ง
3. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เป็นการศึกษาค้นคว้าหรือทดลองที่มุ่งจะนำผลวิจัยไปแก้ปัญหาหรือพัฒนาปรับปรุงกิจการงานที่กำลังดำเนินการอยู่โดยเฉพาะ เช่น การวิจัยเชิงปฏิบัติการในห้องเรียน หรือ การวิจัยเชิงปฏิบัติการระดับโรงเรียน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อผู้วิจัยจะได้นำผลวิจัยไปใช้แก้ปัญหาในขณะนั้นได้ทันที
4. การวิจัยเชิงพัฒนาการ (Developmental Research) เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาค้นคว้าถึงพัฒนาการหรือการเปลี่ยนแปลงของสภาพการณ์ในมิติต่าง ๆ ของช่วงระยะเวลาที่แตกต่างกัน เช่น การศึกษาความเจริญเติบโต (Growth Studies) การศึกษาแนวโน้ม (Trend Studies) หรือการศึกษาอนาคต (Future Studies) เป็นต้น
5. การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เป็นการวิจัยที่นำองค์ความรู้เดิมจากผลการวิจัยประเภทต่าง ๆ หรือนำสิ่งประดิษฐ์ที่มีอยู่แล้วไปจัดทำต่อเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง ทั้งในกระบวนการวิจัยและกระบวนการพัฒนาที่เชื่อมโยงเข้าด้วยกันเป็นชุดโครงการวิจัย ซึ่งเป็นการต่อยอดของเดิมให้เพิ่มผลผลิตที่มีคุณค่าสูงส่ง เด่นชัด แน่นนอน เป็นประโยชน์และเป็นที่ยอมรับหรือยอมรับของผู้ที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ในสังคมได้อย่างแท้จริง

การวิจัยทางการศึกษา

สุชาติ โสมประยูร และ วรณี โสมประยูร (2547: 12) ได้กล่าวไว้ว่า การวิจัยทางการศึกษา (Educational Research) เป็นการวิจัยรูปแบบหนึ่งซึ่งโดยทั่วไปมีลักษณะเป็นการวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์ ผู้ทำการวิจัยประเภทนี้ได้แก่ ครู อาจารย์ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารการศึกษา นักวิจัยทางการศึกษา ตลอดจนนิสิตบัณฑิตศึกษาที่ทำวิจัยในลักษณะของปริญญาโทหรือปริญญาเอก ความมุ่งหมายของการวิจัยทางการศึกษาที่สำคัญที่สุดก็ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายปลายทางของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยการศึกษาค้นคว้าหรือทดลองหาข้อมูลความรู้หรือองค์ความรู้ใหม่ๆ มาใช้จัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงและได้ประสิทธิผล เต็มตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน

ชนิดของการวิจัยทางการศึกษา

สุชาติ โสมประยูร และ วรณี โสมประยูร (2547: 17-19) ได้อธิบายสรุปชนิดของการวิจัยทางการศึกษาไว้ดังนี้

1. งานวิจัยแบบไม่เป็นทางการ (Informal Research) เป็นงานวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยหรือกระบวนการวิจัยที่ไม่เคร่งครัดนัก มุ่งเน้นการค้นหาคำตอบเพื่อจะนำไปใช้ประโยชน์ในการแก้ไขปัญหามากกว่าการคำนึงถึงขั้นตอนหรือกระบวนการวิจัยหรือวิธีดำเนินการวิจัยตามรูปแบบที่ถูกต้อง งานวิจัยประเภทนี้จึงสะดวกและเหมาะสมแก่ ครูอาจารย์ หรือผู้บริหารโรงเรียนที่อาจมีความรู้ทางด้านสถิติและการวิจัยเพียงเล็กน้อย ซึ่งยังแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ (1) งานวิจัยในชั้นเรียน และ (2) งานวิจัยในโรงเรียน ซึ่งอาจกล่าวสรุปได้ดังนี้

งานวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Action Research) เป็นงานวิจัยในชั้นเรียนหรืองานวิจัยในห้องเรียน เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่ดำเนินการโดยครูอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนึ่ง ๆ ซึ่งอาจจะเป็นครูคนเดียวหรือครูหลายคนร่วมกันทำการศึกษาค้นคว้าหรือวิเคราะห์และสังเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ของเด็กนักเรียนภายในห้องเรียนของตน เพื่อนำผลหรือคำตอบมาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้ การปกครองชั้นเรียน พฤติกรรม ความประพฤติ สุขภาพ สวัสดิภาพ ความรุนแรง การปรับตัว ความยากจน ฯลฯ เพื่อให้นักเรียนซึ่งอาจจะเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

งานวิจัยในโรงเรียน (School Action Research) งานวิจัยนี้มีลักษณะคล้ายกับงานวิจัยในชั้นเรียน เพราะต่างก็เป็นงานวิจัยแบบไม่เป็นทางการ และส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่ประสงค์จะนำผลไปใช้เฉพาะเจาะจงได้ทันทีแบบเดียวกัน แต่แตกต่างกันตรงจุดมุ่งหมายและตัวผู้วิจัยโดยงานวิจัยในโรงเรียนนั้นผู้วิจัยมักได้แก่ฝ่ายบริหารโรงเรียน เป็นต้น ซึ่งอาจจะทำการวิจัยคนเดียว หรือหลายคนร่วมมือกันทำการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์และสังเคราะห์ปัญหาของโรงเรียนโดยรวม เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการที่กำลังเผชิญหน้าอยู่ซึ่งอาจจะเป็นปัญหาใดๆ เกี่ยวกับงานธุรการ งานบริการ งานวิชาการ อาคารสถานที่ บุคลากร

ประชาสัมพันธ์ กิจกรรมนักเรียน หรืองานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพื่อให้โรงเรียนสามารถดำเนินงานทางการศึกษาไปได้อย่างสะดวกเรียบร้อยและประสบความสำเร็จมากขึ้น

2. งานวิจัยแบบเป็นทางการ (Formal Research)

งานวิจัยแบบเป็นทางการ หมายถึง การศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบและมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล ความรู้ หลักการหรือข้อสรุปรวมหรือทฤษฎีที่จะนำไปสู่ความก้าวหน้าทางวิชาการหรือเอื้อต่อการนำวิชาการนั้นไปประยุกต์ โดยการรายงานผลการวิจัยจะมีลักษณะเป็นเอกสารที่มีรูปแบบของการวิจัยตามหลักวิชาการ หรือมีระเบียบวิธีวิจัยที่เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาในแต่ละสาขา โดยอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

ความสำคัญของการวิจัยทางการศึกษา

สุวิมล ว่องวานิช (2544: 14-15) ได้กล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นของการวิจัยว่า

1. ให้โอกาสครูในการสร้างองค์ความรู้ ทักษะและการทำวิจัย การประยุกต์ การตระหนักถึง เป็นทางเลือกที่เป็นไปได้ที่จะเปลี่ยนแปลงโรงเรียนให้ดีขึ้น
2. เป็นการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลง หรือสะท้อนผลการดำเนินงาน
3. เป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติโดยตรง เนื่องจากช่วยพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ
4. ช่วยทำให้เกิดการพัฒนาที่ต่อเนื่อง และเกิดการเปลี่ยนแปลงผ่านกระบวนการวิจัยในที่ทำงาน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อองค์กร เนื่องจากนำไปสู่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติและการแก้ไขปัญหา
5. ช่วยตรวจสอบวิธีการทำงานของครูที่มีประสิทธิภาพ
6. ทำให้ครูเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

วินัย วีระวัฒนานนท์ (จรรุวรรณ ประทุมศรี. 2547: 42; อ้างอิงจากวินัย วีระวัฒนานนท์. 2543: ไม่ปรากฏเลขหน้า) สรุปว่า การส่งเสริมการวิจัยในสภาพของสังคมไทยในปัจจุบันที่ประสบปัญหาความล้มเหลวที่ก่อให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม การศึกษา และคุณภาพชีวิตที่ทำให้เกิดความต้อการพัฒนาในทุกๆ ด้าน และปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะต้องเร่งสร้างบัณฑิตที่มีความรู้และทักษะในการวิจัยขึ้นอย่างเร่งด่วน โดยรัฐจะต้องกำหนดเป็นนโยบาย และแนวทางปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการวิจัย ทั้งเพื่อการพัฒนาองค์ความรู้ในทางวิชาชีพ และการสร้างสรรค์งานวิชาการให้แก่สังคม

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการวิจัยทางการศึกษาจะช่วยให้ครูเกิดการพัฒนาคคุณภาพชีวิตในทุกๆด้าน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองและองค์กร

การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรูู้

ความหมายของการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรูู้

ได้มีหน่วยงานและนักการศึกษาที่เกี่ยวข้องได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรูู้ในหลาย ๆ ทศนะ ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544: 11) ได้ให้ความหมายของการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างนี้ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้นั้น เป็นการวิจัยที่ครูได้ปฏิบัติในชั้นเรียนกับนักเรียนที่ตนเองรับผิดชอบในการจัดการเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน นำผลที่ค้นพบมาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ โดยมุ่งหวังให้ครูได้กระทำอย่างรวดเร็ว นำผลประโยชน์ไปใช้ทันที เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้กับนักเรียนอย่างเป็นระบบและน่าเชื่อถือ

กรมวิชาการ (2545: 4) ได้ให้ความหมายของการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างนี้ว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้นั้น มีความหมายที่สำคัญ คือ

1. บูรณาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้
2. การวิจัยเพื่อมุ่งแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเป็นครั้ง ๆ ไป ผลการวิจัยใช้ได้เฉพาะกลุ่มที่ทำการศึกษา เป็นการวิจัยปัญหาของเด็กในชั้นเรียนของตนเองเฉพาะชั้น
3. การหาความรู้หรือวิธีการใหม่ๆ รวมทั้งการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่และการดัดแปลงอุปกรณ์ประเภทอื่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับสภาพการณ์ของการเรียนการสอนในชั้นเรียน เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดจากการเรียนการสอนในชั้นเรียนของตนเอง โดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์

ชัยพจน์ รักราม (2545: 25) ได้ให้ความหมายของการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างนี้ว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้นั้นเป็นกระบวนการที่ครูศึกษาค้นคว้า เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอนที่ครูรับผิดชอบอย่างมีระบบ ด้วยการจัดการเรียนรู้ที่เริ่มต้นจากความอยากรู้ และหากลวิธีในการหาคำตอบ โดยใช้วิธีการสังเกต จดบันทึก และวิเคราะห์จนได้ข้อมูลที่สรุปอย่างมีเหตุผลที่ยืนยันได้ว่าเป็นปัญหาจริง เพื่อนำมาดำเนินการพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหานั้นหรือพัฒนาการเรียนการสอนให้นักเรียนมีคุณภาพมาตรฐาน และเป้าหมายที่กำหนดไว้

จากความหมายของการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้นั้น สรุปได้ว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้นั้น หมายถึง การหาความรู้หรือวิธีการใหม่ๆ รวมทั้งการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่และการดัดแปลงอุปกรณ์ประเภทอื่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนมีคุณภาพ ประสิทธิภาพทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืนและสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ

ประโยชน์ของการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้นั้น

การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้นั้นมีประโยชน์ต่อโรงเรียนโดยตรง เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อครู นักเรียน ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ดังมีผู้กล่าวถึงประโยชน์ของการวิจัยดังต่อไปนี้

ชัยพจน์ รักราม (2545: 17) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างนี้

1. ประโยชน์ต่อผู้เรียน นักเรียนในชั้นเรียนมีความรู้ความสามารถพื้นฐานแตกต่างกัน หากครูยังใช้รูปแบบการสอนแบบเดียวกันแล้ว จะทำให้นักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนรู้เร็วกว่ากลุ่มเพื่อน หรือกลุ่มที่มีการรับรู้ช้าจะมีปัญหาในการเรียนรู้ได้ ครูจึงต้องหาวิธีการแก้ไขโดยการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาอย่างมีหลักการแล้วคิดหาทางแก้ไขปัญหานั้นจนสามารถปรับเปลี่ยน

พฤติกรรมนักเรียนให้ดีขึ้น นักเรียนเกิดการใฝ่รู้ ใฝ่เรียน จนในที่สุดมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับที่น่าพอใจ

2. ประโยชน์ต่อครู ครูมีการวางแผนทำงานอย่างเป็นระบบ คือ การวางแผนในการทำงานประจำ เช่น การวางแผนการสอน เลือกวิธีสอนที่เหมาะสม ประเมินผลการทำงานเป็นระยะ โดยมีเป้าหมายที่ชัดเจน การทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างไร ช่วยให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อหาทางแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ในการคิดแก้ปัญหาบางครั้งวิธีการใช้ในตอนแรกอาจมีข้อบกพร่อง แต่เมื่อได้มีการปรับปรุงอยู่เสมอ ก็สามารถพัฒนาเป็นผลงานที่มีประโยชน์เป็นที่ยอมรับได้

3. ประโยชน์ต่อโรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มครูมีมากขึ้น ทั้งในรูปความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในหมวดวิชา หรือระหว่างหมวดวิชา ตั้งแต่การร่วมคิดแก้ปัญหา การวิเคราะห์หาสาเหตุ การเขียนรายงาน เพราะครูในโรงเรียนมีความถนัดหรือความชำนาญต่างๆ กัน ถ้าได้ระดมสรรพกำลังจากความถนัดของแต่ละบุคคล ก็จะทำให้งานมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น การที่ครูจะต้องศึกษาค้นคว้าเนื้อหาวิชาที่ตนรับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่มากขึ้นจะช่วยให้การปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีระบบ และมีประสิทธิภาพสามารถกำหนดสาเหตุ และสามารถชี้ประเด็นปัญหาได้ชัดเจนเพื่อที่จะสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด ยกระดับมาตรฐานงานวิชาการของโรงเรียนให้สูงขึ้น

4. ประโยชน์ต่อวงการศึกษ ผลการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างไร นอกจากจะได้รับการเผยแพร่โดยทั่วไปแล้ว ผลงานวิจัยในประเด็นปัญหาที่เหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน หากนำมาสังเคราะห์จะได้องค์ความรู้ใหม่ และจะเป็นการกระตุ้นให้มีการพัฒนาผลงานทางวิชาการ อย่างไม่หยุดยั้งเป็นภาพลักษณ์ที่ดีของวงการวิชาชีพครูให้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการทำงานอย่างเป็นระบบโดยต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างไร ช่วยให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และหาทางแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารสามารถนำงานวิจัยมาเผยแพร่ เพื่อกระตุ้นให้มีการพัฒนาผลงานทางวิชาการ ให้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สจิวรรณ ทรรพวสุ (2540: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการทำวิจัยทางด้านการศึกษาของอาจารย์ในสถาบันราชภัฏ เขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ที่เคยทำวิจัย และไม่เคยทำวิจัยทางด้านการศึกษามีความคิดเห็นต่อบัจจัยที่สัมพันธ์กับการทำวิจัยทางด้านการศึกษามีสภาพของปัจจัยโดยรวมห้าด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมการทำวิจัยอยู่ในระดับมาก คือ ปัจจัยด้านคุณลักษณะของอาจารย์ทางการวิจัย ส่งเสริมต่อการทำวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ปัจจัยด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร และปัจจัยด้านแรงจูงใจ ส่วนปัจจัยด้านสภาพของหน่วยงาน และการพัฒนาตนเองของ

อาจารย์ทางการวิจัยมีสภาพที่ส่งเสริมต่อการทำวิจัยอยู่ในระดับน้อย ส่วนสภาพการทำวิจัยทางด้านการศึกษาระดับปริญญาตรี อาจารย์ส่วนใหญ่ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนของระเบียบวิธีวิจัย ส่วนด้านคุณลักษณะของอาจารย์ทางการวิจัย ปัจจัยด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร ปัจจัยด้านสภาพของหน่วยงาน ปัจจัยด้านแรงจูงใจ และปัจจัยด้านการพัฒนาตนเองของอาจารย์ทางการวิจัยมีความสัมพันธ์กับการทำวิจัยทางด้านการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยปัจจัยด้านสภาพของหน่วยงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการทำวิจัย อย่างไรก็ตามไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัจจัยด้านคุณลักษณะของอาจารย์ทางการวิจัย และปัจจัยด้านการพัฒนาตนเองของอาจารย์ทางการวิจัยมีความสัมพันธ์ทางลบกับการทำวิจัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยทั้ง 5 ปัจจัยสามารถทำนายพฤติกรรมการทำวิจัยของอาจารย์ได้ถูกต้องร้อยละ 72.99

พฤทธิ์ พงษ์สีดา (2546: บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้บริหารประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยการบริหารงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ด้านการวางแผนมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติตามแผน ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุง และด้านการตรวจสอบประเมินผลตามลำดับ 2) การบริหารงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียง 1 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการบริหารงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและต่ำกว่า สูงกว่าปริญญาตรีและกำลังศึกษาปริญญาโท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน

เพลินพิศ ดาศักดิ์ (2546: บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง บทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอดอนจาน จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน มีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับ ปานกลาง ยกเว้น ด้านการนำผลการวิจัยไปใช้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ส่วนผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ด้านการกำหนดแผนในการทำวิจัยในชั้นเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3.9 คุณธรรม จริยธรรม

ความหมายของคุณธรรม

มีผู้ให้ความหมายของคำว่า คุณธรรม (Moral) ไว้หลายท่าน ดังนี้

เจริญ ไวรวัจนกุล (2531: 144) ได้กล่าวถึงคุณธรรม หมายถึง มโนธรรมอันเป็นสำนักแห่งความดี ซึ่งเกิดจากการไตร่ตรองด้วยเหตุผล จนสามารถตัดสินใจได้ว่าสิ่งใดดี สิ่งใดงาม

แล้วมุ่งมันอยู่กับสิ่งดีงามเคยชิน อยู่กับความดีงาม ทนไม่ได้ที่จะอยู่ใกล้กับความชั่วเป็นกิจนิสัยและลักษณะนิสัย เห็นการกระทำดีเป็นสิ่งปกติ เห็นความชั่วเป็นสิ่งประหลาดและน่าขยะแขยง

มลิวลีย์ บารุงการ (2531: 11) ได้สรุปคุณธรรม หมายถึง คุณงามความดีที่สั่งสมอยู่ในจิตใจมนุษย์ โดยผ่านประสบการณ์จากการได้สัมผัสซึ่งแสดงออกมาจากการกระทำทางกาย วาจา และใจของแต่ละบุคคล เป็นสิ่งที่มีคุณประโยชน์ต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และสังคม เป็นผลในการประพฤติปฏิบัติและคิดในทางที่ถูกต้องดีงาม

บรรจง ชูสกุลชาติ (2533: 252) ได้กล่าวว่า คุณธรรมสำหรับผู้บริหาร คือ การกระทำทุกอย่างให้เกิดคุณแก่คน และแก่กิจการงาน การกระทำทั้งกาย วาจา ใจ ให้บังเกิดคุณให้บัณฑิตคุณ ในการบริหารงานของผู้บริหาร

ประวิณ วัฒนคร (2539: 768-771) กล่าวว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราโชวาทแก่คณะครูอาวุโส ซึ่งเข้าเฝ้า เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2518 ว่า “ครูตามแบบฉบับ มักจะมีได้เป็นผู้บริหารด้วยทรัพย์ ด้วยศักดิ์ อำนาจ และอิทธิพลนัก หากแต่บริหารด้วยสมบัติทางคุณธรรม” ผู้บริหารการศึกษา เป็นครูที่เหนือกว่าคุณธรรม เพราะ เป็นครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียนซึ่งมีความหมายอยู่ในตัวว่าใหญ่กว่าคุณธรรมตา หรือเป็นศึกษานิเทศก์ ซึ่งหมายถึง เป็นใหญ่ในวงการการศึกษา ผู้บริหารการศึกษาจึงควรจะเป็นครูตามแบบฉบับที่บริหารด้วยสมบัติทางคุณธรรม ตามนัยพระบรมราโชวาทดังกล่าวนี้โดยแท้จริง

ครูตามแบบฉบับนั้น กระทรวงศึกษาธิการเคยอบรมครูบรรจุใหม่ เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2509 ว่า ครูเป็นกัลยาณมิตร จะต้องประกอบด้วยคุณสมบัติ คือ

1. เป็นผู้น่ารัก
2. เป็นผู้นำเคารพ
3. เป็นผู้นำสรรเสริญ
4. เป็นผู้สอน
5. เป็นผู้สามารถในการสอน
6. เป็นผู้สอนข้อความที่ลึกซึ้งได้
7. เป็นผู้ไม่ชักชวนในทางที่ไม่ควร

นอกจากนี้ เพื่อจะให้เป็นผู้ที่น่ารัก นำเคารพ นำสรรเสริญ ตามคุณสมบัติของกัลยาณมิตรครูจะต้องยึดถือปฏิบัติตามคุณธรรมอีก 3 หมวด ดังต่อไปนี้

1. สังคหวัตถุ (คุณธรรมอันเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวใจผู้อื่น) ได้แก่
 - 1) ทาน คือ การสละให้ปันสิ่งของ ของตนแก่คนที่ควรให้ปัน
 - 2) ปิยวาจา คือ การพูดจาอ่อนหวาน
 - 3) อตถจริยา คือ การทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น
 - 4) สมานัตตตา คือ ความเป็นคนมีตนเสมอ วางตัวเหมาะสมเสมอต้นเสมอปลาย

หรือไม่ถือตัว

2. ขรวาสาธรรม (คุณธรรมสำหรับผู้ที่ไม่ใช่นักบวช) ได้แก่

- 1) สัจจะ คือ ความซื่อสัตย์ต่อกัน
- 2) ทมะ คือ การรู้จักขมจิตของตนเอง (เช่น ยับยั้งใจไม่ให้อำนาจ ไม่ให้โกรธเป็นต้น)
- 3) ขันติ คือ ความอดกลั้น (เช่น ทนต่อความอยากในทางที่ไม่ดี ทนต่อความเขี้ยววน เย็นหยัน หรือล่วงเกินของคนอื่น เป็นต้น)
 - 4) จาคะ คือ การสละให้ปันแก่คนที่ควรให้
3. สัมปริสธรรม (คุณธรรมของสัตบุรุษ) คือ คนที่น่านับถือ ได้แก่
 - 1) ความเป็นผู้รู้จักเหตุ รู้ว่าสิ่งใดเป็นเหตุแห่งสุข สิ่งใดเป็นเหตุแห่งทุกข์
 - 2) ความเป็นผู้รู้จักผล รู้ว่าสุขเป็นผลจากเหตุนี้ ทุกข์เป็นผลจากเหตุนี้
 - 3) ความเป็นผู้รู้จักตน รู้ว่าตนเป็นใคร อยู่ในฐานะใดและประพฤติตนให้ควรแก่ฐานะ เป็นอยู่อย่างไร
 - 4) ความรู้จักประมาณ เช่น รู้จักประมาณในการหาเลี้ยงชีพในทางที่ชอบและรู้จักประมาณในการบริโภค
 - 5) ความรู้จักกาลเวลาอันสมควรในการประกอบกิจต่าง ๆ
 - 6) ความรู้จักเลือกบุคคลว่าใครเป็นคนดี ควรคบ ใครเป็นคนไม่ดีไม่ควรคบ

อนึ่ง ครุฑก็เป็นข้าราชการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้วย จึงต้องยึดถือปฏิบัติตาม ทศพิธราชธรรม เจริญรอยตามพระองค์ท่านโดยถือเป็นคุณธรรมสำหรับข้าราชการด้วย ซึ่งได้แก่

 - 1) ทาน คือ การให้ ซึ่งอาจเป็นการให้ทรัพย์สินหรือให้ความช่วยเหลือ หรือให้ความรู้ด้วยความเสียสละ เป็นการให้ที่แสดงน้ำใจโดยไม่หวังผลตอบแทน
 - 2) ศีล คือ ความประพฤติที่ดีงาม ทั้งกาย วาจา และใจ ให้ปราศจากโทษ ทั้งในการปกครอง อันได้แก่ กฎหมาย และนิติราชประเพณี และในทางศาสนา
 - 3) บริจาคะ คือ การบริจาค ได้แก่ การสละเพื่อประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่กว่า หรือการสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวม
 - 4) อาชวะ คือ ความเป็นคนตรงไม่ติดตลกตามทรยศต่อประเทศชาติ และประชาชน
 - 5) มัทวะ คือ ความสุภาพอ่อนโยน ต่อคนทั้งปวง
 - 6) ตปะ คือ ความเพียรปฏิบัติภาระหน้าที่ต่าง ๆ โดยไม่ลดละเบื่อง่าย
 - 7) อโกลหะ คือ ความไม่โกรธ ไม่ลุอำนาจของความโกรธ ไม่กระทำไปด้วยอำนาจของความโกรธ
 - 8) อวิหิงสา คือ ความไม่เบียดเบียนอาณาประชาราษฎร์
 - 9) ขันติ คือ ความอดทนเช่นอดทนต่อคำจาบจ้วงล่วงเกินและอดทนต่อความเขี้ยววนชักชวนไปในทางเสียหายทั้งหลาย
 - 10) อวิโรธนะ คือ ความไม่ผิด หมายถึง การระวังไม่ให้อะไรผิดพลาดจะทำอะไรก็ศึกษาพิจารณาไตร่ตรองให้รอบคอบให้รู้ทั่วถึงแน่นอนถึงทางดีทางเสีย ทางถูกทางผิด ทางควรทางไม่ควรเสียก่อน แล้วจึงตัดสินใจทำโดยไม่ให้ผิดพลาด

สำหรับผู้บริหารการศึกษานั้น นอกจากจะเป็นครูและข้าราชการทั่วไปแล้วยังเป็นผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นผู้ใหญ่ เป็นผู้ปกครองโรงเรียนหรือหน่วยงานทางการศึกษาอีกด้วย จึงจำเป็นที่จะต้อง มี พรหมวิหาร ซึ่งเป็นคุณธรรมสำหรับผู้ใหญ่อีก 4 ประการ คือ

1. เมตตา คือ ความคิดปรารถนาจะให้ผู้อื่นเป็นสุข
2. กรุณา คือ ความคิดปรารถนาจะให้ผู้อื่นพ้นทุกข์
3. มุทิตา คือ การยินดี เมื่อผู้อื่นได้ดี
4. อุเบกขา คือ การวางเฉยไม่ติใจ เสียใจเมื่อผู้อื่นวิบัติ

นภาจรี นำเบญจพล (มปป: 82) ได้สรุปถึงคุณธรรมของผู้บริหาร 10 ประการ ดังนี้

1. การให้ คือ ช่วยเหลือผู้ได้บังคับบัญชา
2. มีศีล คือ ประพฤติดีงาม เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้ได้บังคับบัญชา
3. บริจาค คือ บริจาคทาน เสียสละเพื่อส่วนรวม
4. ซื่อตรง คือ สุจริต จริ่งใจ ไม่หลอกลวง
5. อหิงสา คือ ไม่เยอหยิ่ง สุภาพ
6. มีความ پاکเพียร คือ ขยันหมั่นเพียร เข้มแข็ง ไม่มัวเมาในความสุขสำราญ
7. ไม่โกรธ คือ มีเมตตาธรรม จิตนิ่ง
8. ไม่เบียดเบียน คือ ผู้ได้บังคับบัญชาทั้งใจ กาย
9. มีขันติ คือ อดทนต่อความยากลำบากของงานที่ทำ ไม่ทอดถอย
10. มีสติตั้งมั่นในธรรม ยุติธรรม เทียงธรรม นิติธรรม เคารพระเบียบประเพณีอันดีงาม รักษาวินัยขององค์กรที่ตนเองอยู่

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542: 73) ได้กล่าวถึงคุณธรรมสำหรับผู้บริหารโรงเรียนว่า คุณธรรมสำหรับผู้บริหารโรงเรียน แม้จะไม่มีกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า จะต้องยึดถือหรือมีคุณธรรมด้านใดบ้าง แต่ลักษณะที่แสดงคุณธรรมของผู้บริหารมีปรากฏในหลักของศาสนา ระเบียบ กฎหมาย คำสั่ง จรรยา และวินัยของข้าราชการครูโดยสรุปแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนควรยึดหลักธรรมในเรื่องต่อไปนี้เป็นพื้นฐาน คือ

1. มีเมตตา กรุณา ต่อผู้ร่วมงานและผู้อื่น
2. มีความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว
3. ไม่เอาரிตเอาเปรียบผู้ร่วมงาน
4. มีความยุติธรรมมีเหตุผล วางตัวเป็นกลาง
5. มีความรักห่วงใยผู้ร่วมงาน
6. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
7. ซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อหน่วยงานและผู้อื่น
8. มองโลกในแง่ดี
9. ยึดระบบคุณธรรมในการบริหารงาน

สรุปได้ว่า คุณธรรม หมายถึง สำนึกอันดีงาม ธรรมชาติอันดีงาม หรือสภาพของความดี ที่มีอยู่ในตัวบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งเกิดจากการไตร่ตรองด้วยเหตุผล ผ่านประสบการณ์จากการกระทำ มีคุณประโยชน์ต่อตนเอง และสังคม ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน

ความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหาร

มีผู้ให้ความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหาร ไว้หลายท่าน ดังนี้

สุทริวงค์ ดันตยาพิศาลสุทธี (2542: 2) คุณธรรมจริยธรรมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อสังคมอย่างมากในการกำหนดความสงบสุขของสังคม สังคมที่คนในสังคมเป็นผู้เพียบพร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม สังคมนั้นจะมีแต่ความสงบสุข ในทำนองเดียวกัน

ภาวิวัฒน์ พันธุ์แพ (2546: 61) ได้กล่าวถึงคุณธรรมจริยธรรม เป็นสิ่งสำคัญสำหรับทุกคน โดยเฉพาะผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นผู้นำหรือผู้บริหาร หากบุคคลธรรมดาขาดคุณธรรมจริยธรรม ผลตามมาจากไม่มากเท่ากับบุคคลผู้นั้นเป็นผู้นำหรือผู้บริหาร อาจทำให้องค์กร สังคม ประเทศชาติเกิดความเสียหาย ซึ่งคุณสมบัติของผู้บริหารที่มีคุณธรรม จริยธรรม

อัญชลี โพธิ์ทอง และ สมศักดิ์ คงเที่ยง (2552: ออนไลน์) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีคุณธรรมหรือมีธรรมะประจำใจสำหรับผู้บริหาร ซึ่งเป็นเครื่องหมายสำหรับกำกับความประพฤติ เรียกว่าพรหมวิหาร 4 ได้แก่ เมตตา คือความรักใคร่ปรารถนาให้เป็นสุข กรุณา คือความสงสารคิดให้ช่วยพ้นทุกข์ มุทิตา คือความยินดีเมื่อผู้อื่นเป็นสุข และอุเบกขา คือความวางใจเป็นกลาง อันจะให้ดำรงอยู่ในธรรมตามที่พิจารณา เห็นด้วยปัญญา เทียงธรรมไม่เอนเอียงด้วยรักและชัง ผู้บริหารนอกจากจะมีธรรมะประจำตนแล้วต้องมีจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารด้วย เพราะการเป็นแบบอย่างที่ดีบ่งบอกถึงคุณลักษณะของผู้บริหาร ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนที่เห็นความสำคัญของคุณธรรมมาเป็นหลักในการบริหารนั้น จะเป็นที่ยอมรับนับถือเคารพยกย่องแก่ผู้ร่วมงานและคนทั่วไป ทำให้ผู้ร่วมงานมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน การบริหารงานของโรงเรียนสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่นผู้ร่วมงานในโรงเรียนอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข โรงเรียนมีความมั่นคง ครูมีจรรยาบรรณในวิชาชีพครูในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ เกิดประสิทธิภาพทำให้โรงเรียนได้รับการไว้วางใจจากชุมชนในการจัดการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพียงดาว มินมณี (2546: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ห้องปฏิบัติการคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์ห้องปฏิบัติการคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนทั้งที่มีประสบการณ์การบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี, มากกว่า 5 ปี และแต่ละกลุ่ม มีองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ คือ ความเมตตา กรุณา ความยุติธรรม และความซื่อสัตย์ตรงกัน ส่วนการเปรียบเทียบคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในแต่ละด้าน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานมากกว่า 5 ปี มีคุณธรรมด้านความเมตตา กรุณา และความซื่อสัตย์มากกว่าผู้บริหาร

โรงเรียนเอกชนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี ส่วนด้านที่เหลือ คือ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม และความอดทนอดกลั้น ไม่พบความแตกต่าง

ชนิษฐ์ภักดิ์ สิงหลกะ (2549: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความมีคิดเห็นของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี หรือปริญญาตรี กับวุฒิสสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นโดยรวมต่อการบริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักคุณธรรม และด้านหลักความรับผิดชอบ ครูมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ส่วนด้านหลักความโปร่งใส และด้านการมีส่วนร่วม ครูมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน และจำแนกช่วงชั้นที่สอนต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

สถาพร รามสุต (2550: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการครองตนมีคุณธรรมสูงสุดอยู่ในระดับมาก รองลงมาด้านการครองคน และด้านการครองงานมีคุณธรรมอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ ส่วนความคิดเห็นของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05และการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามประสบการณ์สอนในโรงเรียนโดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รัชนีวรรณ วรรณพิรุณ (2546: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของโรงเรียน และสถานที่ตั้งโรงเรียน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมาก และมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติ

ตามหลักคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกัน ส่วนครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันทั้งโดยรวม และทุกด้าน ยกเว้น ความอ่อนโยน และความไม่โกรธ ส่วนครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันยกเว้นด้านความอ่อนโยนและความอดทน

จากการศึกษางานวิจัยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวกับการความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหาร มีการผลิตผลงานที่โดดเด่นมีความรับผิดชอบ พร้อมทั้งจะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ใน 9 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการวิจัยทางการศึกษา ด้านคุณธรรม จริยธรรมเพื่อเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้บริหาร ต่อผู้ร่วมงาน ต่อผู้เรียนและสถานศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปีการศึกษา 2549 - 2551 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของมหาบัณฑิต และผู้ร่วมงานของมหาบัณฑิต ในเรื่องความเป็นผู้บริหารมืออาชีพใน 9 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการวิจัยทางการศึกษา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2549 - 2551 ดำรงตำแหน่งเป็น ผู้อำนวยการสถานศึกษารองผู้อำนวยการสถานศึกษา ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของรัฐ จำนวน 30 คน และเอกชน จำนวน 25 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่ และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นมหาบัณฑิตที่สำเร็จตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของรัฐ จำนวน 28 คน และเอกชน จำนวน 24 คน

2. ผู้ร่วมงานของมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของรัฐ จำนวน 56 คน และเอกชน จำนวน 48 คน

ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต โดยใช้สัดส่วนมหาบัณฑิตต่อผู้ร่วมงานของมหาบัณฑิต เป็น 1 : 2 และใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามมหาบัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับมหัพัต

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของมหัพัตและผู้ร่วมงานมหัพัต

เกี่ยวกับความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ใน 9 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการวิจัยทางการศึกษา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสารหลักสูตร เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา เอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เกี่ยวกับความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ เพื่อนำสาระที่ได้มาเป็นกรอบความคิดเบื้องต้น
2. ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาตามกรอบแนวคิดของการศึกษาค้นคว้าทั้ง 9 ด้าน
3. นำเสนอแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาตามกรอบแนวคิด แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อดำเนินการในลำดับต่อไป
4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ จากนั้นนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC โดยค่า IOC ที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 แสดงว่าเนื้อหาของคำถามในแบบสอบถามมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะแต่ถ้าได้คะแนนน้อยกว่า 0.50 ต้องปรับปรุงแก้ไขต่อไป (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2540: 117) ผลจากการวิเคราะห์แบบสอบถามความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหัพัต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6-1.0
5. นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทพิจารณาความเหมาะสม ความถูกต้องและความชัดเจนของสำนวนภาษา และทำการปรับแก้ตามคำแนะนำ เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์มากที่สุด
6. นำแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ไปทดลองใช้กับนิสิตที่ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้อำนวยการ

สถานศึกษา จำนวน 10 คน เพื่อพิจารณาความชัดเจนของภาษาที่ใช้ให้สื่อความหมายได้ตรงกันระหว่างผู้วิจัย และผู้ตอบแบบสอบถาม

7. ผู้วิจัยทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อตรวจสอบเนื้อหาและภาษาที่ใช้ จากนั้นผู้วิจัยนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง จากนั้นก็วิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach) เกี่ยวกับความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต ทั้ง ใน 9 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการวิจัยทางการศึกษา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ได้ค่าความเชื่อมั่นรวมทุกด้านเท่ากับ 0.98

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อรวบรวมความคิดเห็นของ มหาบัณฑิต และผู้ร่วมงานของมหาบัณฑิต ในความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวม ดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัว และหนังสืออนุญาตเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย มหาบัณฑิต ผู้ร่วมงานของมหาบัณฑิต
 2. นำหนังสือแนะนำตัวและหนังสืออนุญาตเก็บข้อมูล เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลถึง มหาบัณฑิต ผู้ร่วมงานของมหาบัณฑิตในการตอบแบบสอบถาม
 3. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามประกอบด้วย
 - 3.1 แบบสอบถามมหาบัณฑิต
 - 3.2 แบบสอบถาม ผู้ร่วมงานของมหาบัณฑิต
 4. ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลักษณะของเครื่องมือ โดยวิธีพบผู้ตอบเป็นการส่วนตัว และส่งทางไปรษณีย์ สำหรับมหาบัณฑิต และผู้ร่วมงานของมหาบัณฑิต จำนวน 156 ฉบับ ได้กลับคืนมา 150 ฉบับ แบ่งเป็นมหาบัณฑิต 50 ฉบับ และผู้ร่วมงานของมหาบัณฑิต 100 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.15

5. การจัดการข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับการความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ที่รวบรวมได้จาก มหาบัณฑิต ผู้ร่วมงานของมหาบัณฑิต ผู้วิจัย จัดกระทำและดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม นำข้อมูลจากแบบสอบถาม มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป มีลำดับขั้น ดังนี้

1.1 แบบสอบถามในส่วนที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)
วิเคราะห์โดยการหาความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.2 แบบสอบถามในส่วนที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5
ระดับ จะให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

คำตอบ	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

นำคะแนนที่ได้ไปดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows เพื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ของมหาบัณฑิต โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543: 100)

ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
4.51 - 5.00	มากที่สุด
3.21 - 4.50	มาก
2.51 - 3.50	ปานกลาง
1.51 - 2.50	น้อย
1.00 - 1.50	น้อยที่สุด

1.3 ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 “มหาบัณฑิตและผู้ร่วมงานของมหาบัณฑิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษาของ ใน 9 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการวิจัยทางการศึกษา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ไม่แตกต่างกัน” โดยทำการทดสอบแบบ t-test (บุญชม ศรีสะอาด. 2541: 274)

1.4 ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 “มหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ที่สังกัดหน่วยงานที่แตกต่างกัน มีความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ใน 9 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการวิจัยทางการศึกษา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ไม่แตกต่างกัน” โดยทำการทดสอบแบบ t-test (บุญชม ศรีสะอาด. 2541: 274)

1.5 ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 “มหาวิทยาลัยสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ใน 9 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการวิจัยทางการศึกษา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ไม่แตกต่างกัน” โดยใช้สถิติ One - Way ANOVA

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (mean)

1.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

2. สถิติเพื่อใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ด้วยการหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence,IOC)

2.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 สมมติฐานข้อ 1 มหาวิทยาลัยและผู้ร่วมงานของมหาวิทยาลัย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาวิทยาลัยสาขาวิชาการบริหารการศึกษาของ ใน 9 ด้าน ไม่แตกต่างกัน โดยใช้การทดสอบแบบ t - test

3.2 สมมติฐานข้อ 2 มหาวิทยาลัยสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ที่สังกัดหน่วยงานที่แตกต่างกัน มีความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ใน 9 ด้าน ไม่แตกต่างกัน โดยใช้การทดสอบแบบ t – test

3.3 สมมติฐานข้อ 3 มหาวิทยาลัยสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ใน 9 ด้าน ไม่แตกต่างกัน โดยใช้สถิติ One - Way ANOVA

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญและขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน t-distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน F-distribution
SS	แทน	ค่าผลรวมกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
df	แทน	ระดับความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
p	แทน	ความน่าจะเป็นในการปฏิเสธสมมติฐาน
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพ หน่วยงานที่สังกัด ปีที่สำเร็จการศึกษา โดยวิเคราะห์หาค่าความถี่และร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ใน 9 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการวิจัยทางการศึกษา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อ รายด้าน และโดยรวม

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของมหาบัณฑิตเกี่ยวกับความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ใน 9 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ

ด้านการวิจัยทางการศึกษา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม จำแนกตามสถานภาพ หน่วยงานที่สังกัด และปีที่สำเร็จการศึกษาเพื่อทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยหาค่า t-test และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์หาค่าความถี่ และร้อยละ ผลปรากฏดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตัวแปร สถานภาพ หน่วยงานที่สังกัด

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพ		
มหาบัณฑิต	50	33.33
ผู้ร่วมงานของมหาบัณฑิต	100	66.67
รวม	150	100.00
หน่วยงานที่สังกัด		
สถานศึกษาในหน่วยงานของรัฐ	81	54
สถานศึกษาในหน่วยงานของเอกชน	69	46
รวม	150	100.00

จากตาราง 1 ผู้ให้ข้อมูล เป็นมหาบัณฑิต จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และเป็นผู้ร่วมงานของมหาบัณฑิต จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ปฏิบัติงานในสถานศึกษาในหน่วยงานของรัฐ จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 54 และปฏิบัติงานในสถานศึกษาเอกชน จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 46

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม ปีที่สำเร็จการศึกษา

ปีที่สำเร็จการศึกษา	มหาลัย		ผู้ร่วมงาน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปีการศึกษา 2549	20	13.33	40	26.67
ปีการศึกษา 2550	22	14.67	44	29.33
ปีการศึกษา 2551	8	5.33	16	10.67
รวม	50	33.33	100	66.67

จากตาราง 2 ผู้ให้ข้อมูลเป็นมหาลัยที่สำเร็จในปีการศึกษา 2549 จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 และเป็นผู้ร่วมงานของมหาลัย จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 มหาลัยที่สำเร็จในปีการศึกษา 2550 จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 14.67 และเป็นผู้ร่วมงานของมหาลัย จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 29.33 และมหาลัยที่สำเร็จในปีการศึกษา 2551 จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 5.33 และเป็นผู้ร่วมงานของมหาลัย จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 10.67

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ใน 9 ด้าน วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายข้อ รายด้าน และโดยรวม แสดงไว้ในตาราง 3 -15

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการบริหารงานวิชาการโดยรวม และรายข้อ

ข้อ	การบริหารงานวิชาการ	ระดับ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ผู้บริหารสามารถบูรณาการหลักสูตรให้สอดคล้องกับชุมชน ท้องถิ่น และส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างได้ผลดี	4.33	0.57	มาก
2.	ผู้บริหารสนับสนุนโครงการใหม่ๆ ที่เกี่ยวกับการประชุมอบรม สัมมนา หรือบรรยายทางวิชาการ	4.49	0.50	มาก
3.	ผู้บริหารให้คำปรึกษาแนะนำ และสร้างพลังความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้	4.47	0.55	มาก
4.	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของการนิเทศการเรียนการสอน	4.49	0.54	มาก
5.	ผู้บริหารมีการกำกับติดตามผลการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามหลักสูตรสถานศึกษา	4.50	0.56	มาก
6.	ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดหาและผลิตสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.49	0.62	มาก
รวม		4.46	0.43	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่า ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อที่ 5 ผู้บริหารมีการกำกับติดตามผลการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.56) รองลงมามีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3 ข้อคือ ข้อที่ 2 ผู้บริหารสนับสนุนโครงการใหม่ๆ ที่เกี่ยวกับการประชุมอบรม สัมมนา หรือบรรยายทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.50) ข้อที่ 4 ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย ของการนิเทศการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.54) และข้อที่ 6 ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดหาและผลิตสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.49$,

S.D. = 0.62) และลำดับที่ 3 คือข้อที่ 3 ผู้บริหารให้คำปรึกษาแนะนำ และสร้างพลังความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.55)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง ด้านงบประมาณ โดยรวม และรายข้อ

ข้อ	งบประมาณ	ระดับ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณแต่ละงานอย่างคุ้มค่าตามสภาพความต้องการที่จำเป็น	4.31	0.62	มาก
2.	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้บุคลากรฝ่ายต่างๆ แสดงความคิดเห็นและวิเคราะห์ข้อมูลในการวางแผนการใช้งบประมาณตามความจำเป็น	4.33	0.61	มาก
3.	ผู้บริหารมีการวางแผนการทำนุบำรุง รักษาและซ่อมแซม อุปกรณ์ตลอดจนอาคาร สถานที่ต่าง ๆ ในบริเวณโรงเรียนให้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ	4.48	0.55	มาก
4.	ผู้บริหารมีการเสนอของบประมาณเป็นไปด้วยความโปร่งใสตรวจสอบได้	4.49	0.54	มาก
5.	ผู้บริหารสามารถวางระบบการบริหารและจัดการทรัพยากรภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.43	0.54	มาก
6.	ผู้บริหารสามารถจัดทำแผนตรวจสอบ ติดตามการใช้เงิน งบประมาณ	4.40	0.53	มาก
รวม		4.40	0.46	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อที่ 4 ผู้บริหารมีการเสนอของบประมาณเป็นไป ด้วยความโปร่งใสตรวจสอบได้ ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.54) รองลงมาคือ ข้อที่ 3 ผู้บริหารมีการวางแผนการทำนุบำรุงรักษาและซ่อมแซมอุปกรณ์ตลอดจนอาคาร สถานที่ต่าง ๆ ในบริเวณโรงเรียนให้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.55) และลำดับที่ 3 คือ ข้อที่ 5 ผู้บริหารสามารถวางระบบการบริหารและจัดการทรัพยากรภายในสถานศึกษาได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.54)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวม และรายข้อ

ข้อ	การบริหารงานบุคคล	ระดับ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ผู้บริหารสามารถสรรหาบุคลากรที่มีประสิทธิภาพเข้ามาปฏิบัติงาน	4.25	0.65	มาก
2.	ผู้บริหารเป็นผู้มีความสามารถเสริมสร้างขวัญและกำลังใจสำหรับ ครูและบุคลากรในสถานศึกษา	4.37	0.67	มาก
3.	ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมอบรมสัมมนาตามโครงการต่างๆ	4.48	0.53	มาก
4.	ผู้บริหารสับเปลี่ยนหน้าที่เพื่อให้บุคลากรมีความสามารถหลายๆ ด้าน	4.25	0.75	มาก
5.	ผู้บริหารสามารถให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้า ในอาชีพของผู้ร่วมงาน	4.40	0.68	มาก
6.	ผู้บริหารให้คำปรึกษาและแก้ปัญหาการทำงานให้แก่ครูและ บุคลากรในสถานศึกษานโยบาย	4.39	0.68	มาก
รวม		4.35	0.53	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า ความเป็นผู้บริหารมีอาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือข้อที่ 3 ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมอบรมสัมมนาตามโครงการ ต่างๆ ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.53) รองลงมาคือ ข้อที่ 5 ผู้บริหารสามารถให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้าในอาชีพของผู้ร่วมงาน ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.68) และลำดับที่ 3 คือข้อที่ 6 ผู้บริหารให้คำปรึกษาและแก้ปัญหาการทำงานให้แก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.68)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายข้อ

ข้อ	การประกันคุณภาพการศึกษา	ระดับ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ผู้บริหารสามารถจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา	4.42	0.69	มาก
2.	ผู้บริหารสามารถจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอก	4.37	0.70	มาก
3.	ผู้บริหารจัดให้มีระบบสารสนเทศที่มีข้อมูลเพียงพอต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา	4.37	0.71	มาก
4.	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้คณะครูมีส่วนร่วมในการทำงานด้านการประกันคุณภาพ โดยการให้แสดงข้อเสนอแนะวิธีการทำงานหรือข้อคิดเห็นเพื่อแก้ปัญหา	4.44	0.69	มาก
5.	ผู้บริหารสามารถประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.41	0.60	มาก
6.	ผู้บริหารสามารถพัฒนาผู้เรียนโดยใช้ข้อมูลคุณภาพมาตรฐานของโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	4.37	0.70	มาก
รวม		4.39	0.60	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือข้อที่ 4 ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้คณะครูมีส่วนร่วมในการทำงานด้านการประกันคุณภาพ โดยการให้แสดงข้อเสนอแนะวิธีการทำงานหรือข้อคิดเห็นเพื่อแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.69) รองลงมาคือ ข้อที่ 1 ผู้บริหารสามารถจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.69) และลำดับที่ 3 คือข้อที่ 5 ผู้บริหารสามารถประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.60)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และ
ความสัมพันธ์ชุมชน โดยรวมและรายข้อ

ข้อ	การบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ ชุมชน	ระดับ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ผู้บริหารเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารไปสู่ผู้เรียนครูและบุคลากรในสถานศึกษา	4.45	0.56	มาก
2.	ผู้บริหารสามารถระดมทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษา	4.27	0.67	มาก
3.	ผู้บริหารสามารถสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์อันดีกับ ชุมชน โดยมีเป้าหมายในการเข้าไปช่วยเหลือชุมชนและเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม	4.33	0.66	มาก
4.	ผู้บริหารจัดให้มีการประชุมผู้ปกครองนักเรียนหรือประชาชนเพื่อชี้แจงนโยบาย หรือความก้าวหน้าของโรงเรียน	4.43	0.71	มาก
5.	ผู้บริหารนำความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่การดำรงชีวิตมาเผยแพร่ให้แก่ชุมชน	4.28	0.68	มาก
6.	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูประจำชั้นออกไปพบปะผู้ปกครองนักเรียนและประชาชนในชุมชน	4.33	0.75	มาก
รวม		4.34	0.56	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่า ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ การบริหารการประชาสัมพันธ์และ ความสัมพันธ์ชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อที่ 1 ผู้บริหารเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารไปสู่ผู้เรียนครู และบุคลากรในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.56) รองลงมาคือ ข้อที่ 4 ผู้บริหารจัดให้มีการประชุมผู้ปกครองนักเรียนหรือประชาชนเพื่อชี้แจง นโยบาย หรือความก้าวหน้าของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.71) และลำดับที่ 3 มีค่าเฉลี่ย เท่ากัน 2 ข้อ คือข้อที่ 3 ผู้บริหารสามารถสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน โดยมีเป้าหมายในการเข้าไปช่วยเหลือชุมชนและเปิดโอกาส ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.66) และข้อที่ 6 ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูประจำชั้นออกไปพบปะผู้ปกครองนักเรียนและ ประชาชนในชุมชน ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.75)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการบริหารกิจการนักเรียน โดยรวมและรายข้อ

ข้อ	การบริหารกิจการนักเรียน	ระดับ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการให้เกิดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน	4.43	0.64	มาก
2.	ผู้บริหารจัดให้มีการตรวจสอบคุณภาพของนักเรียน	4.38	0.74	มาก
3.	ผู้บริหารมีการประสานงานในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง	4.49	0.62	มาก
4.	ผู้บริหารให้คำปรึกษาแก่นักเรียนและผู้ปกครองที่มีปัญหา ในด้านต่างๆ	4.39	0.59	มาก
5.	ผู้บริหารจัดให้มีงานสวัสดิการทั่วไปภายในโรงเรียน เช่น สถานที่พักผ่อน รถรับส่ง โทรศัพท์ เพื่อบริการผู้เรียนให้ได้รับความสะดวกสบายและได้รับการพัฒนาในทุกๆ ด้าน	4.30	0.68	มาก
6.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูอาจารย์ เข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา	4.38	0.58	มาก
รวม		4.39	0.53	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่า ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการบริหารกิจการนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อที่ 3 ผู้บริหารมีการประสานงานในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.62) รองลงมาคือ ข้อที่ 1 ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการให้เกิดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.64) และลำดับที่ 3 คือข้อที่ 4 ผู้บริหารให้คำปรึกษาแก่นักเรียนและผู้ปกครองที่มีปัญหาในด้านต่างๆ ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.59)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยรวมและรายข้อ

ข้อ	การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ	ระดับ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ผู้บริหารสามารถใช้และบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาและการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม	4.38	0.56	มาก
2.	ผู้บริหารสามารถประเมินการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำมาปรับปรุงการบริหารจัดการ	4.31	0.63	มาก
3.	ผู้บริหารสามารถเลือกใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีมาจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ	4.35	0.64	มาก
4.	ผู้บริหารมีทักษะการสืบค้นข้อมูลทาง INTERNET	4.34	0.67	มาก
5.	ผู้บริหารนำระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารของสถานศึกษาเช่น ใช้ระบบ World Wide Web (WWW)	4.33	0.60	มาก
6.	ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน และสร้างแนวปฏิบัติในการรับส่งหนังสือราชการผ่านระบบอินเทอร์เน็ต	4.29	0.63	มาก
รวม		4.33	0.50	มาก

จากตาราง 9 แสดงว่า ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยี สารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ใน ระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อที่ 1 ผู้บริหาร สามารถใช้และบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาและการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.56) รองลงมาคือ ข้อที่ 3 ผู้บริหารสามารถเลือกใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีมาจัดระบบ ข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.64) และลำดับที่ 3 คือ ข้อที่ 4 ผู้บริหารมีทักษะการสืบค้นข้อมูลทาง INTERNET ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.67)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการวิจัยทางการศึกษาโดยรวม และรายข้อ

ข้อ	การวิจัยทางการศึกษา	ระดับ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ผู้บริหารสามารถเฝ้าหาความรู้ ในการค้นคว้า ทดลองสิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ	4.26	0.62	มาก
2.	ผู้บริหารสามารถส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้	4.27	0.60	มาก
3.	ผู้บริหารมีความรู้ทางด้านกรวิจัยทางการศึกษา	4.21	0.65	มาก
4.	ผู้บริหารสร้างผลงานเป็นเอกสาร บทความงานวิจัย เผยแพร่เป็นระยะๆ	3.95	0.75	มาก
5.	ผู้บริหารจัดให้มีการศึกษาดูงานเกี่ยวกับการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อตามสถาบันการศึกษาต่างๆ	4.13	0.56	มาก
6.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูที่มีผลงานวิจัยให้ได้รับการคัดเลือกเป็นผู้นำทางวิชาการ	4.17	0.64	มาก
รวม		4.17	0.51	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่า ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการวิจัยทางการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อที่ 2 ผู้บริหารสามารถส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.60) รองลงมาคือ ข้อที่ 1 ผู้บริหารสามารถเฝ้าหาความรู้ ในการค้นคว้า ทดลองสิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.62) และลำดับที่ 3 คือข้อที่ 3 ผู้บริหารมีความรู้ทางด้านกรวิจัยทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.65)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง ด้านคุณธรรม จริยธรรมโดยรวมและรายข้อ

ข้อ	คุณธรรม จริยธรรม	ระดับ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ผู้บริหารเป็นผู้นำเชิงคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	4.55	0.56	มากที่สุด
2.	ผู้บริหาร เป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย	4.57	0.54	มากที่สุด
3.	ผู้บริหารสรรเสริญ ยกย่อง มอบความดีความชอบต่อเพื่อนร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา เมื่อองค์กรได้รับความสำเร็จ	4.58	0.57	มากที่สุด
4.	ในสภาวะที่เกิดความเครียด ผู้บริหารสามารถใช้เทคนิค คลี่คลายบรรยากาศให้แจ่มใสได้	4.38	0.63	มาก
5.	ผู้บริหารยอมรับการถูกวิพากษ์วิจารณ์จากผู้ที่เกี่ยวข้อง	4.43	0.61	มาก
6.	ผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้ร่วมงานมีคุณธรรม จริยธรรมที่เหมาะสม	4.52	0.60	มากที่สุด
รวม		4.51	0.49	มากที่สุด

จากตาราง 11 แสดงว่า ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 4 ลำดับแรก คือ ข้อที่ 3 ผู้บริหารสรรเสริญ ยกย่อง มอบความดีความชอบต่อเพื่อนร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา เมื่อองค์กรได้รับความสำเร็จ ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.57) รองลงมาคือ ข้อที่ 2 ผู้บริหาร เป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.54) และลำดับที่ 3 คือข้อที่ 1 ผู้บริหารเป็นผู้นำเชิงคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.56) และลำดับที่ 4 คือ ข้อที่ 6 ผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้ร่วมงานมีคุณธรรม จริยธรรมที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.60)

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและรายด้าน

ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ	ระดับความคิดเห็น				t	p
	มหาบัณฑิต		ผู้ร่วมงาน			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.44	0.37	4.47	0.46	0.42	0.68
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ	4.40	0.40	4.40	0.49	0.02	0.98
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.34	0.49	4.36	0.55	0.24	0.81
4. ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	4.39	0.53	4.40	0.64	0.08	0.94
5. ด้านบริหารการประชาสัมพันธ์ และความสัมพันธ์ชุมชน	4.35	0.49	4.35	0.58	0.03	0.97
6. ด้านการบริหารกิจการนักเรียน	4.39	0.52	4.39	0.54	0.05	0.96
7. ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยี สารสนเทศ	4.35	0.45	4.33	0.52	0.33	0.74
8. ด้านการวิจัยทางการศึกษา	4.10	0.43	4.20	0.55	1.19	0.23
9. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.49	0.44	4.52	0.51	0.36	0.72
รวม	4.36	0.37	4.38	0.46	0.27	0.79

จากตาราง 12 แสดงว่า ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามความคิดเห็นของมหาบัณฑิต โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D = 0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน และตามความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D = 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D = 0.51)

ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามสถานภาพ โดยรวม และรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน

ตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม
หน่วยงานที่สังกัด โดยรวมและรายด้าน

ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ	ระดับความคิดเห็น				t	p
	รัฐ		เอกชน			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.51	0.42	4.39	0.44	1.78	0.08
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ	4.46	0.43	4.34	0.48	1.68	0.09
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.43	0.52	4.26	0.52	1.90	0.06
4. ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	4.46	0.60	4.43	0.59	1.35	0.18
5. ด้านบริหารการประชาสัมพันธ์ และความสัมพันธ์ชุมชน	4.44	0.56	4.24	0.54	2.25*	0.03
6. ด้านการบริหารกิจการนักเรียน	4.44	0.52	4.34	0.54	1.11	0.27
7. ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยี สารสนเทศ	4.35	0.50	4.32	0.50	0.35	0.73
8. ด้านการวิจัยทางการศึกษา	4.23	0.49	4.09	0.53	1.74	0.09
9. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.59	0.45	4.40	0.51	2.50*	0.01
รวม	4.44	0.41	4.30	0.44	1.96	0.05

* หมายถึง ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 แสดงว่า ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในสถานศึกษาของรัฐ โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D = 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือด้านที่ 9 ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.59$, S.D = 0.45) รองลงมาคือด้านที่ 1 ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.51$, S.D = 0.42) และใน สถานศึกษาของเอกชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D = 0.44) เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านที่ 4 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.43$, S.D = 0.59) รองลงมาคือ ด้านที่ 9 ด้าน คุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.40$, S.D = 0.51) และลำดับที่ 3 คือ ด้านที่ 1 ด้านการบริหารงาน วิชาการ ($\bar{X} = 4.39$, S.D = 0.44)

ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพอของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นราย
ด้าน พบว่า ด้านบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน และด้านคุณธรรมจริยธรรม ใน
สถานศึกษาของรัฐมีความเป็นผู้บริหารมืออาชีพมากกว่าในสถานศึกษาเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามปี
ที่สำเร็จการศึกษา

ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ	ปีที่สำเร็จการศึกษา					
	2549		2550		2551	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.42	0.41	4.52	0.44	4.43	0.46
1.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ	4.43	0.41	4.43	0.47	4.41	0.48
1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล	4.31	0.46	4.42	0.45	4.33	0.65
1.4 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	4.36	0.44	4.46	0.57	4.36	0.75
1.5 ด้านบริหารการประชาสัมพันธ์และ ความสัมพันธ์ชุมชน	4.35	0.49	4.44	0.53	4.26	0.66
1.6 ด้านการบริหารกิจการนักเรียน	4.38	0.44	4.40	0.51	4.39	0.63
1.7 ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยี สารสนเทศ	4.39	0.46	4.32	0.52	4.29	0.52
1.8 ด้านการวิจัยทางการศึกษา	4.26	0.43	4.18	0.41	4.06	0.65
1.9 ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.51	0.45	4.52	0.43	4.48	0.56
รวม	4.37	0.35	4.41	0.38	4.33	0.52

จากตาราง 14 แสดงว่า ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปีที่สำเร็จการศึกษา 2549 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37, S.D. = 0.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51, S.D. = 0.45$) ส่วนความเป็นผู้บริหารมืออาชีพที่อยู่ใน ระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ($\bar{X} = 4.43, S.D. = 0.41$) รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.42, S.D. = 0.41$) และลำดับที่ 3 คือ ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.39, S.D. = 0.46$)

ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีที่สำเร็จการศึกษา 2550 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41, S.D. = 0.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพที่อยู่ในระดับ มากที่สุด 2 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.52, S.D. = 0.43$) และด้านการบริหารงาน วิชาการ ($\bar{X} = 4.52, S.D. = 0.44$) ส่วนความเป็นผู้บริหารมืออาชีพที่อยู่ในระดับมาก โดย เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.46, S.D. = 0.57$)

รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ($\bar{X} = 4.43, S.D = 0.47$) และลำดับที่ 3 คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 4.42, S.D = 0.45$)

ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีที่สำเร็จการศึกษา 2551 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33, S.D. = 0.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.48, S.D. = 0.56$) รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.43, S.D = 0.46$) และลำดับที่ 3 คือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ($\bar{X} = 4.41, S.D = 0.48$)

ตาราง 15 วิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของ
กลุ่มตัวอย่าง โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามปีที่สำเร็จการศึกษา

ความเป็นผู้บริหาร มืออาชีพ	แหล่งของ ความ แปรปรวน	ผลรวม	ระดับชั้น	ค่าเฉลี่ย	F	p
		ความ แปรปรวน (SS)	ความ อิสระ (df)	ความ แปรปรวน (MS)		
1. ด้านการบริหาร งานวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	0.36	2	0.16	0.83	0.42
	ภายในกลุ่ม	27.88	147	0.19		
	รวม	28.19	149			
2. ด้านการบริหาร งานงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	0.83	2	0.04	0.2	0.82
	ภายในกลุ่ม	31.10	147	0.21		
	รวม	31.19	149			
3. ด้านการบริหาร งานบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	0.35	2	0.18	0.62	0.54
	ภายในกลุ่ม	41.55	147	0.28		
	รวม	41.91	149			
4. ด้านการประกัน คุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.35	2	0.18	0.48	0.62
	ภายในกลุ่ม	53.75	147	0.37		
	รวม	54.11	149			
5. ด้านการบริหาร ประชาสัมพันธ์และ ความสัมพันธ์ชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	0.85	2	0.43	1.38	0.26
	ภายในกลุ่ม	45.50	147	0.31		
	รวม	46.35	149			
6. ด้านการบริหาร กิจการนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	0.01	2	0.01	0.02	0.98
	ภายในกลุ่ม	41.56	147	0.28		
	รวม	41.57	149			

ตาราง 15 (ต่อ)

ความเป็นผู้บริหาร มืออาชีพ	แหล่งของ ความ แปรปรวน	ผลรวม	ระดับชั้น	ค่าเฉลี่ย	F	p
		ความ แปรปรวน (SS)	ความ อิสระ (df)	ความ แปรปรวน (MS)		
7. ด้านการบริหาร จัดการเทคโนโลยี สารสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม	0.25	2	0.12	0.49	0.61
	ภายในกลุ่ม	36.78	147	0.25		
	รวม	37.03	149			
8. ด้านการวิจัย ทางการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.99	2	0.49	1.90	0.15
	ภายในกลุ่ม	38.48	147	0.26		
	รวม	39.47	149			
9. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.06	2	0.03	0.12	0.89
	ภายในกลุ่ม	35.16	147	0.24		
	รวม	35.22	149			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.14	2	0.07	0.39	0.68
	ภายในกลุ่ม	26.92	147	0.18		
	รวม	27.07	149			

จากตาราง 15 แสดงว่า ผลการเปรียบเทียบความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามปีสำเร็จการศึกษา ทั้ง 9 ด้านคือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม พบว่าไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผลและให้ข้อเสนอแนะ โดยนำเสนอตามประเด็นดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. ประชากร
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล
7. อภิปรายผล
8. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 9 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการวิจัยทางการศึกษา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ตามความคิดเห็นของมหาบัณฑิต และผู้ร่วมงานของมหาบัณฑิต

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของมหาบัณฑิต และผู้ร่วมงานของมหาบัณฑิตในความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามสถานภาพ หน่วยงานที่สังกัด และปีที่สำเร็จการศึกษา

ประชากร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2549 - 2551 ดำรงตำแหน่งเป็น ผู้อำนวยการสถานศึกษารองผู้อำนวยการสถานศึกษา ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของรัฐ จำนวน 30 คน และเอกชน จำนวน 25 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่ และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างเป็น

มหาวิทยาลัยที่สำเร็จตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของรัฐ จำนวน 28 คน และเอกชน จำนวน 24 คน

2. ผู้ร่วมงานของมหาวิทยาลัย สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของรัฐ จำนวน 56 คน และเอกชน จำนวน 48 คน

ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาวิทยาลัย โดยใช้สัดส่วนมหาวิทยาลัยต่อผู้ร่วมงานของมหาวิทยาลัย เป็น 1 : 2 และใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามมหาวิทยาลัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย สถานภาพ หน่วยงานที่สังกัด ปีที่สำเร็จการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ของมหาวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 9 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการวิจัยทางการศึกษา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ขออนุญาตแนะนำตัว และหนังสืออนุญาตเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย มหาวิทยาลัย ผู้ร่วมงานของมหาวิทยาลัย
2. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีพบผู้ตอบเป็นการส่วนตัว และส่งทางไปรษณีย์ สำหรับมหาวิทยาลัย และผู้ร่วมงานของมหาวิทยาลัย
3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปจำนวนทั้งสิ้น 156 ฉบับ และติดตามแบบสอบถามกลับคืนมาได้จำนวน 150 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.15 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำ

1. นำแบบสอบถามตอนที่ 1 ที่ตรวจให้คะแนนมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ ด้วยการหาความถี่ และค่าร้อยละ
2. ใส่รหัสลงในแบบสอบถามทุกฉบับและตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามตอนที่ 1 ที่ตรวจให้คะแนนมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ ด้วยการหาความถี่ และค่าร้อยละ
2. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 ที่ตรวจให้คะแนนมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ ด้วยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. เปรียบเทียบความคิดเห็นเห็นความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ จำแนกตามสถานภาพ และหน่วยงานที่สังกัด โดยการใช้การทดสอบค่า t (t-test)
4. วิเคราะห์เปรียบเทียบความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามปีสำเร็จการศึกษา สถิติที่ใช้คือ ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาวิจัยความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นมหาบัณฑิตที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของรัฐ และสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2550
2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของมหาบัณฑิตและเพื่อนร่วมงานในความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้ง 9 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์ชุมชน ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการวิจัยทางการศึกษา ด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านคุณธรรม จริยธรรมมีความเป็นผู้บริหารมืออาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด
3. การเปรียบเทียบความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามสถานภาพ หน่วยงานที่สังกัด และปีสำเร็จการศึกษาดังนี้
 - 3.1 จำแนกตามสถานภาพ ผลการเปรียบเทียบความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมทุกด้าน มีความเป็นผู้บริหารมืออาชีพไม่แตกต่างกัน
 - 3.2 จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด ผลการเปรียบเทียบความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมทุกด้าน มีความเป็นผู้บริหารมืออาชีพไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบริหารการประชาสัมพันธ์

และความสัมพันธ์ชุมชน และด้านคุณธรรม จริยธรรม ในสถานศึกษาของรัฐมีความเป็นผู้นับถือมีอาชีพมากกว่าในสถานศึกษาเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 จำแนกตามปีสำเร็จการศึกษา ผลการเปรียบเทียบความเป็นผู้นับถือมีอาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมทุกด้าน มีความเป็นผู้นับถือมีอาชีพไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบถึง ความเป็นผู้นับถือมีอาชีพ ของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 9 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการวิจัยทางการศึกษา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาตนเองของมหาบัณฑิต และทางภาควิชาสามารถใช้เป็นข้อมูลงานวิจัยในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอันส่งผลต่อการนิสิตรุ่นต่อไป ซึ่งมีประเด็นสำคัญที่สมควรนำมาอภิปรายผล โดยจำแนกเป็นด้านต่างๆ ได้ดังนี้

1. ความเป็นผู้นับถือมีอาชีพ ของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการบริหารงานวิชาการ มีความเป็นผู้นับถือมีอาชีพอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัยนา ต้นดิวิสุทธ์ (2546: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ปฏิบัติงานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ งานการเรียนการสอน งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อสารการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล และงานนิเทศภายใน อยู่ในระดับมากและงานวิจัยของสุณี ททรัพย์ประเสริฐ (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถในการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะด้านความรู้ ความสามารถในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก และ กนกรดา ผงสูงเนิน (2549: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการและพฤติกรรมผู้นำทางการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมาก

2. ความเป็นผู้นับถือมีอาชีพ ของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการบริหารงบประมาณ มีความเป็นผู้นับถือมีอาชีพอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑามาศ พุ่มสวัสดิ์ (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความ

คิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการบริหารการเงินในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารเห็นด้วยกับการบริหารการเงินในสถานศึกษา โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก และ จำเริญ จันท์เพ็ญ (2549: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานบริหารงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ ด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการตรวจสอบติดตามและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

3. ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการบริหารงานบุคคล มีความเป็นผู้บริหารมืออาชีพอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธหทัย เบ็ญจศิริวรรณ (2548: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารงานบุคคล ในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตราชเทวี สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตราชเทวี สังกัดกรุงเทพมหานคร มีการบริหารงานบุคลากรโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำด้านมุ่งงานกับการกำหนดความต้องการบุคลากรมีความสัมพันธ์กัน

4. ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา มีความเป็นผู้บริหารมืออาชีพอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชาติรี รัตนพิพิชัย (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการใช้ทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับมาก คือ ด้านมนุษย์ ด้านความรู้ความคิด ด้านความคิดรวบยอด ด้านเทคนิค และด้านการศึกษาและการสอน ส่วนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก คือ ด้านการเตรียมการ ด้านการดำเนินการ และด้านการรายงาน ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทักษะการบริหารโรงเรียนทั้ง 5 ด้าน กับการประกันคุณภาพภายในเป็นความสัมพันธ์ทางบวก

5. ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน มีความเป็นผู้บริหารมืออาชีพอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงศ์ศักดิ์ ศรีสมทรง (2552: ออนไลน์) ได้ทำวิจัยเรื่อง บทบาทการพัฒนางานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนบ้านโนนเขี้ยว 1 ตำบลทอนหงส์ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า ระดับบทบาทการพัฒนางานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนในงานร่วมกิจกรรมของชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

6. ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านกิจการนักเรียน มีความเป็นผู้บริหารมืออาชีพอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณะ คำสุวรรณ (2550: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

7. ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ มีความเป็นผู้บริหารมืออาชีพอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาวดี แพทยานนท์ (2546: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนส่วนกลาง กลุ่มที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในด้านเอกสารและสิ่งพิมพ์ ด้านกราฟิก และสื่อประสมหลายทางมีความสำคัญ ในการบริหารระดับมาก

8. ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการวิจัยทางการศึกษา มีความเป็นผู้บริหารมืออาชีพอยู่ในระดับมาก ซึ่งต่างกับงานวิจัยของเพลินพิศ ดาศักดิ์ (2546: บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง บทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน มีความคิดเห็นที่ ผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับ ปานกลาง ยกเว้น ด้านการนำผลการวิจัยไปใช้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก

9. ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีความเป็นผู้บริหารมืออาชีพอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนิษฐ์ภัค สิงหลกะ (2549: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก และ รัชนีวรรณ วรรณพิรุณ (2546: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของโรงเรียน และสถานที่ตั้งโรงเรียน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

สรุปภาพรวม ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติภัช กนกชาติสกุล (2548: บทคัดย่อ) ที่พบว่า ลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ ตามทัศนะของผู้บริหารและครูใน

โรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด นครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยขอเสนอแนะโดยแบ่งเป็นข้อเสนอแนะทั่วไปและ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต ตามความคิดเห็นของมหาบัณฑิต และผู้ร่วมงานของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรี นครินทรวิโรฒ โดยศึกษา 9 ด้าน ดังนี้

1.1.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการบูรณาการ หลักสูตรให้สอดคล้องกับชุมชน ท้องถิ่น และส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรไปใช้ให้มากขึ้น เพื่อให้ได้ หลักสูตรที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

1.1.2 ด้านงบประมาณ ผู้บริหารควรจัดสรรงบประมาณแต่ละงานอย่างคุ้มค่าตาม สภาพความต้องการที่จำเป็น เพื่อจะได้ใช้จ่ายงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่าที่สุด

1.1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล ผู้บริหารควรให้ความสำคัญเรื่องการสรรหาบุคลากร ที่มีประสิทธิภาพเข้ามาปฏิบัติงาน และการสับเปลี่ยนหน้าที่เพื่อให้บุคลากรมีความสามารถหลายๆ ด้านเพื่อให้บุคลากรมีความรอบรู้การทำงานที่หลากหลาย

1.1.4 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและจัดหาข้อมูล สารสนเทศให้เพียงพอต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

1.1.5 ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน ผู้บริหารควรให้ ความสำคัญและควรส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อใช้ในการจัดการศึกษา และควรเปิดโอกาสให้ ชุมชนโดยเฉพาะองค์กรเอกชนที่มีศักยภาพในการสนับสนุนแหล่งการเรียนรู้ และการให้ความ ช่วยเหลือในด้านต่างๆ เข้ามามีบทบาทในการบริหารสถานศึกษา และเข้ามาเป็นเครือข่ายการ เรียนรู้ในชุมชน เช่น การส่งวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญมาให้ความรู้แก่บุคลากรของสถานศึกษา หรือ นักเรียน รวมถึงการสนับสนุนในการพัฒนาการเรียนการสอนการฝึกทักษะอาชีพ เป็นต้น

1.1.6 ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ผู้บริหารควรส่งเสริมงานสวัสดิการทั่วไปภายใน โรงเรียนให้มากขึ้น

1.1.7 ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้บริหารควรสนับสนุนการรับส่งหนังสือ ราชการผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ข้อมูลส่งถึงผู้รับได้เร็วขึ้น ประหยัดเวลา และค่าใช้จ่าย

1.1.8 ด้านการวิจัยทางการศึกษา ผู้บริหารควรส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาดูงานวิจัยตามสถาบันการศึกษาต่างๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้กับบุคลากรให้เป็นผู้มีคุณภาพทางด้านการเรียนการสอนต่อไป

1.1.9 ด้านคุณธรรม จริยธรรม ผู้บริหารควรเพิ่มทักษะในการบริหารจัดการในสถานการณ์ต่างๆ ให้เป็นไปด้วยความราบรื่น

1.2 มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านการวิจัยทางการศึกษา หากมหาบัณฑิตมีการพัฒนาตนเองในการทำวิจัย และส่งเสริมการทำวิจัยของบุคลากรทางการศึกษา จะทำให้ทราบปัญหาในเรื่องนั้นๆ และสามารถแก้ไขปัญหาได้ถูกต้อง ทำให้เกิดการพัฒนา และผู้ที่ได้ประโยชน์สูงสุดคือ นักเรียน ผู้ที่จะเป็นเยาวชนของชาติที่มีคุณภาพต่อไป

1.3 ทางภาควิชาการบริหารการศึกษา สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรหรือพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และจากการได้พูดคุยกับมหาบัณฑิตต่างก็พูดเป็นเสียงเดียวกันว่าคนที่สำเร็จการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ดีมาก ทุกคนเมื่อสำเร็จการศึกษาได้มีการเลื่อนตำแหน่งและมีความเจริญงอกงามในหน้าที่การงาน การที่ภาควิชาการบริหารการศึกษา เน้นให้นิสิตเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมเป็นสิ่งที่จะต้องมากที่สุด เพราะจากผลการวิจัย ด้านคุณธรรม จริยธรรมของมหาบัณฑิตมีความคิดเห็นในความเป็นผู้บริหารมืออาชีพมากกว่าด้านอื่นๆ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการทำวิจัยทางการศึกษา เช่น ผู้บริหารมีกระบวนการในการทำวิจัย หรือ ส่งเสริมการทำวิจัยของครูอย่างไร ที่ทำให้ประสบความสำเร็จ เพื่อที่จะได้เป็นแนวทางการทำวิจัยให้กับผู้บริหาร หรือผู้ที่สนใจ ได้นำมาปรับใช้ในการทำงานต่อไป

2.2 ควรทำการศึกษาในแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ และทำการศึกษาจากกลุ่มอื่น ๆ โดยวิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกบุคคล, การสัมภาษณ์เฉพาะกลุ่ม และการสัมภาษณ์ชุมชน ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงข้อมูล ความคิดเห็นที่หลากหลายในความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ

2.3 ควรทำการศึกษาวิจัยถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการศึกษาอันเกิดจากการที่ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ว่าส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษา และนักเรียนอย่างไร มากน้อยเพียงใด

2.4 ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพความเป็นนักบริหารสถานศึกษามืออาชีพโดยการสัมภาษณ์เจาะลึกถึงข้อมูลโดยตรงจากผู้บริหารต้นแบบ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กชกร มีมกระโทก. (2546). คุณลักษณะผู้บริหารมีอาชีพยุคปฏิรูปการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา พ.ศ. 2540 ในทัศนะผู้บริหารและครูในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 3-4 ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี. ถ่ายเอกสาร.
- กนกธดา ผงสูงเนิน. (2549). ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กรมวิชาการ. (2540). คู่มือการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2545). ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา: แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2545). การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- กรมสามัญศึกษา. (2543). แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา: จากนโยบายสู่การปฏิบัติ. อุบลราชธานี: อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กฤษณะ คำสุวรรณ. (2550). บทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา. (2541, กันยายน). การประกันคุณภาพการศึกษา. *ปฏิรูปการศึกษา*. 1(1): 16-18.
- กิตติภักษ์ กนกธาดาสกุล. (2548). การศึกษาลักษณะผู้บริหารมีอาชีพ ตามทัศนะของผู้บริหารและครู ในโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. ถ่ายเอกสาร.
- กิติมา ปรีดีดีลก. (2532). การบริหารและการนิเทศศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.
- เกียรติศักดิ์ ทันจันทร์. (2543). การศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กำแพงเพชร: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร. ถ่ายเอกสาร.

- โกมล ศิริพันธ์แก้ว. (2541). ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- ไกรยุทธ ชีรตยาดีนันท์. (2545). การงบประมาณ. กรุงเทพฯ: บุญศิริการพิมพ์.
- คณิงนิจ กองผาพา. (2543). การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเขตเทศบาลเมือง จังหวัดขอนแก่น. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ครรชิต มาลัยวงศ์. (2539). ทักษะไอที. กรุงเทพฯ: กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- จารุวรรณ ประทุมศรี. (2547). การพัฒนารูปแบบการเพิ่มคุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต ในมหาวิทยาลัยของรัฐ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- จำเริญ จันท์เพ็ญ. (2549). การดำเนินงานบริหารงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จำลอง นักพ่อน. (2543). นักบริหารการศึกษามืออาชีพ. นครปฐม: สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา.
- จุฑามาศ พุ่มสวัสดิ์. (2547). ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการบริหารการเงินในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดเพชรบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เจริญ ไวรวัจนกุล. (2531). ความเป็นครู. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.
- ชนิษฐ์ภัค สิงหลกะ. (2549). การศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยพจน์ รักงาม. (2545). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล.
- ชัยยุทธ ศิริสุทธิ. (2547). การพัฒนารูปแบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ปริญญาโท กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2540). *การบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- _____. (2541). *การบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- ชาติรี รัตนพิพิธชัย. (2547). *ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ราชบุรี เขต 1*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ถวิล อรัญเวช. (2544, กุมภาพันธ์). *นักบริหารมืออาชีพในยุคเขตพื้นที่การศึกษา*. *วิชาการ*. 4(2) : 17-19.
- ทิพากร นิตยสมบูรณ์. (2539). *การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2540). *การบริหารงานบุคคล*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธีรภูมิ ประทุมมนรัตน์. (2534). *การบริหารกิจการนักเรียน*. กรุงเทพฯ: โอ เอส พรินต์ริงเฮาส์.
- ธีระ รุญเจริญ. (2546). *การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- นัยนา ตันติวิสุทธิ์. (2546). *การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บรรจง ชูสกุลชาติ. (2533). *บทความทางวิชาการ พ.ศ. 2530-2533*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- บรรจง พงษ์ศาสตร์. (2536). *คำปรารภของอธิบดีกรมสามัญศึกษา ไดอารี่ กรมสามัญศึกษา*. กรุงเทพฯ: จงเจริญการพิมพ์.
- บัญชา อึ้งสกุล. (2543). *นักบริหารทันสมัยในหลักการประสานสัมพันธ์เชิงบวก*. *วารสารวิชาการ*. 3(4): 14-18.
- บัณฑิต แทนพิทักษ์. (2545, กันยายน - พฤศจิกายน). *ผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพ: ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ*. *บริหารการศึกษา มศว*. 1(2): 14-16.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2543). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญเพ็ง พิลาล้ำ. (2547). *คุณสมบัติของผู้บริหารมืออาชีพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์*. *วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา)*. *บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*. ถ่ายเอกสาร.
- บุญชัย จงกลนี้. (2535). *คุณธรรมของนักบริหาร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สัตยาพิมพ์.
- ประชุม รอดประเสริฐ. (2539). *นโยบายและการวางแผน: หลักการและทฤษฎี*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.

- ประไพพรรณ ผ่องสวัสดิ์. (2549). การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1. สารนิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประวิทย์ วงษ์แก้ว. (2546). ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2. สารนิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประสิทธิ์ ชุณิกากอน. (2549). คุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียนมีอาชีพที่ชุมชนต้องการในเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร. สารนิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). สกลนคร: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. ถ่ายเอกสาร.
- ประเสริฐ เชษฐพันธ์. (2542). การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. _____ . (2543). การเงินโรงเรียน. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2542). การจัดและบริหารอาชีพศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อส่งเสริม กรุงเทพฯ. _____ . (2543). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- ปัญญา ปรารค์ทอง. (2545). สภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง. สารนิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร.
- พงศ์ศักดิ์ ศรีสมทรง. (2552). บทบาทการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนบ้านในเขียว 1 ตำบลทอนหงส์ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2552, จาก <http://www.geocities.com/bannaikhieo1/bt.htm>
- พนัส หันนาคินทร์. (2542). ประสบการณ์ในการบริหารบุคคล. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พฤทธิ์ พงษ์สีดา. (2546). การศึกษาการบริหารงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. ถ่ายเอกสาร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2535). วิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักการศึกษาและจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิชัย เสี่ยมจิตต์ (2542). การบริหารงานเฉพาะด้านในสถาบันการศึกษา. อุบลราชธานี: โรงพิมพ์สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

- พิสมัย ชัยวิเศษ. (2547). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนในอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- เพลินพิศ ดาศักดิ์. (2546). บทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- เพียงดาว มีนมน. (2546). การวิเคราะห์ห้องค์ประกอบคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (วัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ไพโรจน์ คชชา. (2542). สารสนเทศ. สืบค้นเมื่อ 27 สิงหาคม 2552, จาก http://tsl.tsu.ac.th/file.php/1/courseware/aa_2/lesson02/lesson2-1.htm
- ภาควิชาการบริหารการศึกษา. (2543ข). หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษาหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2543. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรี นครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ภาวัฒน์ พันธุ์แพ. (2546, กรกฎาคม - ธันวาคม). การเสริมสร้างคุณธรรมในผู้นำ. วารสาร ศึกษาศาสตร์. 3(1): 61-65.
- มนตรี ดวงจิโน. (2546). สารสนเทศ. สืบค้นเมื่อ 27 สิงหาคม 2552, จาก http://tsl.tsu.ac.th/file.php/1/courseware/aa_2/lesson02/lesson2-1.htm
- มัญญ ชัยสูงเนิน. (2549). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน จุฬาราชวิทยาลัย ลพบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มลิวลัย บำรุงการ. (2531). การสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาท ของรัชกาลที่ 9 สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (วัดผล การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ระพี สาคริก. (2543, กรกฎาคม-กันยายน). จริยธรรมและคุณธรรมของผู้บริหารงานบุคคล. วารสารคน. 21(2): 42.
- รัชนีวรรณ วรรณพิรุณ. (2546). คุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- รัตติกรณ์ สุขดี. (2551). การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน ใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.

- รุ่ง แก้วแดง. (2546). *โรงเรียนนิติบุคคล*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.
- ลิขิต การะภักดี. (2546). การปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว. ปรินิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
วันทนา เมืองจันทร์. (2543, สิงหาคม). บทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จทางการ
บริหารสถานศึกษา. *วิทยาจารย์* 99. (5): 10.
- วาสนา สุขกระสานติ. (2541). *โลกของคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจิตร ศรีสอาน. (2540). เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและระบบบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์การพิมพ์.
- วิจิตร อาวะกุล. (2540). *การฝึกอบรม*. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิศิระ ศิริสุนทร. (2550). *การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายน้ำ
พองสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4*. ปรินิพนธ์ ศษ.ม.
(การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- วิภาวสิน แพทยานนท์. (2546). *สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน
ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ส่วนกลาง กลุ่มที่ 1*.
สืบค้นเมื่อ 1 ตุลาคม 2551, จาก http://dit.dru.ac.th/home/005/abs46_2/VipavasinTh.doc.html
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2546). *การบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ์.
- วิเศษศักดิ์ โดตรอาษา. (2542). *สารสนเทศ*. สืบค้นเมื่อ 27 สิงหาคม 2552, จาก
http://tsl.tsu.ac.th/file.php/1/courseware/aa_2/lesson02/lesson2-1.htm
- วีรนาถ มานะกิจ. (2544). *พฤติกรรมของบุคลากรในองค์กร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมการ
ศาสนา.
- วุฒิชัย บุญหล้า. (2547). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการ
ประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี
เขต 1*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สกุรัตน์ กมุทมาศ. (2550). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของครู
ตามแนวปฏิรูปการศึกษา*. อุบลราชธานี: วิทยาลัยโปลีเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
อุบลราชธานี.
- สจีวรรณ ทรรพวสุ. (2540). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการทำวิจัยทางด้านการศึกษาของอาจารย์ใน
สถาบันราชภัฏ เขตกรุงเทพมหานคร*. ปรินิพนธ์ กศ.ด. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สถาพร งามสุต. (2550). การศึกษาคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชรตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2549. สืบค้นเมื่อ 1 ตุลาคม 2551, จาก <http://www.kpp1med.org/images/1199437215/dr%20toom1.doc.html>
- สมชาย เทพแสง. (2543, มิถุนายน - กรกฎาคม). ผู้บริหารมืออาชีพ. วารสารข้าราชการครู. 20 (3): 20-23.
- สมชาย อำนวย. (2546:). ปัญหาการบริหารงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง. ปรินทิพย์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- สมพงษ์ ชะตะวิถี. (2543, กุมภาพันธ์). มองตัวเราเพื่อพัฒนางาน. สารพัฒนาหลักสูตร. 19(95): 41-44.
- สมพร กองสุข. (2544). การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. ถ่ายเอกสาร.
- สมพร เสรีวัลลภ. (2545). การศึกษาสภาพปัญหาการพัฒนาบุคลากรโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สมโภชน์ หลักฐาน. (2549). การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยกระบวนการมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1. ถ่ายเอกสาร.
- สมยศ นาวิการ. (2536). ทฤษฎีองค์การ. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- สาคร จันทะเลิศ. (2542). การบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 9. ปรินทิพย์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541ก). ชุดฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษา ระดับสูง เล่ม 4. กรุงเทพฯ: คัมปายอิมเมจจิง.
- _____. (2541 ข). ชุดอบรมด้วยตนเอง การสร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2542). ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- _____. (2543). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ: บริษัท พิมพ์ดี จำกัด.

- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2545 ก). คู่มือดำเนินการพัฒนาบุคลากรเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งสายงานผู้บริหารในสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2544). การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- _____. (2545 ข). แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เล่ม 1. ชุดเสริมประสบการณ์การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2552). ความสำคัญในการบริหารกิจการนักเรียน. สืบค้นเมื่อ 27 สิงหาคม 2552, จาก <http://www.suriyothai.ac.th/node/37>
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2546). ระบบประกันคุณภาพการศึกษา ตามเจตนารมณ์ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2548). มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สำเภา บุญมาก. (2544). ปัญหาการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- สุชาติ โสมประยูร; และวรรณ โสมประยูร. (2547). เทคนิคและประสบการณ์งานวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- สุณี ทรัพย์ประเสริฐ. (2547). การประเมินคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถในการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุดหทัย เบ็ญจศิริวรรณ. (2548). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารงานบุคคล ในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตราชเทวี สังกัดกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุทธิวงศ์ ดันตยาพิศาลสุทธิ. (2542, ตุลาคม - พฤศจิกายน). พระบรมราโชวาทเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม. วารสารข้าราชการครู. 20(1): 2-9.
- สุพจน์ จันทราช. (2541). การศึกษาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาเอกชนในเขตการศึกษา 3. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ. ถ่ายเอกสาร.

- สุพัฒน์ พรหมวัง. (2542). การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สุพีพรรณ พัฒนพาศินชัย; และทัศนยา แสงศักดิ์. (2545). การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุเมธ วงศ์พานิชเลิศ. (2542). รายงาน TDRI เรื่องสื่อโทรคมนาคม: แปรรูปอย่างไรไม่ผูกขาด. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย.
- สุรางค์ เบญจศรี. (2547). พัฒนาการในการจัดการศึกษาสาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สารนิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2543, ตุลาคม). สุ่มิติการเป็นนักบริหารการศึกษามีอาชีพ. วารสารวิชาการ. 3: 72.
- สุรียา มนตรีภักดิ์. (2550). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาบุคลากรตามมาตรฐานการปฏิบัติของข้อบังคับคุรุสภา 2548 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพชรบุรี เขต 1. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุวัฒน์ วรรณ. (2542). ปัญหาการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลในเขตการศึกษา 9. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุวิทย์ โภทล. (2546). การบริหารงานกิจการนักเรียนนักศึกษาของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาในเขตภาคตะวันออก. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารอาชีวศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2547). รายงานผลการวิจัยเรื่องการติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้การศึกษาระดับพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- เสนาะ ดีเยาว์. (2543). การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ธรรมศาสตร์.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2541). จากรวมเกียรติสู่การประเมิน. กรุงเทพฯ: ปาริชาติเครื่องเขียน.
- หวน พันธุ์พันธ์. (2548). การบริหารการศึกษา: นักบริหารมืออาชีพ. นนทบุรี: พันธุ์พันธ์การพิมพ์.
- อนุกุล เขียมพฤทษาวลัย. (2540). ชุดฝึกอบรมผู้บริหารและทีมงาน. กรุงเทพฯ: วันทิพย์.
- เอกพงศ์ บุตรสงฆ์. (2549). การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน. กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.

- อมรา เล็กเริงสินธุ์. (2537). *หลักสูตรและการจัดการมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- อัญชลี โพธิ์ทอง;และ สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2552). *ความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหาร*. สืบค้นเมื่อ 27 สิงหาคม 2552, จาก http://195/km/index.php?option=com_content&task=view&id=196&Itemid=59
- อัมภาวรุช สุวัฑฒณี. (2552). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดปัตตานี*. สืบค้นเมื่อ 27 สิงหาคม 2552, จาก http://soreda.oas.psu.ac.th/show_detail.php?research_id=371
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). *หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: เอส ดีเพรส.
- อุษณีย์ เย็นสบาย. (2533). *จิตวิทยาแนะแนว*. กรุงเทพฯ: โอ. เอส. พรินติ้งเฮ้าส์.
- อำนาจ แสงสว่าง. (2540). *การจัดการทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ: อักษราพิพัฒน์.
- Baldygo, Robert S. (2003). *Cascading of Transformational Leadership, In American community Colleges*. Proquest-Dissertation Abstracts. NOVA SOUTHEASTERN UNIVERSITY: AAT.
- Cain, Kevin Gail. (2001). *Computer usage by building-level administrators in West Virginia public schools*. Retrieved September 20, 2007, from <http://etd.wvu.edu/templates/showETD.cfm?recnum=1856>
- Casmar Stephen Paul. (2002). *The adoption of computer technology by faculty in a college of education : An analysis of administrative planning issues*. Retrieved September 20, 2009, from <http://www.lib.umi.com/dissertations/fullcit/3025011>
- Cooper. (1991).
- Fair R.W. (2001). *A Study of New Jersey public school superintendents Perceptions regarding the behavioral characteristics of effective elementary school principals*. Ed.D. Dissertation. New Jersey: Seton Hall University.
- Hersey, P.; & Blanchard, K.H. (1982). *Management of organizational behavior*. New York: Prentice-Hall.
- Lawey, Ragina F. (1998). *Audio Visual Method in Teaching*. New York: Holt Rinchart and Winston.
- Mckee, Jane Gallimore. (1999, January – March). *Style of community College President and Faculty Job Satisfaction*. *Educational Research International*. 15 (1): 33-46.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ที่ ศธ 0519.12/72 4 2

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

19 กุมภาพันธ์ 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เนื่องด้วย นางสาวอัญชลี พิมพ์พจน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี อาจารย์ ดร.จรรุภรณ์ พลอยดวงรัตน์ และ อาจารย์ ดร.เสกสรร ทองคำบรรจง เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญาโท ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์พิธาน พันทอง หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบบริหาร และ นายปัญญา แก้วกีรช ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม และ แบบสัมภาษณ์ เรื่อง ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวอัญชลี พิมพ์พจน์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติ โทรศัพท 085-9014-219

ที่ ศธ 0519.12/145๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๖ กุมภาพันธ์ 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

เนื่องด้วย นางสาวอัญชลี พิมพ์พจน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี อาจารย์ ดร.จรรุวรรณ พลอยดวงรัตน์ และ อาจารย์ ดร.เสกสรร ทองคำบรรจง เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ประยูทธ ชูสอน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และแบบสัมภาษณ์ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวอัญชลี พิมพ์พจน์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ตันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 085-9014-219

ที่ สท 0519.12/ ๒46๐

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๖ กุมภาพันธ์ 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

เนื่องด้วย นางสาวอัญชลี พิมพ์พจน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี อาจารย์ ดร.จากรุวรรณ พลอยดวงรัตน์ และ อาจารย์ ดร.เสกสรร ทองคำบรรจง เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ศิริ ถีอาสนา เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และ แบบสัมภาษณ์ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวอัญชลี พิมพ์พจน์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 085-9014-219

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5730

ที่ ศธ 0519.12/1462

วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวอัญชลี พิมพ์พจน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี อาจารย์ ดร.จากรุวรรณ พลอยดวงรัตน์ และ อาจารย์ ดร.เสกสรร ทองคำบรรจง เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญาโท ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์สุวิมล กฤษกุลหาสน์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และ แบบสัมภาษณ์ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวอัญชลี พิมพ์พจน์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

1. อาจารย์ ดร. ประยุทธ์ ชูสอน	อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2. อาจารย์ ดร. ศิริ ถีอาสนา	อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
3. ดร.พิธาน พันทอง	หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานเลขาธิการ
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. ดร.ปัญญา แก้วกียรชุกร	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาครู และบุคลากรการศึกษา
สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. อาจารย์ ดร.สุวิมล กฤษคฤหาสน์	อาจารย์ประจำภาควิชาวัดผลและวิจัยทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง
ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
(แบบประเมินตนเอง)

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อทราบความคิดเห็นของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สำหรับเป็นข้อมูลปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน และมหาบัณฑิตได้ทราบถึงจุดอ่อนจุดแข็งและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองเพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับมหาบัณฑิต

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของมหาบัณฑิต ในความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ใน 9 ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน ด้านการบริหารกิจการนักเรียนด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการวิจัยทางการศึกษา ด้านคุณธรรมจริยธรรม

3. โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นและค่าน้ำหนักมาตราส่วนข้อคำถาม ดังนี้

5 หมายถึง	มากที่สุด
4 หมายถึง	มาก
3 หมายถึง	ปานกลาง
2 หมายถึง	น้อย
1 หมายถึง	น้อยที่สุด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

อัญชลี พิมพ์พจน์
นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับมหาบัณฑิต

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นจริงของท่าน

ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง

- () ผู้อำนวยการสถานศึกษา
- () รองผู้อำนวยการสถานศึกษา

หน่วยงานที่สังกัด

- () สถานศึกษาในหน่วยงานของรัฐ
- () สถานศึกษาในหน่วยงานของเอกชน

ปีสำเร็จการศึกษา

- () ปีการศึกษา 2549
- () ปีการศึกษา 2550
- () ปีการศึกษา 2551

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ใน 9 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการวิจัยทางการศึกษา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่เป็นจริงเพียงระดับเดียวดังนี้

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	1. ด้านการบริหารงานวิชาการ ท่านสามารถบูรณาการหลักสูตรให้สอดคล้องกับชุมชน ท้องถิ่น และส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างได้ดี					
2.	ท่านสนับสนุนโครงการใหม่ๆ ที่เกี่ยวกับการประชุมอบรม สัมมนา หรือบรรยายทางวิชาการ					
3.	ท่านให้คำปรึกษาแนะนำ และสร้างพลังความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้					
4.	ท่านสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของการนิเทศการเรียนการสอน					
5.	ท่านมีการกำกับติดตามผลการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามหลักสูตรสถานศึกษา					
6.	ท่านส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดหาและผลิตสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
1.	2. ด้านการบริหารงบประมาณ ท่านจัดสรรงบประมาณแต่ละงานอย่างคุ้มค่าตามสภาพความต้องการที่จำเป็น					
2.	ท่านมีการส่งเสริมให้บุคลากรฝ่ายต่างๆ แสดงความคิดเห็นและวิเคราะห์ข้อมูลในการวางแผนการใช้งบประมาณตามความจำเป็น					
3.	ท่านมีการวางแผนการทำนุบำรุง รักษาและซ่อมแซมอุปกรณ์ ตลอดจนอาคาร สถานที่ต่าง ๆ ในบริเวณโรงเรียนให้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ					
4.	ท่านมีการเสนอของบประมาณเป็นไปด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้					

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
5.	ท่านสามารถวางระบบการบริหารและจัดการทรัพยากรภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
6.	ท่านสามารถจัดทำแผนตรวจสอบ ติดตามการใช้งบประมาณ					
	3. ด้านการบริหารงานบุคคล					
1.	ท่านสามารถสรรหาบุคลากรที่มีประสิทธิภาพเข้ามาปฏิบัติงาน					
2.	ท่านเป็นผู้มีความสามารถเสริมสร้างขวัญและกำลังใจสำหรับครูและบุคลากรในสถานศึกษา					
3.	ท่านส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมอบรมสัมมนาตามโครงการต่างๆ					
4.	ท่านปรับเปลี่ยนหน้าที่เพื่อให้บุคลากรมีความสามารถหลายๆ ด้าน					
5.	ท่านสามารถให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้าในอาชีพของผู้ร่วมงาน					
6.	ท่านให้คำปรึกษาและแก้ปัญหาการทำงานให้แก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษา					
	4. ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา					
1.	ท่านสามารถจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา					
2.	ท่านสามารถจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอก					
3.	ท่านจัดให้มีระบบสารสนเทศที่มีข้อมูลเพียงพอต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา					
4.	ท่านมีการส่งเสริมให้คณะครูมีส่วนร่วมในการทำงานด้านการประกันคุณภาพ โดยการให้แสดงข้อเสนอแนะวิธีการทำงาน หรือข้อคิดเห็นเพื่อแก้ปัญหา					
5.	ท่านสามารถประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
6.	ท่านสามารถพัฒนาผู้เรียนโดยใช้ข้อมูลคุณภาพมาตรฐานของโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน					

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
	5. ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน					
1.	ท่านสามารถเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารไปสู่ผู้เรียนครูและบุคลากรในสถานศึกษา					
2.	ท่านสามารถระดมทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษา					
3.	ท่านสามารถสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน โดยมีเป้าหมายในการเข้าไปช่วยเหลือชุมชนและเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม					
4.	ท่านจัดให้มีการประชุมผู้ปกครองนักเรียนหรือประชาชนเพื่อชี้แจงนโยบาย หรือความก้าวหน้าของโรงเรียน					
5.	ท่านนำความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่การดำรงชีวิต มาเผยแพร่ให้แก่ชุมชน					
6.	ท่านสนับสนุนให้ครูประจำชั้นออกไปพบปะผู้ปกครองนักเรียนและประชาชนในชุมชน					
	6. ด้านการบริหารกิจการนักเรียน					
1.	ท่านสามารถบริหารจัดการให้เกิดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน					
2.	ท่านจัดให้มีการตรวจสอบสุขภาพของนักเรียน					
3.	ท่านมีการประสานงานในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง					
4.	ท่านให้คำปรึกษาแก่นักเรียนและผู้ปกครองที่มีปัญหาในด้านต่างๆ					
5.	ท่านจัดให้มีงานสวัสดิการทั่วไปภายในโรงเรียน ในด้านสถานที่พักผ่อน รถรับส่ง โทรศัพท์ เพื่อบริการผู้เรียนให้ได้รับความสะดวกสบายและได้รับการพัฒนาในทุกๆ ด้าน					
6.	ท่านสามารถส่งเสริมให้ครูอาจารย์ เข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา					

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	7. ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ท่านสามารถใช้และบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาและการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม					
2.	ท่านสามารถประเมินการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อมาปรับปรุงการบริหาร จัดการ					
3.	ท่านสามารถเลือกใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีมาจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ					
4.	ท่านมีทักษะการสืบค้นข้อมูลทาง INTERNET					
5.	ท่านนำระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข่าวสารของสถานศึกษา เช่น ใช้ระบบ World Wide Web (WWW)					
6.	ท่านส่งเสริม สนับสนุน และสร้างแนวปฏิบัติในการรับส่งหนังสือราชการผ่านระบบอินเทอร์เน็ต					
	8. ด้านการวิจัยทางการศึกษา					
1.	ท่านสามารถเฝ้าหาความรู้ ในการค้นคว้า ทดลองสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ					
2.	ท่านสามารถส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้					
3.	ท่านมีความรู้ทางด้านการศึกษา					
4.	ท่านสร้างผลงานเป็นเอกสาร บทความงานวิจัยเผยแพร่เป็นระยะๆ					
5.	ท่านจัดให้มีการศึกษาดูงานเกี่ยวกับการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อตามสถาบันการศึกษาต่างๆ					
6.	ท่านส่งเสริมให้ครูที่มีผลงานวิจัยได้รับการคัดเลือกเป็นผู้นำทางวิชาการ					

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	9. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ท่านเป็นผู้นำเชิงคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี					
2.	ท่านบริหารงานอย่างมีน้ำใจนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย					
3.	ท่านสรรเสริญ ยกย่อง มอบความดีความชอบต่อเพื่อนร่วมงานหรือผู้ได้บังคับบัญชา เมื่อองค์กรได้รับความสำเร็จ					
4.	ในสภาวะที่เกิดความเครียด ท่านสามารถที่จะใช้เทคนิคคลายบรรเทาอาการให้แจ่มใสได้					
5.	ท่านยอมรับการถูกวิพากษ์วิจารณ์จากผู้ที่เกี่ยวข้อง					
6.	ท่านส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้ร่วมงานมีคุณธรรมและจริยธรรมที่เหมาะสม					

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง
ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
(แบบประเมินของผู้ร่วมงาน)

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อทราบความคิดเห็นของผู้ร่วมงานของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สำหรับเป็นข้อมูลปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตรให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน และมหาบัณฑิตได้ทราบถึงจุดอ่อนจุด แข็งและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองเพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ร่วมงานของมหาบัณฑิต

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ร่วมงานของมหาบัณฑิต ในความเป็นผู้บริหาร มืออาชีพ ใน 9 ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการ ประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน ด้านการ บริหารกิจการนักเรียนด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการวิจัยทางการศึกษา ด้าน คุณธรรม จริยธรรม

3. โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นและค่าน้ำหนักมาตราส่วนข้อคำถาม ดังนี้

5 หมายถึง	มากที่สุด
4 หมายถึง	มาก
3 หมายถึง	ปานกลาง
2 หมายถึง	น้อย
1 หมายถึง	น้อยที่สุด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

อัญชลี พิมพ์พจน์
นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ร่วมงานของมหาบัณฑิต

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นจริงของท่าน

สถานภาพ

- () เพื่อนร่วมงาน
- () ผู้ได้บังคับบัญชา

หน่วยงานที่สังกัด

- () สถานศึกษาในหน่วยงานของรัฐ
- () สถานศึกษาในหน่วยงานของเอกชน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ใน 9 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการวิจัยทางการศึกษา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่เป็นจริงเพียงระดับเดียวดังนี้

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
	1. ด้านการบริหารงานวิชาการ					
1.	ผู้บริหารสามารถบูรณาการหลักสูตรให้สอดคล้องกับชุมชนท้องถิ่น และส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างได้ผลดี					
2.	ผู้บริหารสนับสนุนโครงการใหม่ๆ ที่เกี่ยวกับการประชุมอบรม สัมมนา หรือบรรยายทางวิชาการ					
3.	ผู้บริหารให้คำปรึกษาแนะนำ และสร้างพลังความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้					
4.	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของการนิเทศการเรียนการสอน					
5.	ผู้บริหารมีการกำกับติดตามผลการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามหลักสูตรสถานศึกษา					
6.	ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดหาและผลิตสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
	2. ด้านการบริหารงบประมาณ					
1.	ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณแต่ละงานอย่างคุ้มค่าตามสภาพความต้องการที่จำเป็น					
2.	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้บุคลากรฝ่ายต่างๆ แสดงความคิดเห็นและวิเคราะห์ข้อมูลในการวางแผนการใช้งบประมาณตามความจำเป็น					
3.	ผู้บริหารมีการวางแผนการทำนุบำรุง รักษาซ่อมแซมอุปกรณ์ ตลอดจนอาคาร สถานที่ต่าง ๆ ในบริเวณโรงเรียนให้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ					
4.	ผู้บริหารมีการเสนอของบประมาณเป็นไปด้วยความโปร่งใสตรวจสอบได้					

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
5.	ผู้บริหารสามารถวางระบบการบริหารและจัดการทรัพยากรภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
6.	ผู้บริหารสามารถจัดทำแผนตรวจสอบ ติดตามการใช้งบประมาณ					
	3. ด้านการบริหารงานบุคคล					
1.	ผู้บริหารสามารถสรรหาบุคลากรที่มีประสิทธิภาพเข้ามาปฏิบัติงาน					
2.	ผู้บริหารเป็นผู้มีความสามารถเสริมสร้างขวัญและกำลังใจสำหรับครูและบุคลากรในสถานศึกษา					
3.	ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมอบรมสัมมนาตามโครงการต่างๆ					
4.	ผู้บริหารสับเปลี่ยนหน้าที่เพื่อให้บุคลากรมีความสามารถหลายๆ ด้าน					
5.	ผู้บริหารสามารถให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้าในอาชีพของผู้ร่วมงาน					
6.	ผู้บริหารให้คำปรึกษาและแก้ปัญหาการทำงานให้แก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษา					
	4. ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา					
1.	ผู้บริหารสามารถจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา					
2.	ผู้บริหารสามารถจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอก					
3.	ผู้บริหารจัดให้มีระบบสารสนเทศที่มีข้อมูลเพียงพอต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา					
4.	ผู้บริหารส่งเสริมให้คณะครูมีส่วนร่วมในการทำงานด้านการประกันคุณภาพ โดยการให้แสดงข้อเสนอแนะวิธีการทำงานหรือข้อคิดเห็นเพื่อแก้ปัญหา					
5.	ผู้บริหารสามารถประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
6.	ผู้บริหารสามารถพัฒนาผู้เรียนโดยใช้ข้อมูลคุณภาพมาตรฐานของโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน					

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
	5. ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน					
1.	ผู้บริหารสามารถเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารไปสู่ผู้เรียนครูและบุคลากรในสถานศึกษา					
2.	ผู้บริหารสามารถระดมทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษา					
3.	ผู้บริหารสามารถสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน โดยมีเป้าหมายในการเข้าไปช่วยเหลือชุมชนและเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม					
4.	ผู้บริหารจัดให้มีการประชุมผู้ปกครองนักเรียนหรือประชาชนเพื่อชี้แจงนโยบาย หรือความก้าวหน้าของโรงเรียน					
5.	ผู้บริหารนำความรู้และเทคนิคใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่การดำรงชีวิต มาเผยแพร่ให้แก่ชุมชน					
6.	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูประจำชั้นออกไปพบปะผู้ปกครองนักเรียนและประชาชนในชุมชน					
	6. ด้านการบริหารกิจการนักเรียน					
1.	ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการให้เกิดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน					
2.	ผู้บริหารจัดให้มีการตรวจสอบสุขภาพของนักเรียน					
3.	ผู้บริหารมีการประสานงานในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง					
4.	ผู้บริหารให้คำปรึกษาแก่นักเรียนและผู้ปกครองที่มีปัญหาในด้านต่างๆ					
5.	ผู้บริหารจัดให้มีงานสวัสดิการทั่วไปภายในโรงเรียน ในด้านสถานที่พักผ่อน รถรับส่ง โทรศัพท์ เพื่อบริการผู้เรียนให้ได้รับความสะดวกสบายและได้รับการพัฒนาในทุกๆ ด้าน					
6.	ผู้บริหารสามารถส่งเสริมให้ครูอาจารย์ เข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา					

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	7. ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้บริหารสามารถใช้และบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาและการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม					
2.	ผู้บริหารสามารถประเมินการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อมาปรับปรุงการบริหาร จัดการ					
3.	ผู้บริหารสามารถเลือกใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีมาจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ					
4.	ผู้บริหารมีทักษะการสืบค้นข้อมูลทาง INTERNET					
5.	ผู้บริหารนำระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารของสถานศึกษา เช่น ใช้ระบบ World Wide Web (WWW)					
6.	ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน และสร้างแนวปฏิบัติในการรับส่งหนังสือราชการผ่านระบบอินเทอร์เน็ต					
	8. ด้านการวิจัยทางการศึกษา					
1.	ผู้บริหารสามารถเฝ้าหาความรู้ ในการค้นคว้า ทดลองสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ					
2.	ผู้บริหารสามารถส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้					
3.	ผู้บริหารมีความรู้ทางด้านการศึกษา					
4.	ผู้บริหารสร้างผลงานเป็นเอกสาร บทความงานวิจัย เผยแพร่เป็นระยะๆ					
5.	ผู้บริหารจัดให้มีการศึกษาดูงานเกี่ยวกับการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อตามสถาบันการศึกษาต่างๆ					
6.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูที่มีผลงานวิจัยให้ได้รับการคัดเลือกเป็นผู้นำทางวิชาการ					

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
	9. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม					
1.	ผู้บริหารเป็นผู้นำเชิงคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี					
2.	ผู้บริหารบริหารงานอย่างมีน้ำใจนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย					
3.	ผู้บริหารสรรเสริญ ยกย่อง มอบความดีความชอบต่อเพื่อนร่วมงานหรือผู้ได้บังคับบัญชา เมื่อองค์กรได้รับความสำเร็จ					
4.	ผู้บริหารในสภาวะที่เกิดความเครียด ท่านสามารถที่จะใช้เทคนิคคลี่คลายบรรเทาภาศให้แจ่มใสได้					
5.	ผู้บริหารยอมรับการถูกวิพากษ์วิจารณ์จากผู้ที่เกี่ยวข้อง					
6.	ผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้ร่วมงานมีคุณธรรมและจริยธรรมที่เหมาะสม					

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ภาคผนวก ง

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2543
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

**หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2543**

1. **ชื่อหลักสูตร** : หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
Master of Education Program in Educational Administration

2. ชื่อปริญญา

ชื่อภาษาไทย

ชื่อเต็ม : การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)

ชื่อย่อ : กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

ชื่อภาษาอังกฤษ

ชื่อเต็ม : Master of Education (Educational Administration)

ชื่อย่อ : M.Ed. (Educational Administration)

3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4. ปรัชญา และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ปรัชญาของหลักสูตร

สร้างและพัฒนาผู้นำทางการศึกษาที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ความเป็นสากล เข้าถึงบริบททางวัฒนธรรม เป็นเลิศทางการบริหารวิชาการ และเปี่ยมด้วยคุณธรรมจริยธรรม

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

แผน ก (2)

เพื่อผลิตมหาบัณฑิตทางการบริการการศึกษาให้มีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล สอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรมและระบบคุณค่าแห่งสังคมไทย โดยรวม ท้องถิ่นและชุมชน
2. เป็นนักบริหารมืออาชีพที่มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ก้าวทันมิติแห่งการเปลี่ยนแปลง
3. มีความรู้ความสามารถในการศึกษาค้นคว้าและวิจัย เพื่อประโยชน์ต่อการบริหารการศึกษาให้บรรลุผล
4. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการทำงาน
5. มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และมีคุณธรรมจริยธรรม

แผน ข

เพื่อผลิตมหาบัณฑิตทางการบริหารการศึกษาให้มีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล สอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรมและระบบคุณค่าแห่งสังคมไทย โดยรวม ท้องถิ่นและชุมชน
2. เป็นนักบริหารมืออาชีพที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ก้าวทันมิติแห่งการเปลี่ยนแปลง
3. มีความรู้ความสามารถในการศึกษาค้นคว้า สามารถนำเอาทฤษฎีหรือผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการบริหารการศึกษา
4. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการทำงาน
5. มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพและมีคุณธรรมจริยธรรม

หน่วยงานรับผิดชอบ

ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
โครงสร้างของหลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

หมวดวิชา		แผน ก (2)	แผน ข
1. หมวดวิชาพื้นฐานทางการศึกษา	ไม่น้อยกว่า	8	8
2. หมวดวิชาเอก			
วิชาเอกบังคับ		9	9
วิชาเอกเลือก	ไม่น้อยกว่า	9	15
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	2	2
4. วิทยานิพนธ์		12	-
5. สารนิพนธ์		-	6
รวมวิชาในหน่วยกิตตลอดหลักสูตร	ไม่น้อยกว่า	40	40

รายวิชาในหมวดต่าง ๆ

หมวดวิชาพื้นฐานทางการศึกษา กำหนดให้เรียนไม่น้อยกว่า 8 หน่วยกิต จากกลุ่มวิชาต่อไปนี้
กลุ่มวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

กำหนดให้เรียน ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต จากรายวิชาดังต่อไปนี้

พฐ 501 พื้นฐานทางปรัชญาของการศึกษา	2(2-0)
FE 501 Philosophical Foundations of Education	
พฐ 502 พื้นฐานทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา	2(2-0)
FE 502 Social Foundations of Education	
พฐ 503 พื้นฐานทางจิตวิทยาของการศึกษา	2(2-0)

FE 503 Psychological Foundations of Education	
พฐ 504 พื้นฐานทางเทคโนโลยีของการศึกษา	2(2-0)
FE 504 Technological Foundations of Education	
กลุ่มวิชาวิจัยทางการศึกษา	
กำหนดให้เรียนไม่น้อยกว่า 2 หน่วยกิต โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรจากรายวิชาดังนี้	
พฐ 511 วิธีการวิจัยทางการศึกษา	3(3-0)
FE 511 Research Methods in Education	
พฐ 512 การวิจัยเชิงคุณภาพ	3(3-0)
FE 512 Qualitative Research	
พฐ 521 สถิติเพื่อการวิจัย 1 (สำหรับผู้ที่ไม่มีพื้นฐานทางคณิตศาสตร์)	3(3-0)
FE 521 Statistics for Research 1	
พฐ 522 สถิติเพื่อการวิจัย 2 (สำหรับผู้ที่มีพื้นฐานทางคณิตศาสตร์)	3(3-0)
FE 522 Statistics for Research 2	
พฐ 531 คอมพิวเตอร์สำหรับการศึกษาและวิจัย	2(2-0)
FE 531 Computer for Education and Research	
รายวิชาในหมวดวิชาเอก	
กำหนดให้วิชาเอกบังคับ 9 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้	
บห 511 หลักและทฤษฎีการบริหาร	3(3-0)
EA 511 Principle and theory of Administration	
บห 513 ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา	3(3-0)
EA 513 Strategy for Educational Management	
บห 531 ภาวะผู้นำ	3(3-0)
EA 531 Leaderships	
วิชาเอกเลือก แผน ก(2) ให้เลือกไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต	
แผน ข ให้เลือกไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต	
จากรายวิชาต่อไปนี้	
บห 512 ทฤษฎีและการปฏิบัติในการวางแผนการศึกษา	3(2-2)
EA 512 Theory and Practice in Educational Planning	
บห 515 การบริหารและการพัฒนากิจการนักเรียน	2(2-0)
EA 515 Student Affairs Administration and Development	
บห 517 การบริหารและการพัฒนาหลักสูตร	2(2-0)
EA 517 Curriculum Management and Development	

บท	521	กฎหมายการศึกษา	2(2-0)
EA	521	Educational Law	
บท	522	การบริหารการเงินและงบประมาณสถานศึกษา	3(3-0)
EA	522	School Finance and Budget Management	
บท	527	วัฒนธรรมการเรียนรู้	2(2-0)
EA	527	Learning Culture	
บท	532	หัวหน้าสถานศึกษา	3(3-0)
EA	532	Principalship	
บท	533	ผู้นำทางวิชาการและการพัฒนาสถานศึกษา	3(3-0)
EA	533	Academic Leader and School Improvement	
บท	536	จริยธรรมสำหรับผู้บริหาร	2(2-0)
EA	536	Ethics for Administrator	
บท	614	การบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	2(2-0)
EA	614	School Plant and Environment Management	
บท	616	การนิเทศการศึกษา	2(2-0)
EA	616	Educational Supervision	
บท	618	การพัฒนาและประกันคุณภาพการศึกษา	2(2-0)
EA	618	Development and Quality Assurance in Education	
บท	619	การบริหารและการประเมินโครงการ	2(2-0)
EA	619	Project Management and Evaluation	
บท	623	ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน	2(2-0)
EA	623	School and Community Relations	
บท	624	การเมืองและนโยบายทางการศึกษา	2(2-0)
EA	624	Politics and Educational Policy	
บท	625	เศรษฐศาสตร์การศึกษา	2(2-0)
EA	625	Economics of Education	
บท	626	สารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา	2(2-0)
EA	626	Information Technology for Educational Administration	
บท	629	การศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น	2(2-0)
EA	629	Educational for Community Development	
บท	634	การพัฒนาองค์กรและบุคลากรทางการศึกษา	3(3-0)
EA	634	Organization and Personal Development	
บท	635	จิตวิทยาการบริหาร	2(2-0)
EA	635	Management Psychology	

บท	637	กลยุทธ์การบริหารความขัดแย้ง	2(2-0)
EA	637	Strategy for Conflict Management	
บท	638	ภาษาอังกฤษสำหรับผู้บริหาร	2(2-0)
EA	638	English for Executive	
บท	641	การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	3(3-0)
EA	641	Fundamental School Administration	
บท	651	สัมมนาปัญหาและแนวโน้มของการบริหารการศึกษา	3(3-0)
EA	651	Seminar in Problems and Trends in Educational Administration	
บท	652	สัมมนาเฉพาะกรณีทางการบริหารการศึกษา	3(3-0)
EA	652	Seminar in Educational Administration Case Study	
บท	653	สัมมนางานวิจัยทางการบริหารการศึกษา	3(3-0)
EA	653	Seminar in Educational Administration Research	
บท	661	การวิจัยและพัฒนาทางการบริหารการศึกษา	2(2-0)
EA	661	Research and Development in Educational Administration	
บท	671	การศึกษาอิสระทางการบริหารการศึกษา	1-3[(1-3)-(0-0)]
EA	671	Independent Study in Educational Administration	
บท	672	การฝึกภาคปฏิบัติทางการบริหารการศึกษา	2(0-10)
EA	672	Internship	
ปริญญาานิพนธ์ (แผน ก)			
บท	699	ปริญญาานิพนธ์	12 (0-30)
EA	699	Thesis	
สารนิพนธ์ (แผน ข)			
บท	688	สารนิพนธ์	6(0-15)
EA	688	Master's Project	

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวอัญชลี พิมพ์พจน์
วันเดือนปีเกิด	12 มกราคม 2518
สถานที่เกิด	อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	158/9 ลาดพร้าว 107 แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	รองผู้จัดการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	KORNHOUSE DESIGN แบบบ้านสำเร็จรูป
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2530	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนชนบทศึกษา ตำบลชนบท อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น
พ.ศ. 2533	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนชนบทศึกษา ตำบลชนบท อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น
พ.ศ. 2536	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนชนบทศึกษา ตำบลชนบท อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น
พ.ศ. 2540	ค.บ. (สุขศึกษา) จากสถาบันราชภัฏเลย
พ.ศ. 2553	กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ